

**UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA**

DIPLOMSKO DELO

**POSEBNOSTI REVIDIRANJA BORZNO POSREDNIŠKIH
DRUŽB**

Ljubljana, marec 2002

ALEŠ ŠKERLAK

IZJAVA

Študent ALEŠ ŠKERLAK izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom dr. Marko Hočevár-ja in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne

Podpis:

KAZALO

1. UVOD	1
2. REVIZIJA	2
2.1. Splošni postopki.....	2
2.1.1. Namen revizije in splošna načela revizije računovodskih izkazov.....	2
2.1.2. Načrtovanje revizije.....	4
2.1.3. Program splošnih postopkov.....	4
2.1.4. Program podrobnega pregleda.....	7
2.1.5. Ocena materialno pomembnega zneska.....	7
2.1.6. Splošna ocena tveganja.....	8
2.2. Zakonska določila.....	9
2.2.1. Najmanjši obseg revizijskega pregleda in revizorjevega poročila.....	9
3. ZNAČILNOSTI POSLOVANJA BPD	10
3.1. Dejavnosti BPD.....	10
3.2. Opis storitev BPD.....	11
3.2.1. Borzno posredovanje.....	11
3.2.2. Gospodarjenje z vrednostnimi papirji strank.....	12
3.2.3. Posebne storitve v zvezi z vrednostnimi papirji.....	12
3.2.4. Investicijsko svetovanje.....	13
3.2.5. Vodenje računov nematerializiranih vrednostnih papirjev.....	13
3.2.6. Storitve v zvezi s prevzemi.....	13
3.3. Opis pogojev, ki jih mora izpolnjevati BPD za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji.....	13
3.3.1. Kadrovske, tehnične in organizacijske pogoje za poslovanje BPD.....	13
3.3.2. Obvladovanje tveganj.....	14
3.3.3. Vodenje poslovnih knjig.....	15
3.3.4. Pravila varnega in skrbnega poslovanja.....	16
3.3.5. Poročanje Agenciji za trg vrednostnih papirjev in javnosti.....	16
3.4. Agencija za trg vrednostnih papirjev.....	17
4. OCENA NOTRANJIH KONTROL	17
4.1. Opredelitev notranjih kontrol.....	17
4.2. Ustroj notranjih kontrol.....	19
4.3. Povezava med kontrolnimi in revizijskimi cilji.....	20
4.4. Prikaz stanja in delovanja internih kontrol.....	21
4.4.1. Posredovanje pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev.....	21
4.4.2. Prikaz razporeditve pristojnosti.....	24
4.5. Začetna ocena delovanja notranjih kontrol.....	25
4.5.1. Evidentiranje nepravilnosti in pomanjkljivosti v delovanju notranjih kontrol.....	25
4.5.2. Preveritev delovanja notranjih kontrol.....	25
4.5.3. Revidiranje kontrolnih postopkov v BPD.....	26
4.6. Končna ocena notranjih kontrol in opredelitev obsega preizkusa podatkov.....	26

5. REVIZIJA POSLOVANJA BPD	26
5.1. Obvladovanje tveganj.....	27
5.1.1. Kapitalska ustreznost.....	27
5.1.2. Izpostavljenost BPD	33
5.1.3. Količnik likvidnosti.....	34
5.1.4. Posebne rezervacije	35
5.1.5. Mnenje revizorja o izpolnjevanju pravil o obvladovanju tveganj.....	36
5.2. Pravila varnega in skrbnega poslovanja	36
5.2.1. Preverjanje upoštevanja pravil varnega in skrbnega poslovanja pri opravljanju storitev borznega posredovanja in gospodarjenja z VP	36
5.2.2. Preverjanje denarnih sredstev strank	38
5.2.3. Mnenje revizorja o izpolnjevanju pravil varnega in skrbnega poslovanja	38
5.3. Vodenje poslovnih knjig	38
5.3.1. Kontni okvir	38
5.3.2. Poravnalna in posredniška podbilanca	39
5.3.3. Mnenje o načinu vodenja poslovnih knjig.....	40
5.4. Poročanje ATVP, javnosti in strankam	40
5.4.1. Poročanje ATVP	40
5.4.2. Obveščanje strank	41
5.4.3. Mnenje revizorja o pravilnosti in popolnosti poročil in obvestil	42
5.5. Ustreznost informacijskega sistema.....	42
5.5.1. Ocena zagotavljanja pravilnega in zanesljivega zbiranja, vodenja, prenosa in obdelave podatkov	42
5.5.2. Ocena tehničnega in fizičnega varovanja varovanje prostorov, opreme, poslovne dokumentacije in evidenc BPD	42
5.5.3. Ocena tehnološke in programske opremljenosti	43
5.5.4. Mnenje revizorja o ustreznosti informacijskega sistema.....	43
SKLEP	43
LITERATURA	45
VIRI	46
PRILOGA	1

1. UVOD

Borzno posredniške družbe so eden izmed najpomembnejših udeležencev na slovenskem trgu vrednostnih papirjev in predstavljajo vmesni člen med trgom vrednostnih papirjev in investitorji. Da bi zagotovili varnost naložb investitorjev in transparentnost poslovanja borzno posredniških družb je ureditev njihovega delovanja vsekakor ključnega pomena. Pomembnost borzno posredniških storitev za gospodarstvo domače države je očitna in razpoznavna iz zakonov in podzakonskih aktov, na podlagi katerih pooblaščen nadzorna institucija (Agencija za trg vrednostnih papirjev) regulira delovanje borzno posredniških družb (v nadaljnjem besedilu BPD).

Revidiranje BPD zahteva posebno izvedbo revizije, ki je po svojih značilnostih bliže reviziji poslovanja kot klasični reviziji računovodskih izkazov. Izdelek revizorja ni več samo mnenje o resničnosti in poštenosti računovodskih izkazov, temveč vse bolj poglobljena analiza skladnosti in ustreznosti poslovanja za potrebe posloводства in za potrebe nadzornikov trga kapitala. Glede na navedeno sta se obseg dela in obseg revizorjevega zagotovila izjemno povečala.

Namen diplomskega dela je prikaz postopkov revizije poslovanja BPD. Za razumevanje postopka revizije je potrebno poznavanje okoliščin poslovanja organizacije, ki jo revizor revidira, zato določen del diplomskega dela namenjam predstavitvi osnovnih značilnosti poslovanja BPD in zakonskih okvirov v katerih deluje.

V prvem poglavju opisujem namen in splošna načela revizije, načrtovanje revizije, opis splošnih postopkov revizije in predstavim zakonska določila o revidiranju BPD.

V drugem poglavju predstavljam značilnosti poslovanja BPD (storitve, tveganja, pravila varnega in skrbnega poslovanja, poročanje, informacijski sistemi), pogoje, ki jih mora BPD izpolnjevati za opravljanje storitev v zvezi z vrednostnimi papirji in na kratko predstavim namen delovanja nadzorne institucije - Agencija za trg vrednostnih papirjev (v nadaljnjem besedilu ATVP).

V tretjem poglavju na kratko opredelim notranje kontrole in njihov pomen za učinkovito poslovanje podjetja. Na konkretnem primeru prikazujem postopke in njihovo izvedbo, ki so potrebni, da lahko revizor oceni stanje in delovanje notranjih kontrol.

V zadnjem poglavju opisujem postopke, ki so potrebni za izvedbo revizije poslovanja borzno posredniških družb v skladu s Sklepom o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila BPD (Uradni list RS, št. 6/00).

Pri izdelavi diplomskega dela sem se naslonil na teoretično znanje, ki sem ga pridobil na fakulteti in praktično znanje, ki sem ga pridobil s študentskim delom v borzno posredniški družbi ter pri moji sedanjí zaposlitvi v revizijski družbi.

2. REVIZIJA

Revidiranje je širše opredeljeno kot sistematičen postopek nepristranskega pridobivanja in vrednotenja dokazov v zvezi z uradnimi trditvami o gospodarskem delovanju in dogodkih za ugotavljanje stopnje skladnosti teh uradnih trditev z uveljavljenimi sodili in poročanje o izsledkih različnim uporabnikom (Taylor, 1996, str. 32).

2.1. Splošni postopki

2.1.1. Namen revizije in splošna načela revizije računovodskih izkazov

Namen revizije računovodskih izkazov je omogočiti revizorju izraziti mnenje, ali so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pripravljani skladno z opredeljenim okvirom računovodskega poročanja. S slednjim lahko razumemo računovodski standard, pogosto pa predstavljajo okvir poročanja predpisi državnih organov. Pomembnost finančnih storitev za gospodarstvo domače države je očitna in razpoznavna iz množice zakonov in podzakonskih aktov, ki urejajo panogo. Tako bančna dejavnost kot dejavnost zavarovalnic, investicijskih skladov in BPD je regulirana s krovnim zakonom in mnogo podzakonskimi akti pooblaščenih nadzornih institucij (Banka Slovenije, Agencija za zavarovalni nadzor, ATVP, itd.). Ključni izziv za revidiranje področij finančnih storitev predstavlja ravno sledenje spremembam in dopolnitvam zakonov in podzakonskih aktov.

Izhajajoč iz namena revizije, ki mora v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja (v nadaljevanju MSR), še posebej MSR – 200 dati sprejemljivo zagotovilo, da so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačnih navedb ter v skladu z zadevnimi predpisi, je dolžan revizor načrtovati in izvesti revizijo tako, da bo zbral potrebne revizijske dokaze za svoj sklep. Poudariti pa je potrebno tudi, da je odgovornost za pripravljanje in predstavljanje računovodskih izkazov ter delovanje v skladu z zakonom na strani posloводства, medtem, ko je revizor odgovoren za oblikovanje in izražanje mnenja. Zaradi posebnosti, omenjenih v prejšnjem odstavku, je revizija BPD različna od običajne revizije računovodskih izkazov v izvedbi in slogu, vendar pa se temeljna načela pri njej ne razlikujejo. MSR – 300 revizorju nalaga takšno načrtovanje revizijskega dela, da lahko opravi uspešno revizijo.

Revizor mora pri svojem delu spoštovati načela in pravila poklicne etike. Načela in pravila poklicne etike so zbrana v Kodeksu poklicne etike zunanjih revizorjev, ki ga je sprejel Svet Slovenskega inštituta za revizijo marca 1994 (Načela in pravila poklicne etike, 1994, str. 63) in so kratko opisana v nadaljevanju.

Načela poklicne etike so:

- **Odgovornost:** Pri opravljanju svojih poklicnih storitev morajo revizorji z vso občutljivostjo utemeljevati poklicno presojo, ne glede na vrsto prevzete naloge.
- **Javni interes:** Revizorji morajo sprejemati obveznosti na način, ki služi javnemu interesu, spoštovati zaupanje javnosti in izkazovati predanost poklicu.
- **Neoporečnost:** Za vzdrževanje in poglobljanje javnega zaupanja morajo revizorji opravljati poklicne obveznosti kar najbolj neoporečno.
- **Nepristranskost in neodvisnost:** Neodvisnost je bistveno načelo poklica, ki ga opravlja revizor. Le neoporečen in neodvisen revizor je lahko nepristranski pri svojih odločitvah.

- **Dolžna poklicna skrbnost:** Revizor mora spoštovati poklicne in etične standarde, nenehno izpopolnjevati strokovno usposobljenost in kakovost storitev ter opravljati poklicne naloge po svojih najboljših močeh.

Pravila za uresničevanje načel poklicne etike so:

- **Neodvisnost:** Revizor mora biti pri opravljanju svojega dela neodvisen, kot zahteva 4. načelo poklicne etike. Revizorjevo neodvisnost najbolj ovira naslednje:
 - sorodstvene in druge osebne vezi,
 - finančna povezanost z naročnikom oziroma vključenost v njegovo poslovanje,
 - posojila naročnikom in od naročnikov,
 - sprejemanje blaga in storitve od naročnikov,
 - navzkrižje interesov,
 - vključenost v naročnikove poslovodske funkcije,
 - povezanost z naročnikom v preteklosti ali prevzemom naročila za revidiranje.
- **Neoporečnost in nepristranskost:** Revizor v nobenem primeru ne sme podrediti lastne presoje in odločitev interesom in koristim naročnika, s čimer bi pri zunanjem uporabniku ustvaril pristransko sodbo o predmetu naročila.
- **Spoštovanje temeljnih revizijskih načel in Slovenskih računovodskih standardov:** Revizor mora spoštovati temeljna revizijska načela in Slovenske računovodske standarde.
- **Zaupnost:** Revizor ne sme uporabiti podatkov in informacij, ki jih je pridobil pri svojem delu drugače kot za namen revizije.
- **Poklicna skrivnost:** Revizor mora zagotavljati tajnost podatkov in informacij, do katerih je prišel pri svojem delu, razen v primeru pisnega soglasja naročnika revizije.
- **Plačila za storitve ter sprejemanje in plačevanje provizij:** Cene revizorjevih storitev morajo biti skladne z obsegom in vsebino (strokovno zahtevnostjo) opravljene storitve, pri čemer morajo biti upoštewane smernice za oblikovanje cen revizijskih storitev, ki jih sprejema Slovenski inštitut za revizijo (Načela in pravila poklicne etike, 1994, str. 50). Revizor ne sme nuditi provizije za pridobitev naročnikov oziroma sprejeti provizije za priporočilo storitve drugega revizorja.
- **Reklama in zbiranje naročil:** Revizor ne sme oglaševati na način, ki bi vseboval napačna in zavajajoča dejstva ali razkritja o kakovosti in priporočilih revizorja.
- **Nezdružljivost določenih zaposlitev in revizorjeva nečastna dejanja:** Revizor ne sme opravljati nobene dejavnosti, ki bi lahko ogrozila njegovo neodvisnost ali nepristranskost pri opravljanju poklicnih storitev. Revizor tudi ne sme storiti ničesar, kar bi lahko neugodno vplivalo na ugled stroke in na revizorjevo zmožnost opravljanja poklica revizorja, kar pomeni:
 - javno zastopanje mnenj in stališč, ki se ne ujemajo z mnenji in stališči stroke in škodijo ugledu stroke in revizorja,
 - predstavljanje pred oblastmi z lažnimi podatki in informacijami, zlasti v davčnih napovedih.
- **Ime revizijske družbe:** Revizor ne sme opravljati dejavnosti z imenom firme, ki bi bilo lahko zavajajoče glede uradne pravne oblike firme ali njenih partnerjev, poslovodij in delničarjev.
- **Spoštovanje zakonitosti:** Revizor je pri opravljanju revizijskih storitev dolžan spoštovati zakonitost.

2.1.2. Načrtovanje revizije

Načrti revizorja so zasnovani na poznavanju poslovnega subjekta in Mednarodni standardi revidiranja pravijo:

»Revizor mora tako načrtovati svoje delo, da lahko revizijo opravi učinkovito, uspešno in pa tudi pravočasno. Njegovi načrti morajo biti zasnovani na poznavanju naročnikovega poslovanja. Revizor mora s preizkušanjem kontrol in podatkov zbrati dovolj ustreznih revizijskih dokazov, da lahko pride do utemeljenih sklepov, na podlagi katerih oblikuje mnenje o računovodskih informacijah«.

Revizor mora za uspešno revizijo BPD poznati (Odar, 1997, str. 9):

- njihov način poslovanja, računovodski sistem, ki ga uporabljajo, zakonsko podlago poslovanja in sistem notranjega kontroliranja,
- ocenitev stopnje revizijskega tveganja, ki obsega:
 - tveganje, da ne bo prišlo do bistveno napačnih navedb (tveganje pri delovanju),
 - tveganje, da naročnikov sistem notranjega kontroliranja ne bo preprečil in odkril takšnih napačnih navedb (tveganje pri kontroliranju),
 - tveganje, da revizor ne bo odkril preostalih bistveno napačnih navedb (tveganje pri odkrivanju),
- določitev vrste, časovnega okvirja in obsega nameravanih revizijskih postopkov,
- opazovanje predpostavke o časovni neomejenosti poslovanja v zvezi s sposobnostjo podjetja, da bo nadaljevalo poslovanje v predvidljivi prihodnosti, v glavnem v obdobju, krajšem od leta dni po datumu bilance stanja.

2.1.3. Program splošnih postopkov

Revizor razvija in dokumentira celoviti revizijski načrt, ki opisuje pričakovani obseg in izvajanje revizije (MSR – 300).

Za načrtovanje splošnih postopkov revidiranja je bil v revizijski družbi izdelan kontrolnik (opomnik) kot del interne metodologije revidiranja. Vodja revizije je bil zadolžen za pripravo podrobnega revizijskega načrta in preveritev izvajanja splošnih postopkov revizije. V nadaljevanju so navedene točke kontrolnika in način njihovega izvajanja:

1. Preglejte dosje o naročniku, npr. v zvezi z revizijo prejšnjega obdobja, davki, dopisi in podobno. Preverite, če obstaja ažurirana listina o sprejemu posla. Preglejte zadnje pismo poslovodstvu o slabostih.

Vodja revizije je pregledal poročilo revizorja za BPD za leto 1999 in pismo poslovodstvu o zaznanih slabostih, ugotovljenih pri reviziji v istem letu. V zvezi z ugotovljenimi slabostmi je v načrt revizije vključil dodatne postopke za preveritev upoštevanja priporočil.

2. Bodite pozorni na vse spremembe v sodni (vključno s spremembami zakonodaje) ali računovodski praksi.

Revizor je med letom spremljal izdajo novih zakonov ali standardov. Na internetni strani ATVP je pripravljen pregled zakonov in podzakonskih aktov, ki urejajo zadevno področje. Glede na to,

da je ATVP na podlagi ZTVP-1 izdala veliko podzakonskih aktov, se je bilo potrebno tekom leta z njimi podrobno seznaniti. Pomembnejša določila, s katerimi se mora revizor seznaniti, so predstavljena v tretjem poglavju.

3. Preglejte zapisnike sestankov posloводства in sklepe skupščine v tekočem letu.

Revizor je v dopisu BPD zahteval pripravo minimalnega obsega dokumentacije, ki jo je potrebno pripraviti ob začetku revizije (terenskega dela). V njem je navedena zahteva za zgoraj navedeno.

4. Navedite zahteve po posebnih poročilih, ki naj bi jih izdelal revizor.

Revizor mora pripraviti poročilo v skladu s Sklepom o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila BPD (Uradni list RS, št. 6/00). Izpolniti je potrebno tabele in vprašalnike za poročanje (priloga 7, str. 25-39), ki jih je odobrila ATVP ter izdelati pismo poslovodstvu o slabostih.

5. Preverite in če je potrebno ažurirajte zapise o računovodskemu sistemu v stalnem revizijskem dosjeju.

Ažurirati je potrebno predvsem spremembe v računovodskem sistemu, ki so posledica dopolnitve Sklepa o poslovnih knjigah BPD (Uradni list RS, št. 6/00).

6. Če je potrebno, preverite in ažurirajte zapise o sistemu notranji kontrol. Če ima naročnik osebe notranje revizije, preberite njihova poročila in razmislite o posledicah.

Ažurirati je potrebno spremembe v kontrolnem okolju, ki so posledica nove zakonodaje. Preveritev stanja in delovanja notranjih kontrol predstavljam v četrtem poglavju. Poročilo o stanju in delovanju sistema notranjih kontrol je del razširjenega revizorjevega poročila.

7. Ocenite notranje kontrole v podjetju, da se boste odločili, če obstajajo takšne, na katere se je mogoče uspešno nasloniti. Če le-te obstajajo, načrtujte ustrezne preizkuse njihovega delovanja.

Izdelava ocene notranjih kontrol na podlagi ugotovitev in testiranj iz prejšnje točke ter opredelitev stopnje zanesljivosti.

8. Ocenite revizijsko tveganje.

Pripraviti je bilo potrebno oceno tveganja po posameznih segmentih celotnega revizijskega tveganja: tveganje pri delovanju, tveganje pri kontroliranju in tveganje pri odkrivanju (analitičnih postopkih). Revizijska družba v svoji interni metodologiji predvideva izpolnitev standardnega vprašalnika. Slednji je namenjen predvsem proizvodnim, storitvenim in trgovinskim podjetjem, ki ni povsem primeren za revidiranje borzno posredniških družb. Faktorji ocene tveganja so bili prilagojeni posebnostim revidiranja BPD.

9. Ocenite pomembnost.

Pomembnost smo ocenili na podlagi metodologije, ki jo je razvila revizijska družba.

10. Dokumentirajte celoten revizijski načrt, vključno z naslovi za: poznavanje poslovanja, razumevanje računovodskih in notranjih kontrolnih sistemov, tveganja in pomembnosti, vrsto, časovno razporeditev in obseg postopkov (npr. če in ko morajo biti opravljeni preizkusi notranjih kontrol in če je preizkušanje množice pojavov vzorčno ali 100%), koordinacija, usmerjanje, nadzorovanje in pregled revizije - upošteva npr. vključitev strokovnjakov in drugih revizijskih podjetij, druge zadeve kot so okoliščine, ki zahtevajo posebno pozornost.

Revizijski načrt je bil pripravljen in dokumentiran, kot to predstavljam v točki 2.1.4..

11. Dopolnite / dodajte posebne postopke za izpolnitev zahtev tega posla.

V skladu s Sklepom o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila BPD je bilo potrebno pripraviti in revidirati posebne preglednice, ki so bile priložene k poročilu revizorja.

12. Dogovorite se o naročnikovi pomoči pri pripravi računovodskih preglednic.

BPD smo poslali uraden dopis, v katerem smo navedli dokumentacijo in podatke, ki jih bomo potrebovali ob začetku revizije.

13. Pripravite natančen predračun na osnovi zahtev po osebju.

Člani revizijske ekipe vključno s pooblaščenim revizorjem smo bili isti kot v preteklem letu. Postopki revidiranja so v podrobnem načrtu revizije dodeljeni posameznim članom. Na osnovi slednje je bil pripravljen tudi predračun porabe časa.

14. Uradno pišite naročniku in določite naslednje: urnik in osebje, preglednice, ki jih mora pripraviti naročnik in drugo naročnikovo pomoč, dokumente, ki jih mora zadržati naročnik - npr. poslane salde dobaviteljev ob koncu izteka leta in izpiske Agencije za plačilni promet, podrobnosti o dodatnem delu.

Kot k točki 12.

15. Organizirajte opazovanje štetja zalog.

Posebnost BPD je v tem, da so njene naložbe (»zaloge«) v celoti vodene pri KDD, ki vodi centralni register vrednostnih papirjev izdajateljev na območju Republike Slovenije. Podatki o stanju naložb na računu pri KDD bodo služili za potrditev obstoja naložb in naložb strank na posredovanju in gospodarjenju. Vpogled in izpis stanja naložb na kontrolirani datum je možen preko informacijskega sistema KDD.

16. Organizirajte ustrezna potrdila tretjih oseb za: količine (zaloge) vrednostnih papirjev strank na posredovanju in gospodarjenju, zneske terjatev do kupcev, zneske obveznosti do dobaviteljev, bančne salde in druga sredstva, ki jih imajo tretje osebe, druge zadeve, če je potrebno.

Kot k točki 12.

17. Rezervirajte si revizijsko osebje in na začetku revizijskega dosjeja zabeležite imena.
Kot k točki 13.

18. Če revizijsko osebje ni vključeno v postopek načrtovanja, organizirajte kratek poduk.

Člani ekipe so bili seznanjeni s podrobnim načrtom revidiranja, posebna navodila zaradi stalnosti revizijske ekipe niso bila potrebna.

19. Druge točke načrtovanja.

Vodja revizije je zadolžen za sodelovanje z naročnikom pri pripravi in kontroli posebnega dela poročila – preglednic za revidiranje poslovanja BPD.

2.1.4. Program podrobnega pregleda

Pred pričetkom dela mora revizor pripraviti revizijski program, v katerem so naštet postopki, potrebni za uresničitev revizijskega načrta. Določi se vrsta, obseg in časovni okvir potrebnih revizijskih postopkov. Vključi se tudi revizijske cilje, ki se nanašajo na posebna področja. Revizijski program, ki ga je razvila revizijska družba, zaradi specifičnosti podrobno ne prikazujem.

2.1.5. Ocena materialno pomembnega zneska

Informacija je pomembna takrat, ko lahko opustitev ali napačna predstavitev vpliva na poslovne odločitve uporabnikov, zasnovane na računovodskih izkazih. Pomembnost je odvisna od velikosti posamezne postavke ali napake, ocenjene v posameznih okoliščinah, njene opustitve ali napačne predstavitve. Tako je pomembnost prag ali razmejitvena točka in ne predvsem kakovostna značilnost, ki jo morajo imeti informacije, če naj bodo koristne (MSR – 320).

Pomembnost ima vlogo pri načrtovanju revizije na način, da so vrednostno pomembnejša področja povezana z obsežnejšim in temeljitejšim obsegom testiranja podatkov. Informacije so pomembne (materialne), kadar lahko njihova opustitev ali napačna predstavitev vpliva na poslovne odločitve uporabnikov računovodskih izkazov. Podobno razlago pomembnosti (materialnosti) najdemo v Mednarodnih računovodskih standardih. Pomembnost je odvisna od velikosti posamezne postavke ali napake, ki jo ocenjujemo na podlagi obstoječih okoliščin, njene opustitve ali napačne predstavitve. Torej je pomembnost razmejitvena točka (prag), ki jo morajo vsebovati informacije, če naj bodo koristne. Revizor mora načrtovati vrsto revizijskih postopkov (testiranje) in obseg postopkov v odvisnosti od pomembnosti, ki jo ima posamezna postavka za uporabnika informacij.

Materialnost lahko ocenimo v odvisnosti od velikosti sredstev ali prihodkov revidirane družbe¹ na način, kot ga prikazuje Tabela 1:

¹ Uporabi se kategorija, ki je večja.

Tabela 1: Shema materialno pomembnega zneska

Podjetje: BPD d.d.		Revizor: XY			
Datum letnega obračuna: 31.12.00		Datum: 06.02.01			
SHEMA MATERIALNO POMEMBENEGA ZNESKA					
PRIHODKI:	485.541.713 SIT	MATERIALNOST:	8,185 mio SIT		
AKTIVA:	726.291.842 SIT		SPREJEMLJIVA NAPAKA:	6,139 mio SIT	
OSNOVA:	726.291.842 SIT				
Faktor korekcije:	1,00				
SIT/USD:	250 SIT				
OSNOVA:	2.905.167 USD				
Skupaj					
Osnova	Interval	Znesek	%	USD	mio SIT
0	0	0	0,0550	0	0,000
0	50.000	1.250	0,0300	1.250	0,313
0	100.000	2.250	0,0200	2.250	0,563
0	500.000	7.500	0,0100	7.500	1,875
2.905.167	1.000.000	9.500	0,0080	32.741	8,185
0	5.000.000	19.500	0,0060	19.500	4,875
0	10.000.000	40.000	0,0040	40.000	10,000
0	50.000.000	115.000	0,0025	115.000	28,750
0	100.000.000	185.000	0,0018	185.000	46,250

2.1.6. Splošna ocena tveganja

Tveganje izraža verjetnost nastopa neugodnih postopkov izmed vseh možnih. Revizijsko tveganje je v MSR – 400 opredeljeno kot tveganje, da bo revizor dal neustrezno revizijsko mnenje, če so navedbe v računovodskih izkazih pomembno napačne. Sestavine revizijskega tveganja so: tveganje pri delovanju, tveganje pri kontroliranju, tveganje pri odkrivanju.

Tveganje pri delovanju je dovzetnost postavk na kontih ali same vrste poslov za napačne navedbe. Izkazi obravnavane BPD so relativno enostavni. Sredstva predstavljajo predvsem naložbe v vrednostne papirje družb in dani krediti drugim za nakupe vrednostnih papirjev. Za poslovanje v svojem imenu za tuj račun BPD izkazuje terjatve in obveznosti iz naslova poravnalnega in posredniškega poslovanja in izvenbilančno naložbe strank v vrednostnih papirjev. Obveznosti sestojijo iz postavk kapitala, izdanih obveznic in dobljenih kreditov. Transakcije so ustaljene. Prepoznavnost obravnavanih postavk je v BPD velika. Ocenili smo, da je tveganje pri delovanju srednje (30%).

Tveganje pri kontroliranju je tveganje, da ureditev računovodenja in notranjega kontroliranja ne bosta pravočasno preprečili ali odkrili in popravili napačne navedbe postavk na kontih ali pri vrsti poslov. Na podlagi spoznanj o delovanju notranjih kontrol, ki so obravnavane v tretjem poglavju, smo ocenili, da je tveganje pri kontroliranju nizko (20%).

Tveganje pri odkrivanju je tveganje, da revizor s postopki preizkušanja podatkov ne bo odkril napačnih navedb na kontih ali pri vrsti poslov. Zaradi ustaljenih in zanesljivih revizijskih postopkov izhaja, da obseg dela ni bistveno različen ob večjem zanašanju na delovanje notranjih kontrol, zato se je revizor odločil za 100% testiranje podatkov o finančnih naložbah BPD in naložbah strank v vrednostne papirje. Na podlagi omenjenega smo ocenili, da je verjetnost, da revizor napake pri posameznih kontih ne bi odkril, nizka, posledično je tveganje pri odkrivanju nizko (10%).

Skupno revizijsko tveganje je matematično produkt navedenih tveganj, katerih posamični učinek ali v kombinaciji z drugimi lahko privede do pomembno napačnih navedb v računovodskih izkazih. Skupna ocena revizijskega tveganja obravnavane BPD je $30\% * 20\% * 10\% = 0,6\%$ - nizko tveganje.

2.2. Zakonska določila

2.2.1. Najmanjši obseg revizijskega pregleda in revizorjevega poročila

Obveznost revizije poslovanja je določena na podlagi Zakona o trgu vrednostnih papirjev (ZTVP-1). ZTVP-1 določa, da mora BPD zagotoviti, da pooblaščen revizor opravi revizijo letnega poslovanja BPD. Prve tovrstne revizije poslovanja v skrajšanem obsegu so se izvajale za poslovno leto 2000.

Postopke revizije poslovanja v veliki meri opredeljuje Sklep o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila BPD (Uradni list RS, št. 6/00). Razume se, da lahko revizor obseg pregleda poslovanja družbe ustrezno poveča v primeru, da si s predpisanimi postopki ni pridobil zadostnega zagotovila za oblikovanje mnenja o poslovanju družbe.

Predmet revizorjevega preizkušanja in ocenjevanja so naslednji računovodski izkazi in njihove priloge:

1. računovodski izkazi, kot jih določa Zakon o gospodarskih družbah,
2. priloge k računovodskim izkazom, kot jih določajo Slovenski računovodski standardi,
3. priloge k računovodskim izkazom, kot jih določa Sklep o poslovnih knjigah borzno posredniških družb, izdan na podlagi 190. člena ZTVP-1,
4. izkaz premoženja BPD,
5. izkaz premoženja, ki ga BPD upravlja v okviru storitev z vrednostnimi papirji po nalogu in za račun strank in
6. izkaz pomembnejših sprememb premoženja BPD.

Poleg revizorjevega preizkušanja in ocenjevanja zgoraj naštetih računovodskih izkazov in njihovih prilog je potrebno podati mnenja še za naslednja področja poslovanja BPD, ki so sestavni del dodatka k revizorjevemu poročilu:

1. mnenje o izpolnjevanju pravil o obvladovanju tveganj,
2. mnenje o izpolnjevanju pravil varnega in skrbnega poslovanja,
3. mnenje o delovanju in ustreznosti notranjih kontrol,
4. mnenje o načinu vodenja poslovnih knjig,
5. mnenje o ustreznosti informacijskega sistema,

6. mnenje o pravilnosti in popolnosti obvestil in poročil, ki jih BPD pošiljajo Agenciji, javnosti in strankam ter o njihovi skladnosti s stanjem, ki je razvidno iz revidiranih računovodskih izkazov.

Poudarek diplomskega dela bo predvsem na področjih, ki so sestavni deli dodatka in manj na revidiranju računovodskih izkazov BPD. Za revidiranje računovodskih izkazov bom predstavil predvsem postopke revidiranja posebnih področij kot so naložbe v finančne instrumente in izkazovanje posredniškega in poravnalnega poslovanja.

3. ZNAČILNOSTI POSLOVANJA BPD

Pred sprejemom Zakona o trgu vrednostnih papirjev je posle z vrednostnimi papirji lahko opravljala katerakoli pravna oseba, saj ni veljala nobena zakonska omejitev ali pogoj za opravljanje takšne dejavnosti. S sprejetjem Zakona o trgu vrednostnih papirjev (Uradni list RS, št. 6/94) pa lahko posle z vrednostnimi papirji opravljajo le BPD, ki za opravljanje teh storitev pridobijo dovoljenje ATVP in banke, ki za opravljanje teh poslov pridobijo dovoljenje Banke Slovenije. Zahteve glede izpolnjevanja pogojev za pridobitev dovoljenja za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji so relativno visoke. Znatneje so se te zahteve povečale s sprejemom novega Zakona o trgu vrednostnih papirjev (Uradni list RS, št. 56/99). Pri tem je potrebno poudariti, da se lahko varnost in zaupanje investitorjev posredno doseže tudi preko zakonsko določenih, relativno zahtevnih pogojev za pridobitev dovoljenja za opravljanje poslov v zvezi z vrednostnimi papirji.

3.1. Dejavnosti BPD

Po novem ZTVP-1 lahko BPD opravljajo naslednje dejavnosti (Zakon o trgu vrednostnih papirjev, 1999):

- nakup in prodaja vrednostnih papirjev po nalogu in za račun stranke (borzno posredovanje),
- gospodarjenje z vrednostnimi papirji po nalogu in za račun posamezne stranke (gospodarjenje z vrednostnimi papirji),
- opravljanje vseh ali nekaterih poslov in dejanj za račun izdajatelja vrednostnih papirjev, potrebnih za uspešno prvo prodajo vrednostnih papirjev, brez obveznosti odkupiti vrednostne papirje, ki v postopku prve prodaje ne bi bili prodani investitorjem (izvedba prvih prodaj brez obveznosti odkupa),
- opravljanje vseh ali nekaterih poslov in dejanj za račun izdajatelja vrednostnih papirjev, potrebnih za uspešno prvo prodajo vrednostnih papirjev, z obveznostjo odkupiti vrednostne papirje, ki v postopku prve prodaje ne bi bili prodani investitorjem (izvedba prvih prodaj z obveznostjo odkupa),
- opravljanje vseh ali nekaterih poslov in dejanj za račun izdajatelja ali imetnika vrednostnih papirjev potrebnih za uvrstitev vrednostnih papirjev na organiziran trg (storitve v zvezi z uvedbo vrednostnih papirjev v javno trgovanje),
- svetovanje v zvezi z nakupom oziroma prodajo vrednostnih papirjev (investicijsko svetovanje),
- vodenje računov nematerializiranih vrednostnih papirjev imetnikov pri klirinško depotni družbi in izvrševanje nalogov imetnikov za prenos vrednostnih papirjev med računi imetnikov (vodenje računov nematerializiranih vrednostnih papirjev),

- hramba vrednostnih papirjev, izdanih kot pisne listine, s katerimi se ne trguje na organiziranem trgu (hramba vrednostnih papirjev),
- opravljanje vseh ali nekaterih poslov in dejanj za račun tretje osebe potrebnih za izvedbo združitve oziroma prevzema delniške družbe (storitve v zvezi s prevzemi).

Katere od zgoraj navedenih storitev družba lahko opravlja, je odvisno od višine osnovnega kapitala. Osnovni kapital BPD, za opravljanje vseh zgoraj naštetih storitev, mora znašati najmanj 150 milijonov tolarjev.

3.2. Opis storitev BPD

V nadaljevanju predstavljam glavne značilnosti pomembnejših storitev BPD.

3.2.1. Borzno posredovanje

Pri poslih borznega posredovanja gre za nakup ali prodajo vrednostnih papirjev po nalogu in za račun stranke. Borzni posrednik sprejme vlagateljevo naročilo za nakup ali prodajo in ga poizkuša v skladu z naročilom stranke izvršiti na borzi oziroma na neorganiziranem trgu. Pri tem poslu se stranka zaveže za opravljene posle plačati provizijo. Višina provizije je odvisna od vrste vrednostnega papirja, vrednosti naročila in vrste poslovnega odnosa s stranko.

Proces borznega posredovanja sestoji iz treh delov:

- naročila stranke,
- izvedbe naročila,
- papirne in denarne poravnave.

Naročilo stranke

Naročila strank se sprejemajo bodisi na sedežu družbe bodisi v poslovalnicah s katerimi ima BPD sklenjeno pogodbo o sodelovanju. Borzni posrednik od stranke ob prejemu naročila zahteva natančne podatke o vrsti posla in vrednostnega papirja, poleg tega pa še cenovni tip naročila.

Poznamo naslednje vrste borznih naročil:

- tržno naročilo (stranka borznemu posredniku ne postavlja nobenih omejitev glede tečaja, ampak se izvrši v trenutku prejema, če obstaja protinaročilo),
- omejeno naročilo (stranka borznemu posredniku določi najvišjo ceno, po kateri sme kupiti, oziroma najnižjo ceno, po kateri sme prodati vrednostni papir),
- naročilo s preudarkom (stranka ne postavlja omejitev glede tečaja, ampak se posel izvrši po presoji borznega posrednika. Ta mora ravnati v skladu z naročnikovimi interesi in s strokovno skrbnostjo dobrega gospodarja. Pri tem velja omeniti, da se za naročilo s preudarkom ne sme vnesti nasprotno naročilo za račun druge stranke, ki je dala naročilo s preudarkom, za račun BPD in za račun zaposlenega v borzno posredniški družbi).

BPD po sprejemu naročila le to vnese v evidenco prejetih naročil in v borzno trgovalni sistem Ljubljanske borze v skladu z naročilom stranke. V evidenci naročil in poslov je potrebno vsako naročilo vpisati po časovnem vrstnem redu. Njen namen so prednostna pravica nakupa (vrstni red), skrbnost poslovanja, zaščita prodajalcev in kupcev ne glede na kakovost poslovnega

odnosa. Naslednji delovni dan je potrebno stranki poslati potrdilo o prejemu naročila oziroma potrdilo o odklonitvi naročila in obračun opravljenih poslov.

Izvedba naročila

Borzni posrednik izvaja borzna naročila z vnosom ustrezne ponudbe oziroma povpraševanja v Borzno trgovalni sistem (v nadaljnjem besedilu BTS), naročila pa lahko vnaša neposredno za račun ali pod oznako računa stranke ali za »skupni račun« (skupni račun vsebuje združena naročila več strank). Tako naročilo za skupni račun se vnese predvsem za stranke, za katere se opravljajo storitve gospodarjenja.

Papirna in denarna poravnava

Poravnava poslov (denarna in papirna), sklenjenih na organiziranih trgih Ljubljanske borze, poteka na T+2, se pravi na drugi delovni dan po dnevu sklenitve posla. Poravnavo denarnih obveznosti in obveznosti iz prenosa lastništva vrednostnih papirjev iz sklenjenih poslov zagotavlja Klirinško depotna družba (v nadaljnjem besedilu KDD). Informacijski sistem KDD je namreč neposredno povezan z informacijskim sistemom BTS in tako se avtomatsko prenesejo vsi posli sklenjeni na Ljubljanski borzi. Za posle, ki se sklepajo izven organiziranega trga, KDD zagotavlja le prenose vrednostnih papirjev, ki jih izvede BPD sama v skladu s pogodbeno določenimi pogoji.

3.2.2. Gospodarjenje z vrednostnimi papirji strank

Gospodarjenje z vrednostnimi papirji strank pomeni, da BPD in stranka skleneta pogodbo o gospodarjenju s sredstvi strank. Z njo se BPD zaveže, da bo v skladu z naložbeno politiko, določeno v pogodbi, za račun stranke nalagala denarna sredstva v vrednostne papirje z namenom razpršitve tveganja, stranka pa se zaveže plačevati provizijo.

Pogodbeni stranki določita naložbeno politiko tako, da določita vrste vrednostnih papirjev, lastnosti izdajateljev vrednostnih papirjev, največji dopustni delež naložb v vrednostne papirje posameznega izdajatelja in z njim povezanih oseb ter druge okoliščine, ki so pomembne za določitev stopnje tveganosti naložb.

3.2.3. Posebne storitve v zvezi z vrednostnimi papirji

Pri izvedbi prvih prodaj vrednostnih papirjev gre za opravljanje vseh ali nekaterih poslov in dejanj za račun izdajatelja, potrebnih za uspešno prvo prodajo vrednostnih papirjev potencialnim investitorjem. Ločimo storitve brez obveznosti odkupa in z obveznostjo odkupa, pri čemer se pri izvedbi prvih prodaj z obveznostjo odkupa smatra, da mora BPD odkupiti vrednostne papirje, ki v postopku prve prodaje ne bi bili prodani investitorjem.

3.2.4. Investicijsko svetovanje

Pri poslih investicijskega svetovanja BPD opravlja svetovalne storitve pri nakupu oziroma prodaji vrednostnih papirjev. V ta namen pripravi analize posameznih izdajateljev vrednostnih papirjev in samih vrednostnih papirjev in na njihovi osnovi strankam svetuje oziroma priporoča bodisi nakup ali prodajo določenega vrednostnega papirja. Pri tem se stranka sama odloča za nakup in prodajo posameznega vrednostnega papirja, borzni posrednik stranki predvsem ustrezno predstavi ugodne naložbene možnosti.

3.2.5. Vodenje računov nematerializiranih vrednostnih papirjev

Pri tej storitvi se BPD zaveže, da bo pri KDD stranki odprla račun in na tem računu v imenu in za račun stranke vodila stanja vrednostnih papirjev ter vnašala naloge stranke za prenos vrednostnih papirjev na druge račune.

3.2.6. Storitve v zvezi s prevzemi

BPD v imenu in za račun ponudnika pridobi dovoljenje ATVP za izvedbo prevzema, izdela in objavi ponudbo za odkup, izdela prospekt za odkup in ga posreduje ustreznim organom, izdela pristopne izjave o sprejemu ponudbe, sprejema ponudbe za prevzem ter izdela in objavi obvestilo o uspešnosti prevzema. Stranka ponudnik za opravljeno storitev plača stroške izvedbe celotnega projekta in provizijo, opredeljeno v pogodbi.

3.3. Opis pogojev, ki jih mora izpolnjevati BPD za opravljanje poslov z vrednostnimi papirji

3.3.1. Kadrovske, tehnične in organizacijske pogoje za poslovanje BPD

S Sklepom o kadrovske, tehnične in organizacijske pogojih za poslovanje s strankami in premoženjem strank BPD (Uradni list RS, št. 6/00) je zakonodajalec natančneje določil kadrovske, tehnične in organizacijske pogoje za poslovanje teh družb.

Z vidika kadrovske zahteve je določeno, da mora uprava BPD imeti najmanj dva člana, ki morata biti ustrezno strokovno usposobljena in imeti lastnosti ter izkušnje, potrebne za vodenje poslov. Funkcijo člana uprave BPD mora potrditi ATVP. BPD mora imeti za opravljanje poslov borznega posredovanja zaposleni najmanj dve osebi z opravljenim izpitom borznega posrednika, za opravljanje storitev gospodarjenja in investicijskega svetovanja pa še dodatno dva posrednika.

Uprava BPD mora določiti ukrepe, katerih namen je zagotoviti skladnost ravnanja zaposlenih pri BPD z določbami ZTVP-1 in drugimi predpisi, ki urejajo poslovanje z vrednostnimi papirji in zagotoviti njihovo izvajanje.

3.3.2. Obvladovanje tveganj

Poglavje, ki se nanaša na obvladovanje tveganj, se je prvič pojavilo v novem Zakonu o trgu vrednostnih papirjev. To poglavje podrobneje urejajo: Sklep o kapitalski ustreznosti BPD (Uradni list RS, št. 6/00), Sklep o načinu izračuna količnikov likvidnosti sredstev in najmanjšem obsegu likvidnosti, ki ga mora zagotavljati BPD (Uradni list RS, št. 6/00), Sklep o izračunu izpostavljenosti BPD (Uradni list RS, št. 6/00) in Sklep o najmanjšem obsegu in načinu izračuna posebnih rezervacij BPD (Uradni list RS, št. 6/00). Našteti sklepi urejajo vsa temeljna področja, povezana z obvladovanjem tveganj, ki so jim BPD izpostavljene pri opravljanju svoje dejavnosti. BPD mora tako zagotavljati kapitalsko ustreznost, likvidnost in ne sme presegati največje dopustne izpostavljenosti do posamezne osebe.

Namen teh pravil je preprečiti, da bi bila zaradi tveganj, ki jim je izpostavljena posamezna BPD pri opravljanju storitev, ogrožena varnost naložb investitorjev.

Kapitalska ustreznost

BPD mora zagotoviti, da vedno razpolaga z ustrezno višino kapitala, da lahko obvladuje tveganja, ki jim je izpostavljena pri opravljanju storitev v zvezi z vrednostnimi papirji. Kapitalska ustreznost se izračuna na način, da mora biti kapital vedno enak oziroma večji od vsote kapitalskih zahtev za trgovanje (kapitalske zahteve za splošna in posebna tveganja sprememb cen vrednostnih papirjev, kapitalskih zahtev za tveganje zamude izpolnitve, kapitalskih zahtev za tveganje neusklajenosti plačila in izročitve), kapitalskih zahtev za valutna tveganja in kapitalskih zahtev za storitve (kapitalske zahteve za kritje morebitnih izgub zaradi tveganj, ki jim je izpostavljena pri opravljanju storitev v zvezi z vrednostnimi papirji in drugih poslov). Mesečno je potrebno na posebnih obrazcih, ki jih je predpisala ATVP, izračunavati kapital in kapitalske zahteve za tveganja, ki jim je družba izpostavljena.

V okviru rednega poslovanja in opravljanja storitev v zvezi z vrednostnimi papirji je BPD izpostavljena vsaj naslednjim tveganjem, za katere mora BPD v vsakem trenutku zagotavljati ustrezno višino kapitala:

- posebna in splošna tveganja sprememb cen vrednostnih papirjev, ki so povezana s poslovanjem posameznega izdajatelja vrednostnega papirja oziroma povezana s stanjem na kapitalskem trgu,
- tveganje zaradi zamude izpolnitve nasprotne stranke, ki ima za posledico tečajno razliko ali razliko v ceni, ki nastane v škodo družbe,
- tveganje zaradi časovne neusklajenosti plačila in izročitve finančnih instrumentov, ki ima za posledico neporavnane obveznosti strank,
- tveganje zaradi časovne neusklajenosti plačila in izročitve pri pogodbah o prodaji in povratnem odkupu in povratni prodaji, pogodb o posoji in pogodb o izposoji finančnih instrumentov,
- druga tveganja izpolnitve nasprotne stranke, kot so npr. tvegani prihodki iz naslova provizij, obresti, dividend, kritij za izvedene finančne instrumente z dnevним obračunom in plačevanjem, nadomestil in podobnih postavk ter depozitov, ki nimajo lastnosti trgovanja,
- valutno tveganje, ki se izraža v neto izpostavljenosti v vseh valutah,
- obrestno tveganje,
- kreditno tveganje,
- druga tržna tveganja.

Likvidnost

Družba mora v vsakem trenutku razpolagati s tolikšno višino likvidnih sredstev, da lahko pokrije vse dospele in kmalu dospele obveznosti. BPD mora za zavarovanje pred likvidnostnim tveganjem tekoče načrtovati pričakovane znane in morebitne denarne odtoke in zadostne denarne prитоke zanje, tako za posle za svoj račun, kakor tudi za posle, ki jih BPD opravlja za račun strank. V primeru, da stranke nimajo zadostnih likvidnih sredstev na izločenem računu, mora družba kriti dospele obveznosti strank iz svojih likvidnih sredstev. V skladu s Sklepom o načinu izračuna količnikov likvidnosti sredstev in najmanjšem obsegu likvidnosti, ki ga mora zagotavljati BPD, je potrebno dnevno izračunavati količnike likvidnosti.

Izpostavljenost

Družba ne sme v nobenem trenutku preseči predpisane izpostavljenosti do posamezne osebe oziroma dveh ali več oseb, ki so med seboj povezane tako, da za družbo predstavljajo eno samo. Izpostavljenost je vsota vseh terjatev in pogojnih terjatev do te osebe, vrednost naložb v finančne instrumente te osebe in vrednost kapitalskih deležev BPD v tej osebi. Tako opredeljena izpostavljenost do posamezne osebe in s to osebo povezanih oseb ne sme presegati 25% kapitala. Pri tem se upošteva izračunani kapital na podlagi obrazcev za izračun kapitalske ustreznosti.

Postopke sestavljanja in revidiranja naštetih obrazcev za izračun kapitalske ustreznosti, likvidnosti in izpostavljenosti predstavljam v petem poglavju.

3.3.3. Vodenje poslovnih knjig

Vodenje poslovnih knjig in drugih evidenc natančneje opredeljuje Sklep o vodenju poslovnih knjig.

BPD je dolžna organizirati poslovanje in voditi poslovne knjige, poslovno dokumentacijo in poslovne evidence tako, da je mogoče kadarkoli preveriti, ali posluje v skladu s pravili o obvladovanju tveganj in pravili varnega in skrbnega poslovanja (Sklep o vodenju poslovnih knjig BPD, 2000).

Za svoje stranke BPD odpre pri banki oziroma organizaciji, ki opravlja plačilni promet, poseben račun, preko katerega sprejema vplačila in opravlja izplačila iz poslov, ki jih sklene za račun strank ter vodi denarna sredstva strank (t.i. ŽR 748). BPD prek tega računa ne sme sprejemati vplačil in opravljati izplačil iz poslov, sklenjenih za svoj račun. Kupnino iz opravljenih prodaj vrednostnih papirjev, zneske vnovčenih kuponov in dividend oziroma neizkoriščeni predujem mora stranki nakazati naslednji delovni dan, šteto od prejema kupnine iz posla, sklenjenega za račun stranke, oziroma od vnovčenja dividend oziroma kuponov iz vrednostnih papirjev, katerih imetnik je stranka, oziroma do preklica naročila, v zvezi s katerim je stranka plačala predujem, če ni dogovorjeno drugače. Pri tem BPD ne sme uporabljati denarja strank niti za svoj račun niti za račun drugih strank.

BPD knjiži poslovne dogodke v računovodske evidence po kontnem okviru za gospodarske družbe, pri tem pa upošteva dodatne predpisane analitične konte. V bilanci stanja se prikažejo postavke sredstev in obveznosti do virov sredstev iz poslovanja v svojem imenu in za svoj račun.

Posebej izkaže terjatve in obveznosti do strank, za katere opravlja posle z vrednostnimi papirji v svojem imenu za tuj račun. Podatki o poslih posredovanja se prikažejo v prilogi 1 bilance stanja (posredniško poslovanje). Terjatve in obveznosti v zvezi s poravnalnim poslovanjem do obračunskega računa 531, se prikaže v prilogi 2 k bilanci stanja.

Izkaz uspeha je potrebno pripraviti na način, običajen za gospodarske družbe. Posebej je potrebno razkriti prihodke in odhodke, ločeno po vrstah storitev v zvezi z vrednostnimi papirji, in odhodke po vsebini iz izkaza uspeha, ki so nastali pri poslovanju s KDD, borzo in pravno osebo, ki opravlja plačilni promet.

V okviru posamezne skupine kontov mora BPD ločeno izkazovati razmerja do povezanih oseb.

V zvezi s poslovanjem s strankami je potrebno zagotoviti dnevno denarno stanje strank in ločeno od tega terjatve in obveznosti do strank. Taka evidenca se vodi na način, da je kadarkoli mogoč vpogled in izpis podatkov o dnevni oziroma skupni večdnevni stanjih za poljubno izbrano časovno obdobje za posamezno stranko ali za vse stranke po vrsti storitev v zvezi z vrednostnimi papirji oziroma za vse stranke skupaj. Med evidencami BPD je pomembnejša še evidenca naročil in poslov z vrednostnimi papirji, v katero se vpisujejo vsi podatki v zvezi s prejemi naročil in opravljenimi posli, ki ga je sklenila za račun stranke oziroma za svoj račun. Take izpise BPD zagotavljajo s programi za podporo zaledne službe.

3.3.4. Pravila varnega in skrbnega poslovanja

BPD mora pri opravljanju storitev v zvezi z vrednostnimi papirji ravnati s strokovno skrbnostjo dobrega gospodarja. Pri tem mora predvsem paziti na interese strank. Pravila varnega in skrbnega poslovanja so na kratko opisana v poglavju 3.3..

3.3.5. Poročanje Agenciji za trg vrednostnih papirjev in javnosti

BPD mora Agenciji poleg poročil, ki se nanašajo na obvladovanje tveganj, poročati še naslednje podatke:

- stanje naložb BPD v vrednostne papirje,
- stanje naložb strank, ločeno za stranke na posredovanju in za stranke na gospodarjenju. Ločeno se poročajo naložbe strank v domače in tuje vrednostne papirje,
- posle BPD izven organiziranega trga,
- posle preknjižb vrednostnih papirjev med računi različnih imetnikov, ki niso povezani s poslom, ki ga je BPD sklenila na organiziranem ali izven organiziranega trga,
- delniško knjigo BPD oziroma podatke o osebah, ki imajo najmanj 10 % njenih delnic.

Ob nastankih dogodkov je ATVP potrebno obvestiti še o spremembah splošnih pogojev poslovanja, o spremembah uprave, o kadrovske sestavi in borznih posrednikih, o sklenitvi pogodbe o opravljanju storitev izvedbe prve prodaje z obveznostjo odkupa in o poslovnih poročilih.

3.4. Agencija za trg vrednostnih papirjev

Z uveljavitvijo ZTVP-1, ki usklajuje ureditev trga vrednostnih papirjev s pravnim redom Evropske unije, ima ATVP celo vrsto novih nalog in pristojnosti skoraj na vseh področjih delovanja, poleg tega pa prinaša tudi nekatere druge novosti, npr. ([http\\www.a-tvp.si](http://www.a-tvp.si)):

- odpravo omejitev v lastništvu tujcev v domačih borzno posredniških družbah,
- določbe o obvladovanju tveganj (kapitalska ustreznost, izpostavljenost, likvidnost in rezervacije za posebna tveganja),
- ureditev organiziranega trgovanja in ponujanja storitev v zvezi z izvedenimi finančnimi instrumenti,
- druge novosti (sistem jamstva za terjatve vlagateljev, priznavanje licenc, podeljenih v državah EU,...), ki bodo začele veljati v procesu pridruženja Republike Slovenije Evropski uniji.

Pri izbiri pravnoorganizacijske oblike ATVP se je zakonodajalec zgledoval po ureditvi položaja v drugih evropskih državah (zlasti Franciji, Nizozemski in Danski). V navedenih državah naloge in pristojnosti na področju trga vrednostnih papirjev, ki so primerljive z nalogami in pristojnostmi ATVP, opravlja samostojna organizacija kot oseba javnega prava, njeni organi pa so sestavljeni iz neodvisnih strokovnjakov. Naloge in pristojnosti ATVP so podobne nalogam in pristojnostim Banke Slovenije na področju denarnega sistema in nadzora nad opravljanjem bančnih storitev.

4. OCENA NOTRANJIH KONTROL

Notranje kontrole so predmet poročanja revizorja v skladu s Sklepom o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila BPD. Zaradi predpisov, ki so pričeli veljati v letu 2000, je bilo potrebno v revidirani družbi ponovno preveriti vzpostavitev ustreznega računovodskega sistema, ustroja in delovanja notranjih kontrol.

4.1. Opredelitev notranjih kontrol

Poslovodstvo je odgovorno za obstoj ustreznega računovodskega sistema, ki vključuje različne oblike notranjega kontroliranja in mora ustrezati velikosti in vrsti naročnikovega poslovanja. Revizor pa mora dovolj spoznati ureditvi računovodenja in notranjega kontroliranja, da lahko načrtuje revizijo in razvija uspešne revizijske metode. Revizor mora strokovno oceniti revizijsko tveganje in oblikovati revizijske postopke, ki zagotavljajo, da se tveganje zmanjša na sprejemljivo nizko raven. Z izrazom notranje kontrole razumemo organizacijo oziroma organizacijske ukrepe ter usklajeno delovanje postopkov in metod, ki so potrebni v delovanju poslovnega sistema (podjetja) ter zagotavljajo točnost, urejenost in učinkovitost delovanja njegovih poslovnih funkcij in podjetja kot celote (MSR – 400).

Učinkovitost revizije se s spoznavanjem notranjih kontrol v podjetju povečuje predvsem v naslednjem:

- Preučevanje notranjih kontrol se praviloma začne že v obdobju, ko se računovodski podatki še kreirajo in zbirajo, zato je možno spoznati in odpraviti nepravilnosti pred pripravo

računovodskih izkazov in pripraviti informacijo za odločanje, ko so popravljene postopki še možni.

- Obstoje in delovanje ter stalnost notranjih kontrol nam daje zagotovilo v resničnost in poštenost trenutnih in obdobjnih računovodskih poročil, kar je v sodobnem globalnem poslovanju in z razvojem telekomunikacij izredno pomembno.
- Doslednost in uspešnost delovanja notranjih kontrol nam daje poleg zagotovitve o računovodskih izkazih tudi dodatno informacijo o kvaliteti dela v podjetju, zaposlenih, vodstvu, razvojnih možnostih in podobnem.

Načrtno in sistematično vgrajeni postopki in metode, ki jih oblikuje in sprejme poslovodstvo podjetja, morajo zagotoviti točnost, zanesljivost in popolnost evidenc ter pravočasno pripravo pravih in resničnih računovodskih izkazov ter drugih poročil, ki jih podjetje sestavlja. Poleg tega pa omogočajo varovanje premoženja, nadzor nad premoženjem, preprečujejo in odkrivajo napake in prevare v delovanju podjetja in zagotavljajo spoštovanje zakonov in pravil ter usmeritev, sprejetih z akti podjetja na vseh ravneh. Ločimo dve vrsti notranjih kontrol:

a.) Splošne kontrole

Posredno vplivajo na točnost, pravilnost in zakonitost pri izkazovanju podatkov v računovodskih izkazih. Z njimi se praviloma revizor samo spozna ter si ustvari sodbo o njihovi ustreznosti ter delovanju. Pridobi si osnovne podatke o organizaciji in načinu delovanja računovodskega sistema, temeljnih vrstah knjigovodskih in poslovnih listin ter poročil, ki jih podjetje uporablja. S spoznanjem o vrstah evidenc, ki so na razpolago za preveritev podatkov v računovodskih izkazih, se revizor usmeri na zaznana problematična področja in pomembnejše postavke.

b.) Notranje računovodske kontrole

Imajo neposreden vpliv na točnost, pravilnost in zakonitost pri izkazovanju podatkov v računovodskih izkazih. Le-te zagotavljajo, da se poslovni dogodki izvajajo v skladu s standardi, zakoni, pravilniki in navodili, da se evidenčno stanje sredstev usklajuje z dejanskim, da je evidentiranje poslovnih dogodkov točno, pravilno in popolno, da je izkazovanje sredstev in obveznosti do virov sredstev realno in pravilno, da imajo pristop k sredstvom le pooblaščen osebe. Računovodske notranje kontrole delimo na temeljne kontrole in kontrole delovanja temeljnih kontrol oziroma nadzorne kontrole:

- **Temeljne kontrole** - zagotavljajo pravilnost evidentiranja podatkov v računovodskih evidencah. Kontrola pravilnosti podatka se izvaja s primerjavo enega podatka z drugim kontrolnim podatkom. Namen kontrole popolnosti je zagotovitev, da so vsi nastali poslovni dogodki tudi dejansko evidentirani v računovodskih izkazih. Kontrole ponovnega opravljanja postopkov dajejo zagotovilo, da so bile vsi potrebni postopki opravljeni in pridobljene vse potrebne odobritve. Zadnje so precej zamudne, vendar učinkovite.

- **Nadzorstvene kontrole** - vgrajene so v sistem notranjih kontrol in zagotavljajo neprestano in pravilno delovanje notranjih kontrol. Razmejitev dolžnosti predstavlja opredelitev in razdelitev opravil v podjetju na način, ki onemogoča, da bi bila celotna izvršitev določenega poslovnega dogodka v pristojnosti ene osebe. Omejitev pristopa onemogoča dostop k listinam in razpolaganje s sredstvi nepooblaščenim osebam. Neposredni nadzor omogoča kontrolo nad pravilnostjo in popolnostjo ter točnostjo dela zaposlenih.

4.2. Ustroj notranjih kontrol

Revizor mora spoznati ustroj notranjih kontrol že v fazi načrtovanja revizije. Na podlagi predhodnih spoznanj lahko opredeli možne nepravilne trditve v računovodskih izkazih in stopnjo kontrolnega tveganja ter se odloči, ali bo usmeril revizijske postopke v preverjanje notranjih kontrol ali v preizkus podatkov. Seveda lahko glede na stopnjo zagotovila izbere kombinacijo obeh možnih skrajnosti, ki je običajno tudi optimalna glede količine dela in zagotovil, ki jih revizor pridobi o resničnosti in poštenosti računovodskih izkazov ter skladnosti s splošno sprejetimi računovodskimi standardi.

V ustroj notranjih kontrol sodijo (Menard, 1994, str. 12):

- kontrolno okolje,
- računovodski sistem,
- kontrolni postopki.

Pri kontrolnem okolju se revizor običajno osredotoča na celovitost odnosa lastnikov in posloводства podjetja do računovodskega sistema in vpeljanih kontrolnih postopkov. Revizor oceni odnos do računovodskega sistema in kontrolnih postopkov preko preučitve učinkovitosti organizacije podjetja, vloge organov družbe, načina dela notranjih revizorjev ali odbora za revizijo, uresničljivosti načrtov podjetja, ustreznosti in zanesljivosti informacijskega sistema ter zanesljivosti ocen posloводства. Pozornost je potrebno nameniti tudi obstoju primernih kontrolnih postopkov, nagnjenosti posloводства k prirejanju računovodskih izkazov, nadzoru nad računalniško službo in podobnem. Znotraj posameznih naštetih področij mora biti revizor posebno pozoren na ustrezno razmejitev dela med zaposleni v podjetju, ustrezno delegiranje del glede na sposobnosti in znanja ter ustrezno tehnično opremljenost.

Revizor preuči ravnanja posloводства z vpogledi v razna poročila, evidence, poslovne knjige in akte družbe, s spremljanjem krogotoka dokumentacije, predvsem pa z razgovori s poslovodstvom in zaposlenimi ter opazovanjem njihovega dela.

Računovodski sistem kot del informacijskega sistema podjetja mora zagotavljati: evidentiranje in izkazovanje vseh odobrenih poslovnih dogodkov, omogočiti zanesljivo računovodsko obravnavanje za potrebe računovodskega poročanja, evidentirati poslovne dogodke v denarnih enotah, razmejiti poslovne dogodke v ustrezno obračunsko obdobje ter ustrezno prikazati poslovne dogodke v računovodskih izkazih in pripadajočih pojasnilih k njim.

Kontrolni postopki in smernice oziroma notranje kontrole zagotavljajo doseganje ciljev podjetja in vzdrževanje poslovnih evidenc ter varovanje premoženja podjetja. Bistveni cilji primernih notranjih kontrol so: poslovanje podjetja v skladu z zakoni in standardi ter pravilniki, skladnost stanj v poslovnih knjigah z dejanskimi stanji, popolno evidentiranje poslovnih dogodkov (točno, pravilno, resnično, pravočasno in v skladu s standardi) in omogočajo dostop do podatkov le pooblaščenim osebam. S svojim delovanjem zagotavljajo, da se sprožajo samo odobreni posli, da se vsi odobreni posli odvijajo tako, kot so bili sproženi in da se evidentirajo samo resnični in pravilni posli. Morebitne napake morajo biti odkrite čimprej, ko so še mogoči popravljalni ukrepi.

V kolikšni meri se lahko revizor zanese na popolnost in točnost podatkov ter informacij o poslovanju BPD, je odvisno od obstoja in delovanja notranjih kontrol. V potek nastajanja

izvirnih podatkov in v celotni proces njihovega obdelovanja mora biti vgrajenih cela vrsta kontrolnih postopkov. Za revidiranje je potrebno presoditi, ali so vgrajeni vsi potrebni kontrolni postopki in ali ti postopki delujejo. Z izvajanjem revizijskih postopkov želi revizor ugotoviti oziroma si pridobiti ustrezna zagotovila, da dejansko ni prišlo do bistvenih odstopanj od splošno sprejetih računovodskih standardov in posebnih predpisov, ki urejajo poslovanje BPD.

Glede na naravo poslovanja BPD so temu prirejene tudi notranje kontrole. Pri notranjih kontrolah v borzno posredniški družbi je največji poudarek na notranjih kontrolah pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev, na načinu obvladovanja tveganj (zagotavljanje kapitalske ustreznosti in plačilne sposobnosti ter nepreseganje največje predpisane izpostavljenosti), na načinu vodenja poslovnih knjig, na pravilnosti obvestil in poročil, ki jih BPD pošilja javnosti in ATPV, na načinu ugotavljanja povezanih oseb ter na izvajanju internega predpisa o varovanju poslovnih skrivnosti in notranjih informacij.

4.3. Povezava med kontrolnimi in revizijskimi cilji

Cilji revidiranja, ki jih revizor zasleduje pri svojem delu in so v povezavi s trditvami posloводства o računovodskih izkazih podjetja so naslednji (Menard, 1994, str. 24):

- **Obstoj** sredstev in virov sredstev oziroma **pojavnjanje** prihodkov v obračunskem obdobju
- **Upravičenj**e do sredstev (lastništvo) ali **dolžnost** iz naslova sprejetih obveznosti
- **Popolnost** zajemanja nastalih poslovnih dogodkov v obračunskem obdobju v računovodskih izkazih
- **Časovni presek** oziroma razmejevanje poslovnih dogodkov med posameznimi obračunskimi obdobji
- Matematična **točnost** vrednostno izraženih postavk, zajetih v računovodskih izkazih
- Popolnost **razkritja** in **predstavitev** posloводства pri razvrščanju in izkazovanju postavk v računovodskih izkazih

Revizor pri revidiranju kontrolnih postopkov v zvezi z zagotavljanjem popolnosti in točnosti vložka pridobiva zagotovitev, da so točni in popolni ne samo evidentirani posli, ampak tudi, da so popolno evidentirani vsi posli. Običajno je težko pridobiti dokaze o obstoju neevidentiranih poslov. Zato je ravno obstoj ustreznih kontrolnih postopkov in njihovo delovanje tako pomembna zagotovitev v zvezi s ciljem revidiranja - popolnosti.

Opustitev kontrolnih postopkov za ažurnost in neoporečnost evidenc vodi k nepopolnim in netočnim stanjem na posameznih kontih. Sredstva in viri sredstev zato ne obstajajo, prihodki in odhodki se ne pojavljajo v ustreznem obračunskem obdobju. Navedbe na kontih niso točne.

Pomanjkanje nadzora nad izvajanjem kontrolnih postopkov privede do opustitve neposrednih in posrednih kontrol, kar povzroči, da se knjižna stanja ne ujemajo z dejanskim stanjem, navedbe na kontih so pomanjkljive in netočne ali jih sploh ni.

Ob koncu obračunskega obdobja je potrebno zagotoviti, da so knjiženi vsi dogodki, ki se nanašajo na to obdobje, sicer so navedbe na kontih pomanjkljive in netočne. Ustrezni kontrolni postopki za ažurnost evidenc preprečujejo takšne pojave.

4.4. Prikaz stanja in delovanja internih kontrol

V nadaljevanju prikazujem pomembnejše kontrolne postopke v BPD ter test njihovega obstoja in delovanja.

4.4.1. Posredovanje pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev

1. Izvršitev in kontrola izvršitve naročila vrednostnih papirjev

V primeru, ko stranka, ki prvič opravlja storitev borznega posredovanja, poda naročilo na sedežu družbe, referent za sprejem naročil opravi identifikacijo stranke s popisom potrebnih podatkov, izdelavo fotokopije osebne dokumenta s sliko (fizične osebe) oz. fotokopije izpisa iz sodnega registra (pravne osebe), potrdilo o stanju vrednostnih papirjev v KDD in seznaniti stranko s splošnimi pogoji poslovanja. Nato se pripravi nalog za prenos vrednostnih papirjev na trgovalni račun, izpiše pogodbo o borznem posredovanju in vodenju računa nematerializiranih vrednostnih papirjev v dveh izvodih ter jih ponudi stranki v podpis.

Vsak nakup ali prodaja vrednostnih papirjev se začne z naročilom stranke. Stranka lahko posreduje naročilo osebno na sedežu družbe, po telefonu, po elektronski pošti ali v poslovalnici družbe. Vsa prejeta naročila mora BPD vnesti v evidenco naročil in poslov. Preden to stori, zaposleni v zaledni pisarni preveri, če je stranka v primeru nakupa vrednostnih papirjev nakazala predujem oziroma v primeru prodaje preveri, če stranka poseduje predmetne vrednostne papirje. Če zgoraj omenjena pogoja nista izpolnjena, zaposleni v evidenco naročil vpiše točen datum in čas prejema naročil ter podatke o zavrnitvi naročila in stranki pošlje potrdilo o zavrnitvi naročila z ustrežno obrazložitvijo, ali pa na naročilo navede, da so izpolnjeni pogoji za izvršitev naročila in ga posreduje borznemu posredniku, ki naročilo vnese v evidenco naročil.

V evidenco naročil je potrebno vnesti naslednje podatke:

- datum in čas prejema naročila (za naročila, posredovana po telefonu, gre za redne stranke, borzni posrednik neposredno vnese naročilo v evidenco naročil; za naročila, prejeta iz poslovalnice, se šteje, da je naročilo prejeto, ko poslovalnica po faksu pošlje potrebne dokumente-čas prejema naročila je čas, ki ga izpiše faks; za naročila, dana na sedežu družbe se šteje za čas prejema naročila, čas, ki ga vpiše referent na potrdilo o prejemu naročila; za naročila, ki jih družba sprejme iz trgovalnega sistema preko interneta, se natančen čas samodejno vpiše v evidenco naročil),
- način prejema (telefonsko, osebno, poslovalnica, elektronsko),
- vrsto in količino vrednostnega papirja in vrsto posla (nakup ali prodaja),
- pogoje izvršitve naročila (naročilo s preudarkom, tržno naročilo, omejeno naročilo),
- natančne podatke o naročniku (ime in priimek, naslov, KDD račun...)

Evidenca naročil mora izražati dejansko stanje, da lahko družba izvrši naročilo v skladu s pravili varnega in skrbnega poslovanja. Družba vnaša prejeta naročila v borzno trgovalni sistem (BTS) v skladu z upoštevanjem vrstnega reda prejetih naročil, ki so razvidna iz evidence naročil.

2. Obdelovanje in kontrola obdelave izvršenih transakcij

Zaposleni v zaledni službi (zalednik) uvozi podatke o strankah iz programa Sprejem naročil v program BorzaWin in novim strankam dodeli šifro. Postopek priprave obračunov poslov je

delno avtomatiziran. Vgrajene nadzorne kontrole so pretežno vključene v računalniški program ter so orisane v nadaljevanju. Poglavitna polja za ročni vnos podatkov ponujajo pravilno obliko podatkov in onemogočajo vnos nedovoljenih podatkov. Polj, ki so nespremenljiva, ni moč spreminjati ob vnosu podatkov. Operacije zahtevajo vrstni red izvajanja, tako da ni mogoče nadaljevati obdelave na naslednji stopnji, v kolikor prejšnja ni bila izvedena popolno. Referentka v zaledni pisarni uvozi v program BorzaWin tečajnice Banke Slovenije, borzne tečajnice in seznam realiziranih poslov iz BTS. Za netržne vrednostne papirje se ročno vnesejo podatki iz pogodbe o odkupu netržnih vrednostnih papirjev. Novim strankam se zaračuna strošek odprtja in vodenja trgovalnega računa pri KDD ter provizij za posredovanje po ceniku, za ostale stranke se preveri ustreznost obračunanih provizij. V primeru, da je pogodbeni stranka pri realizaciji naročila BPD za svoj račun, se provizija ne zaračuna.

Po obdelavi podatkov sledi kontrola evidence poslov z obračunom, ki se izpiše in klirinško informacijski sistem (v nadaljnjem besedilu KIS) o poravnavi (T+2). Kontrola poteka ročno tako, da referentka preverja skladnost obračuna iz KIS z izpisom opravljenih poslov iz evidence poslov.

Seznam obračunov poslov referentka izpiše, podpiše pa jih član uprave ali pooblaščen oseba, ki dodatno preveri višino provizije in morebitna pogodbeno dogovorjena odstopanja od običajne provizije.

Na podlagi tako odobrenega seznama poslov referentka izpiše obračune nakupov in prodaj. Izvod obračuna skupaj s potrdilom o prejemu naročila se še isti dan po pošti pošlje strankam.

Po končanem trgovanju vodja trgovanja preverja pravilnost in popolnost evidence naročil. Iz BTS se uvozijo vsi izvršeni in neizvršeni posli in se neposredno primerjajo s podatki v evidenci naročil. V primeru, da posamezno naročilo ni zaprto, ostane naročilo odprto. Popolnost evidence naročil se preverja z internimi evidencami o prejemu naročil. V evidenco naročil se ročno, naknadno vpišejo naročila, ki jih je BPD zavrnila. Tako preverjeno evidenco naročil vodja trgovanja podpiše.

3. Hramba dokumentov

Družba hrani v zvezi s poslovanjem s strankami naslednje dokumente:

- pogodbo o vodenju računov nematerializiranih vrednostnih papirjev, pogodbo o borznem posredovanju, pogodbo o gospodarjenju,
- fotokopije identifikacijskih dokumentov,
- druge dokumente, ki se nanašajo na poslovanje s stranko.

Spodaj naštetih dokumente družba hrani po datumskem zaporedju poslovanja s strankami:

- naročilo,
- potrdilo o naročilu
- obvestilo o odklonitvi naročila,
- obračun opravljenega posla,
- drugi dokumenti (nalogi za prenos vrednostnih papirjev...).

Za poslovanje za svoj račun družba hrani dokumente o obračunih poslov in sicer po datumskem zaporedju sklenitve posla.

4. Kontrola denarnih poravnav

Dnevno referentka v zaledni pisarni uvozi podatke iz prejete datoteke plačil na račun 748 (vir: Agencija za plačilni promet-APP) za pretekli dan ter zažene avtomatsko obdelavo priprave pologov denarnih sredstev na račune strank v evidenci stanja denarja. Ravno tako referentka generira naloge za plačila strankam za prodaje vrednostnih papirjev za pretekli dan (dvigi) na datum poravnave ter jih izvozi na strežnik. Pripravljene podatke referentka primerja s prejetimi izpiski APP naslednji dan in uvozi s strežnika pripravljene podatke o opravljenih nakupih in prodajah vrednostnih papirjev strank za pretekli dan v program APP. V programu APP računovodkinja primerja zbirni nalog za prenos z izpisom poravnave v KIS. Plačila se izvajajo preko elektronske pošte s kodiranim nalogom APP. Nalog odobri pooblaščen oseb, izvede pa referentka v zaledni pisarni.

V primeru, da stranka, ki ji je bil odobren nakup vrednostnih papirjev, brez predhodnega nakazila denarnih sredstev ne nakaže denarja na dan poravnave do 12.30 ure, računovodkinja na podlagi seznama strank, ki jih pripravi zaposlena v zaledni službi pripravi nalog za prenos z računa 627 na račun 748 (posojilo stranki). Nalog odobri pooblaščen oseb (član uprave).

Provizije za posredovanje pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev se prenašajo z računa 748 na račun 627 obdobjo.

5. Kontrola preknjižb opravljenih transakcij na računih v KDD

Preknjižbe za kotirajoče vrednostne papirje iz posameznih računov v KDD so avtomatske in sicer najkasneje v času poravnave T+2. Za preknjižbo nekotirajočih vrednostnih papirjev pa mora družba izdelati posebne naloge za prenos vrednostnih papirjev. Naloge za prenos izdelava referentka, ki je pooblaščen za delo z aplikacijo KDD (KIS), ki se poprej prepriča v pravilnost šifre in številke računa strank. Nalog za preknjižbo posreduje v kontrolo vodji zaledne službe.

Družba ima uveden kontrolni postopek skladnosti analitične evidence v zaledni pisarni po strankah in vrednostnih papirjih in evidence iz KDD. Kontrolni postopek se opravlja tedensko.

6. Kontrole v zvezi z obvladovanjem in spremljanjem tveganj

Kontrole na tem področju so predvsem vodstvene in jih prikazujem v nadaljevanju.

Družba ima vzpostavljene kontrole, povezane s preprečevanjem nelikvidnosti:

- družba dnevno zjutraj planira likvidna sredstva in dospele in kmalu dospele obveznosti ter na tej podlagi izračunava količnik likvidnosti (količnik likvidnosti izračunava računovodkinja),
- izračun pregleda in odobri članica uprave za finance, ekonomiko, računovodstvo in organizacijo, ki opravi tudi računsko kontrolo količnika likvidnosti ter po potrebi priskrbi manjkajoča finančna sredstva.

Kontrole, povezane z zagotavljanjem kapitalske ustreznosti so:

- kapitalska ustreznost se kot planska postavka predvideva v letnem poslovnem načrtu, ki ga pripravi planer-analitik ob sodelovanju računovodje
- na mesečni ravni računovodja izračunava kapitalsko ustreznost in odmike od načrtovane kapitalske ustreznosti,

- računovodja sprotno pisno in ustno opozarja članico uprave za finance, ekonomiko, računovodstvo in organizacijo na tiste poslovne dogodke, ki bi lahko imeli za posledico tveganje poslovanja družbe zaradi premajhnega obsega kapitala,
- pristojna članica uprave pripravi predlog ukrepov za odpravo tveganj kapitalske neustreznosti, ki ga potrdi uprava.

Kontrole, povezane z omejevanjem izpostavljenosti so:

- skupine povezanih oseb (gre za skupine povezanih oseb, do katerih je BPD izpostavljena) definira članica uprave za finance, ekonomiko, računovodstvo in organizacijo s pomočjo analitikov,
- računovodja sprotno pisno in ustno opozarja članico uprave za finance, ekonomiko, računovodstvo in organizacijo na tiste poslovne dogodke, ki bi lahko imeli za posledico tveganje preseganja največje dopustne izpostavljenosti,
- pristojna članica uprave pripravi predlog ukrepov za odpravo tveganja preseganja največje dopustne izpostavljenosti.

4.4.2. Prikaz razporeditve pristojnosti

V naslednjih tabeli so prikazane osnovne faze transakcij z vrednostnimi papirji s poudarkom na osebah, ki jih izvajajo.

Nakup/prodaja vrednostnih papirjev

Faza	Oseba	Postopek/dokument
Sprejem naročila	Referent na odkupnem mestu	Sprejem naročila, identifikacija stranke, izpolnitev ustreznih pogodb in dokumentov
Kontrola lastništva	Referent na KDD	Preveritev lastništva VP v primeru prodaje
Odprtje trgovalnega računa	Referent na KDD	Odprtje trgovalnega računa, prenos VP iz registrskega računa na trgovalni račun
Obdelava naročila	Borzni posrednik	Vnos naročila (od referenta na odkupnem mestu-prodaja, stalne stranke po telefonu ali elektronski pošti) v evidenco naročil in poslov
Izvršitev naročila	Borzni posredniki	Vnos naročila v BTS in izvršitev naročila
Evidentiranje	Referentka v zaledni pisarni	Izstavitev obračuna nakupa/prodaje VP
Kontr. vrste papirja	Borzni posredniki	Primerjava evidence naročil z vrsto papirja na obračunu in potrdila o prejemu naročila
Kontr. cene papirja	Referentka v zaledni pisarni	Primerjava obračuna s tečajnico (min, max tečaj)
Kontr.obračuna	Vodja trgovanja	Kontrola borzne provizije in provizije KDD na obračunu
Knjiženje	Računovodkinja	Vnos transakcij v glavno knjigo
Kontrola knjiženja	Računovodkinja	Primerjava transakcij z obračunom BPH (naslednji dan)
Priprava plačila	Referentka v zaledni pisarni	Priprava zbirnega plačilnega naloga na osnovi obračunov
Izvedba plačila	Referentka v zaledni pisarni	Plačilni nalog

4.5. Začetna ocena delovanja notranjih kontrol

Zgornji prikaz notranjih kontrol nam služi za ovrednotenje stanja in delovanja notranjih kontrol. Revizijska družba razpolaga s posebnim vprašalnikom za BPD (glej priloga 1, str. 2 - 8), ki služi kot pomoč pri oceni delovanja notranjih kontrol. Dodatno si revizor pomaga s vprašalniki, ki jih je sestavil Slovenski inštitut za revizijo (glej priloga 7, str. 24 - 38). Ugotavljamo, da obstojijo primerni kontrolni postopki, ki omogočajo doseganje kontrolnih ciljev.

4.5.1. Evidentiranje nepravilnosti in pomanjkljivosti v delovanju notranjih kontrol

Ugotovili smo, da je bila razporeditev pristojnosti izstavitve obračuna nakupa oziroma prodaje VP in priprava plačilnih nalogov ter izvedba plačil premajhna. Referentka v zaledni pisarni namreč poleg tega, da izstavlja in kontrolira obračune, pripravlja in izvaja še plačilne naloge nakazil kupnin iz naslova prodaj VP. Že po reviziji v preteklem letu smo ocenili, da je bila pomanjkljivost pomembna in smo jo predstavili v pismu poslovodstvu.

Družba je v začetku leta 2001 prenesla pristojnosti priprave in izvršitve nakazil na računovodkinjo. Ocenili smo, da je s tem razporeditev pristojnosti ustrezna.

S prenosom pristojnosti priprave in izvršitve nakazil na računovodkinjo smo ocenili, da je delitev pristojnosti in odgovornosti po posameznih delovnih mestih in pisarnah kot je to prikazano v točki 4.4.2., ustrezno.

4.5.2. Preveritev delovanja notranjih kontrol

Osnovne tehnike, ki smo jih uporabili za preveritev delovanja in stalnosti notranjih kontrol so:

Zbiranje (raziskovanje) dokazov o opravljenih kontrolnih postopkih: Dokaz za opravljen kontrolni postopek je podpis odgovornih izvajalcev nalog. V ta namen smo pregledali primeren vzorec zgoraj navedenih listin in evidenc, predvsem tistih, ki zagotavljajo odobritev nakupa in prodaje vrednostnih papirjev, popolnost in točnost vnosov o prodaji in nakupu vrednostnih papirjev za račun strank, popolnost in točnost obdelav računovodskih podatkov in pripravo poročil o poslovanju BPD za poročanje ATVP in javnosti. Podpise odgovornih oseb zasledimo predvsem na tistih dokumentih, ki so namenjeni zunanjem uporabniku (pogodbe o borznem posredovanju, obračuni nakupa in prodaje vrednostnih papirjev, potrdila o prejemu naročil, nalogi za izvršitev denarne poravnave, poročila ATVP, poročila za javnost...). Splošna ugotovitev po opravljenih tovrstnih kontrolah na vzorčni dokumentaciji je, da je dokazov (podpisov) zelo malo pri notranjih dokumentih, zato se zatečemo k naslednjim oblikam preverjanja delovanja notranjih kontrol.

Ponovno opravljanje kontrolnih postopkov: Vzorčno smo preverili skladnost izvršenih nakupov in prodaj vrednostnih papirjev s prejetimi naročili strank glede količine, cene in vrste vrednostnih papirjev. Istočasno smo preverjali skladnost izvršenih nakupov in prodaj vrednostnih papirjev s poročili iz BIS-a, glede količine, cene in vrste vrednostnih papirjev. Sledilo je vzorčno primerjanje specifikacije obračunov nakupa oziroma prodaje vrednostnih papirjev z dnevnikom knjiženja v posredovalno in poravnalno bilanco. Ugotavljamo, da so prejeta naročila dosledno

izvršena in da so obračuni poslov ustrezni ter točno in popolno knjiženi v računovodskih evidencah BPD. Podrobnejše postopke preveritve delovanja notranjih kontrol prikazujem v točki 5.2..

Opazovanje: Pregledali smo organizacijske predpise, ki obstojajo v podjetju glede razmejitve dolžnosti med posameznimi odgovornimi osebami in organizirali pogovore z odgovornimi osebami. V zvezi z razporeditvijo dolžnosti glej točko 4.4.2.

Opazovali smo, ali referent v sprejemni pisarni opravi identifikacijo stranke, jo seznanj s splošnimi pogoji poslovanja in pridobi osnovne informacije o stranki.

Preverili smo zaporednost številčenja vhodnih dokumentov, ki služijo kot izvirne računovodske listine. Ravno tako smo preverili zaporednost številčenja izhodnih obračunov prodaje in odkupov investicijskih kuponov in popolnost knjiženja.

4.5.3. Revidiranje kontrolnih postopkov v BPD

Na osnovi pogovorov z vodjo trgovanja in vodjo sprejemne in zaledne pisarne, ki sta zadolžena za nadzor nad izvajanjem postopkov pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev ter vodenje evidenc, smo pripravili delovne papirje, na katerih smo opisno prikazali pomembnejše postopke in kontrole. Pomembnejše točke teh delovnih papirjev so prikazane v točki 4.4. Na osnovi slednjega smo pripravili začetno oceno stanja in delovanja notranjih kontrol. Ocenili smo, da so notranje kontrole primerne. Identificirali smo pomembnejša kontrolna mesta ter način preveritve njihovega delovanja. Pomembnejše preveritve notranjih kontrol so prikazane v točki 4.5.1. Evidentirali smo pomanjkljivosti v delovanju notranjih kontrol, ki so predstavljene v točki 4.6.1. Pomanjkljivosti so bile odpravljene v letu 2001 in niso vplivale na spoštovanje pravil varnega in skrbnega poslovanja. Delovni papirji v zvezi z notranjim kontrolnim sistemom so bili pregledani s strani vodje revizije in arhivirani v stalnem revizijskem dosjeju.

4.6. Končna ocena notranjih kontrol in opredelitev obsega preizkusa podatkov

Vodja revizijske skupine je ocenil, da so notranje kontrole v BPD primerne, stalne in delujejo. V poročilu revizorja v skladu s Sklepom o najmanjšem obsegu revizorjevega pregleda in poročila BPD smo podali opis stanja in delovanja notranjih kontrol, kot je predstavljen v točki 4.4.

5. REVIZIJA POSLOVANJA BPD

V nadaljevanju diplomskega dela bom predstavil glavne značilnosti revizijskih postopkov, ki jih je potrebno opraviti, da lahko revizor poda mnenje na poslovanje borzno posredniške družbe. Pri tem se revizor opira predvsem na vsebino Sklepa o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila BPD. V skladu s tem sklepom mora revizor podati mnenja na več področij poslovanja BPD (glej točko 2.2.1.). Postopki, ki jih revizor izvede, da lahko poda parcialna mnenja prikazujem v točkah 5.1. do 5.6..

5.1. Obvladovanje tveganj

Kot sem že opisal v točki 3.3.2. je novi Zakon o trgu vrednostnih papirjev uredil področje obvladovanja tveganj v borzno posredniških družbah. BPD morajo mesečno obveščati ATVP o kapitalski ustreznosti, izpostavljenosti do skupin oseb in likvidnosti. V nadaljevanju podajam postopke revidiranja poročil in obrazcev, ki se nanašajo na ta področja. Obrazci in poročila, ki se pošiljajo ATVP, mora revizor pregledati na 2 obvezna in 2 naključna datuma na zadnji dan v mesecu, za katerega se poroča. Za podatke, ki se za izračune kapitalске ustreznosti, izpostavljenosti in likvidnosti črpajo iz računovodskih izkazov, se v nadaljnjem besedilu predpostavlja, da so revidirani in je podano pozitivno revizorjevo mnenje, zato podrobneje ne predstavljam postopkov, ki jih mora revizor opraviti, da lahko poda pozitivno mnenje na računovodske izkaze. Odstopanja od navedenega bom posebej navedel. Prikaz postopkov revidiranja obrazcev prikazujem za stanje na koncu poslovnega leta. Podatki, vpisani v obrazce za izračun kapitalске ustreznosti (priloga 2, str. 9 - 16), izpostavljenosti (priloga 5, str. 19 - 22) in likvidnosti (priloga 6, str. 23), so prilagojeni. Navedeni obrazci so predmet preizkušanja in vsi komentarji v točki 5.1. se navezujejo na njih, zato je potrebno besedilo brati skupaj z obrazci v prilogi. V okviru naštetih testov prikazujem tudi postopke, v zvezi z revizijo računovodskih izkazov, ki so za poslovanje BPD specifični (revidiranje kratkoročnih finančnih naložb, posredniško-poravalno poslovanje).

5.1.1. Kapitalška ustreznost

BPD mora imeti v vsakem trenutku vsaj toliko kapitala, da pokrije višino kapitalskih zahtev za trgovanje, kapitalskih zahtev za valutna tveganja in kapitalskih zahtev za storitve, ki jih opravlja. Naslednji kriterij je, da mora družba imeti vsaj toliko kapitala, da pokrije kapitalске zahteve za stroške. Izračun kapitalskih zahtev prikazujem v točkah 1 do 8.

1. Izračun kapitala BPD:

Na podlagi obrazca BPD-KAP-1 (priloga 2, str. 10) se izračunava višina kapitala BPD. Med postavke kapitala je družba vključila osnovni kapital v višini 160.000 tisoč SIT, rezerve v višini 37.540 tisoč SIT, preneseni dobiček iz prejšnjih let v višini 42.010 tisoč SIT in revalorizacijo teh postavk v višini 25.420 TSIT. Navedene postavke so usklajene z revidiranimi stanji. Glede na to, da se kapitalška ustreznost izračunava po stanju na konec meseca in je potrebno ATVP obrazce oddati v osmih dneh v naslednjem mesecu, se v izračun tekoči dobiček družbe v višini 45.345 tisoč SIT ne upošteva, ker še ni bil potrjen s strani pooblaščenega revizorja. Med revizijo smo ugotovili, da družba med postavko rezervacije (zap. št. 17 obrazca) ni upoštevala oblikovanih pasivnih časovnih razmejitev za posebna tveganje lastniških finančnih instrumentov v višini 8.550 tisoč SIT, kar smo ocenili kot pomanjkljivost. Med odbitnimi postavkami kapitala je družba upoštevala sedanjo vrednost neopredmetenih dolgoročnih sredstev v višini 4.500 tisoč SIT, delnice Ljubljanske borze v višini 12.500 tisoč SIT, delnice KDD v višini 8.500 tisoč SIT in jamstveni sklad pri KDD v višini 14.300 TSIT. Navedene postavke so bile skladne z revidiranimi stanji. Pri pregledu popolnosti vključitve postavk v izračun kapitala smo ugotovili, da med odbitnimi postavkami kapitala niso bile upoštevane odkupljene lastne delnice v višini 7.235 tisoč SIT. Pod zap. št. 41 obrazca za izračun kapitala je družba vpisala naložbo v banko, nad 10 % kapitala III (zap. št. 39 obrazca) v višini 15.530 tisoč SIT. Navedeno ni v skladu s Sklepom o izračunu kapitalске ustreznosti, kjer je navedeno, da mora BPD kot odbitno postavko

kapitala upoštevati naložbo v delnice banke, ki niso uvrščene na organizirani trg in sicer v višini, ki presega 10 % kapitala III. Delnice banke, ki kotirajo na organiziranem trgu kapitala, v skladu s sklepom niso odbitna postavka od kapitala. Zaradi zgoraj navedenih nepravilnosti je BPD preizkusno izračunala kapital v višini 16.845 tisoč SIT.

2. Kapitalske zahteve za trgovanje:

Kapitalske zahteve za posebna in splošna tveganja dolžniških finančnih instrumentov

Revidirana družba na dan 31.12.2000 med kratkoročnimi finančnimi naložbami ni izkazovala naložb v dolžniške finančne instrumente, zato kapitalskih zahtev ni izračunavala.

Kapitalske zahteve za posebna in splošna tveganja lastniških finančnih instrumentov ter obrestno tveganje pri izvedenih finančnih instrumentih na lastniške finančne instrumente

Kapitalske zahteve za posebna (povezana s posameznim izdajateljem vrednostnega papirja) in splošna tveganja (povezana s stanjem na kapitalskem trgu) lastniških finančnih instrumentov se izračunavajo za naložbe v delnice, potrdila o lastništvu delnic in izvedene instrumente, ki se nanašajo na delnice ali indekse delnic.

Osnova za izračun kapitalskih zahtev za posebna tveganja je skupna bruto izpostavljenost v vseh finančnih instrumentih, osnova za izračun kapitalskih zahtev za splošna tveganja je skupna neto izpostavljenost v vseh finančnih instrumentov. Neto izpostavljenost se ugotavlja za vsak posamezni finančni instrument, ki se vključuje v postavke trgovanja, tako da se izračuna razlika med dolgimi (nakupnimi, imetniškimi) in kratkimi (prodajnimi, dolgovanimi) izpostavljenostmi v istem finančnem instrumentu. Bruto izpostavljenost se izračuna tako, da se seštejejo posebej neto dolge (imetniške) izpostavljenosti in posebej neto kratke (prodajne) izpostavljenosti v vseh finančnih instrumentih, in sicer v njihovi absolutni vrednosti. Seštevek teh absolutnih vrednosti neto izpostavljenosti je skupna bruto izpostavljenost BPD. Neto izpostavljenost se izračuna tako, da se od neto dolgih odštejejo neto kratke izpostavljenosti v vseh finančnih instrumentih. Absolutna vrednost tako dobljene razlike je skupna neto izpostavljenost BPD. Kapitalska zahteva za posebna tveganja se izračuna v višini 4% skupne bruto izpostavljenosti, kapitalske zahteve za splošna tveganja pa v višini 8% skupne neto izpostavljenosti.

V nadaljevanju predstavljam postopke preizkušanja podatkov kratkoročnih finančnih naložb v vrednostne papirje, ki so osnova za izračun kapitalskih zahtev.

a.) Preveritev obstoja, popolnosti in lastništva kratkoročnih finančnih naložb v delnice

Revidirana družba med svojimi naložbami izkazuje samo naložbe v delnice podjetij, ki so izkazane med kratkoročnimi finančnimi naložbami. Drugih naložb v lastniške finančne instrumente, ki bi sodile med postavke trgovanja, družba ne poseduje.

Pred pričetkom preverjanja podatkov mora revizor ugotoviti skladnost analitične evidence naložb z glavno knjigo na koncu obračunskega obdobja in pojasniti odstopanja. Nismo ugotovili odstopanj.

BPD ima vse naložbe v vrednostne papirje, ki so vknjiženi na računih pri KDD. Neodvisno potrditev analitične evidence smo opravili s pomočjo izpisa iz evidence KDD na dan 31.12.2000. Kot je razvidno iz primerjave v prilogi 4 nismo ugotovili odstopanj. Za potrebe izračuna kapitalske ustreznosti smo ugotavljali vse dolge in kratke pozicije. Glede na sistem poravnave (T+2) in na dejstvo, da družba zadnja dva delovna dneva ni trgovala za svoj račun, izkazuje le dolge oziroma imetniške izpostavljenosti. Na ta način smo preverili tudi časovno razmejitev lastništva.

Po stanju na dan 31.12.2000 je bil opravljen redni letni popis vrednostnih papirjev. Popisna stanja se niso razlikovala od analitične evidence družbe.

Družba storitev hranjenja materializiranih vrednostnih storitev ne opravlja, zato smo ocenili, da je tveganja neevidentiranih naložb nepomembno.

b.) Vrednotenje in točnost kratkoročnih finančnih naložb v delnice

V skladu s SRS 6.6. je potrebno naložbe v vrednostne papirje vrednotiti po nižji odrevalorizirane nabavne vrednosti in tržne vrednosti vrednostnega papirja (načelo previdnosti). Za izračun kapitalskih zahtev za lastniške finančne instrumente velja, da je potrebno naložbe v delnice podjetij, ki so uvrščene na organizirani trg vrednostnih papirjev, vrednotiti po enotnem tečaju borze. Vrednostne papirje, ki niso uvrščeni na organizirani trg (t.i. netržni vrednostni papirji) je potrebno vrednotiti v skladu s SRS.

Vrednotenje v skladu s SRS

Družba je kratkoročne finančne naložbe v delnice vrednotila po nižji od revalorizirane povprečne nabavne vrednosti in tržne vrednosti. Neodvisno smo vrednotili portfelj (glej prilogo 4) in določili potreben popravek vrednosti. Le tega smo primerjali z dejanskim opravljenim popravkom vrednosti in ugotovili, da je družba delnice pravilno ovrednotila po načelu previdnosti. Družba pri porabljanju zalog vrednostnih papirjev uporablja metodo povprečnih nabavnih cen. V skladu s SRS je potrebno finančne instrumente revalorizirati. Pravilnost izračuna revalorizirane povprečne nabavne vrednosti smo preverjali na ravni celotne populacije in sicer tako, da smo vse nakupe in prodaje vrednostnih papirjev v letu 2000 uvozili v interni program in neodvisno preverili pravilnost izračuna revalorizirane povprečne nabavne vrednosti. Posredno smo potrdili tudi višino kapitalskih dobičkov in izgub. Nismo ugotovili odstopanj.

Vrednotenje v skladu s Sklepom o kapitalski ustreznosti BPD

Iz analitične evidence družbe (priloga 4, str. 18) je razvidno, da družba v večini poseduje delnice podjetij, ki kotirajo na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev. Pravilnost vrednotenja tržnih vrednostnih papirjev za potrebe izračuna kapitalskih zahtev smo preverjali s primerjavo neodvisnega vrednotenja (vrednoteno po enotnem tečaju borze na dan 31.12.2000) z vrednotenjem družbe. Odstopanj nismo ugotovili. Naložbe v delnice TSLG, ki niso uvrščene na organizirani trg je potrebno v skladu s Sklepom vrednotiti po SRS. Naložbo v netržni vrednostni papir je družba vrednotila po odkupni ceni (cena, po kateri je družba pripravljena kupiti delnice na neorganiziranem trgu) in ne po revalorizirani nabavni vrednosti. Na podlagi poizvedovanja pri ATVP, ki zbira transakcijske cene za netržne vrednostne papirje in zadnje nabavne cene smo presodili, da je potrebno naložbo vrednotiti po revalorizirani nabavni vrednosti (načelo

previdnosti). Zaradi napačnega vrednotenja je družba previsoko izračunala kapitalske zahteve za splošna tveganja v višini 1.070 tisoč SIT, kapitalske zahteve za posebna tveganja pa v višini 535 tisoč SIT. Napako smo ocenili kot nematerialno.

Dodatek za obrestno tveganje družba ni izračunavala, ker ne poseduje izvedenih finančnih instrumentov.

c.) Časovni presek

Za potrditev pravilnosti časovnega preseka izkazanih prihodkov in odhodkov smo preverjali ažurnost knjiženja obračunov nakupov in prodaj glede na datum obračuna transakcije. Časovni presek smo kontrolirali tudi s primerjavo stanja naložb v portfelju z neodvisnimi potrditvami stanja.

d.) Točnost

Točnost izkazovanja finančnih naložb ter prihodkov in odhodkov v povezavi z njimi smo preverjali s ponovnim izračunom vrednotenja naložb v portfelju in obračunom izvršenih transakcij v revidiranem obdobju.

3. Kapitalske zahteve za tveganje zamude izpolnitve:

BPD mora v skladu s 37. členom Sklepa o kapitalski ustreznosti borzno posredniških družb za izračun kapitalske zahteve za tveganje zaradi zamude izpolnitve nasprotno stranke izračunavati tečajne razlike oziroma razlike v ceni, ki so v njeno škodo in so nastopile v času zamude z izpolnitvijo. Tečajno razliko oziroma razliko v ceni je potrebno izračunati v primeru, ko je zamuda plačila ali izročitve nastopila in je pri nakupu finančnega instrumenta razlika med trenutno tržno ceno in dogovorjeno pogodbeno ceno pozitivna oziroma, ko je pri prodaji finančnega instrumenta razlika med trenutno tržno ceno in dogovorjeno pogodbeno ceno negativna.

Ugotovili smo, da družba tečajnih razlik zaradi zapletenosti in zamudnega izračuna ni izračunavala, temveč je po načelu previdnosti v izračun kapitalskih zahtev za tveganje zamude izpolnitve upoštevala stanja t.i. negativnih SIT-ov v celoti, torej je predvidevala 100% padeč tečaja. Na podlagi starostne strukture je družba zneske razvrstila od zap. št. 131 do zap. št. 135 (priloga 2, str. 14). Tako izračunana kapitalska zahteva je znašala 24.416 tisoč SIT. Na podlagi vzorca smo ocenili, da bi kapitalske zahteve za tveganje zamude plačila utegnile znašati med 1.500 tisoč SIT in 3.000 tisoč SIT. Navedena dejstva smo razkrili v dodatku in družbi predlagali, da se v prihodnje v primeru zamud plačil izračunavajo tečajne razlike.

4. Kapitalske zahteve za tveganje neusklajenosti plačila in izročitve:

Kapitalske zahteve za tveganje neusklajenosti plačila in izročitve se izračunavajo za tveganja iz poslov, v katerih je BPD obveznost že izpolnila, nasprotna stranka pa še ne, oziroma v manjši meri kakor BPD. V praksi prihaja do teh primerov, ko BPD kupuje vrednostne papirje za stranke, ki ne dajo predujma oziroma ne poravnajo obveznosti na T+2 in v primerih, ko BPD za

stranke prodaja vrednostne papirje in predhodno ne preveri, ali stranka dejansko poseduje zadevne vrednostne papirje.

V konkretnem primeru je družba izračunavala kapitalske zahteve za tveganje neuskklajenosti plačila in izročitve iz poslov, v katerih je BPD obveznost že izpolnila (za račun stranke je kupila vrednostne papirje in jih tudi izročila stranki), stranke pa kupnine niso poravnale pravočasno. Navedene terjatve v višini 167.900 tisoč SIT so bile potrjene v okviru revizije računovodskih izkazov z neodvisnimi potrditvami tretjih oseb in s preveritvijo dejansko opravljenih poslov. Pri izračunu kapitalskih zahtev smo ocenili pravilnost uvrstitve v obrazec za izračun kapitalskih zahtev. Nismo odkrili nepravilnosti. Drugih tveganj neuskklajenosti plačila in izročitve nismo identificirali.

V skladu s Sklepom je potrebno v okviru kapitalskih zahtev za tveganje neuskklajenosti plačila in izročitve izračunavati še kapitalske zahteve za tvegane prihodke (dividende, provizije, obresti). V izračun so bile upoštevane terjatve iz naslova provizij iz trgovanja v višini 8.965 tisoč SIT, kar je bilo skladno z revidiranim stanjem.

5. Kapitalske zahteve za valutna tveganja:

Družba je izpostavljena valutnemu tveganju iz naslova terjatev do kupcev v višini 14 tisoč EUR in iz naslova obveznosti za izdane obveznice, skupaj z glavnico in pripadajočimi obrestmi v višini 1.542 tisoč EUR. Drugih valutnih izpostavljenosti družba ne izkazuje.

Kapitalska zahteva se izračuna tako, da izračuna neto izpostavljenost za vsako valuto posebej. Neto izpostavljenost se izračuna kot razlika med aktivnimi in pasivnimi postavkami, izraženimi tuji valuti. Tako izračunane neto izpostavljenosti po posameznih valutah se preračunajo v tolarje po srednjem tečaju Banke Slovenije. Nato se seštejejo ločenO vse neto dolge (pozitivna razlika med aktivnimi in pasivnimi postavkami v posamezni valuti) in neto kratke (negativna razlika med aktivnimi in pasivnimi postavkami v posamezni valuti) izpostavljenosti, tako da se ugotovi posebej vsota vseh neto dolgih in posebej vsota vseh neto kratkih izpostavljenosti. Večja izmed obeh neto izpostavljenosti, predstavlja skupno neto izpostavljenost BPD. Kapitalska zahteva za valutno tveganje znaša 8% od tako izračunane skupne neto izpostavljenosti.

Neto izpostavljenost v konkretnem primeru se izračuna tako, da se od aktivne postavke v višini 14 tisoč EUR odšteje pasivna postavka v višini 1.542 tisoč EUR in dobimo neto kratko izpostavljenost v višini 1.528 tisoč EUR oziroma 323.324 tisoč SIT. Glede na to, da je družba izpostavljena valutnemu tveganju le iz naslova EUR, predstavlja izračunana neto kratka izpostavljenost skupno neto izpostavljenost valutnemu tveganju. Kapitalska zahteva tako znaša 25.866 tisoč SIT. Pri reviziji nismo ugotovili odstopanj od zgoraj opisanega.

6. Kapitalske zahteve za storitve:

V izračun kapitalskih zahtev za storitve je potrebno v skladu s Sklepom upoštevati vse bilančne in zunajbilančne postavke, ki niso bile vključene v izračun kapitalskih zahtev za trgovanje in niso bile upoštevane kot odbitna postavka kapitala.

Pri kontroli pravilnosti in popolnosti smo najprej ugotovili vse bilančne in zunajbilančne postavke, ki niso bile vključene v izračun kapitalskih zahtev za trgovanje in niso bile upoštevane kot odbitna postavka kapitala. Pri tej kontroli nismo ugotovili odstopanj.

Nato smo ugotavljali pravilnost uvrstitve posamezne postavke v obrazec (priloga 2, str. 10).

Pod zap. št. 172 je družba vključila premoženje strank na računih pri KDD. Vrednostno stanje premoženja strank v višini 18.550.333 tisoč SIT je bilo skladno s stanjem, ki ga BPD pošilja ATVP. Način preveritve prikazujem v točki 5.4.1..

Pod zap. št. 177 je družba vključila stanje denarnih sredstev na računih pri bankah, ki smo jih potrdili z bančnimi izpiski.

Pod zap. št. 185 so bile upoštevane vse zapadle terjatve do kupcev v višini 4.320 tisoč SIT. Višino zapadlih terjatev smo ugotovili pri analizi starostne strukture terjatev.

Pod zap. št. 186 je družba upoštevala vso ostalo bilančno aktivo v višini 245.560 tisoč SIT in sicer:

- neodpisana vrednost opredmetenih osnovnih sredstev v višini 54.332 tisoč SIT,
- dolgoročno finančne naložbe v deleže povezanih podjetij v višini 22.100 tisoč SIT,
- dolgoročno dana posojila v višini 17.612 tisoč SIT
- nezapadle terjatve do kupcev v višini 12.293 tisoč SIT,
- dane predujme za obratna sredstva v višini 4.204 tisoč SIT,
- druge nezapadle terjatve iz poslovanja v višini 45.727 tisoč SIT,
- kratkoročno dana posojila v višini 89.292 tisoč SIT.

Pod zap. št. 187 je družba upoštevala vrednost zastavljenih vrednostnih papirjev v višini 45.350 tisoč SIT. Pri neodvisnem vrednotenju nismo ugotovili odstopanj. Ugotovili smo, da v izračunu ni bila upoštevala dana garancija tretji osebi za najem dolgoročnega posojila. Odprto stanje posojila je na dan 31.12.2000 znašalo v višini 43.333 tisoč SIT. Zaradi neupoštevanja dane garancije je družba preizko izračunala kapitalske zahteve za storitve v višini 3.467 tisoč SIT.

Za upoštevane postavke v izračunu kapitalskih zahtev za storitve nismo ugotovili odstopanj od revidirane bilance stanja na dan 31.12.2000, razen za dano garancijo tretji osebi.

7. Kapitalske zahteve za stroške:

Kapitalska zahteva za stroške se izračuna v višini 25% vseh rednih poslovnih stroškov preteklega poslovnega leta, zmanjšanih za tiste stroške, ki so izrazito povezani z obsegom poslovanja. Iz revidiranega izkaza uspeha za poslovno leto 1999 je razvidno, da so znašali redni poslovni stroški 432.249 tisoč SIT, stroški izrazito povezani z obsegom poslovanja (stroški borze, KDD in plačilnega prometa) pa 54.322 tisoč SIT. Kapitalska zahteva tako znaša 94.507 tisoč SIT. Ocenili smo, da je kapitalska zahteva za stroške izračunana v pravilni višini.

8. Končni izračun kapitalske ustreznosti:

Tabela 2: Končni izračun kapitalske ustreznosti

ZAP. ŠT.	POSTAVKA	PRED REVIZIJO	PO REVIZIJI
A.	KAPITALSKA USTREZNOST		
1	KAPIT. ZAHTEVE ZA POSEBNA TVEGANJA PRI DOLŽNIŠKIH INSTRUMENTIH	0	0
2	KAPIT. ZAHTEVE ZA SPLOŠNA TVEGANJA PRI DOLŽNIŠKIH INSTRUMENTIH	0	0
3	KAPIT. ZAHTEVE ZA POSEBNA TVEGANJA PRI LASTNIŠKIH INSTRUMENTIH	33.809	34.434
4	KAPIT. ZAHTEVE ZA SPLOŠNA TVEGANJA PRI LASTNIŠKIH INSTRUMENTIH	67.618	68.688
5	KAPIT. ZAHTEVA ZA OBRESTNO TVEGANJE PRI LASTNIŠKIH IZVEDENIH INSTRUMENTIH	0	0
6	KAP. ZAHTEVE ZA ZAMUDO IZPOLNITVE	24.416	3.000
7	KAP. ZAHTEVE ZARADI NEUSKLAJENOSTI PLAČILA IN IZROČITVE	13.760	13.760
8	KAP. ZAHTEVE ZA VALUTNO TVEGANJE	25.866	25.866
9	KAP. ZAHTEVE ZA STORITVE	23.930	27.397
10	VSOTA KAPITALSKIH ZAHTEV	189.398	173.145
11	<i>KAPITAL</i>	209.640	226.485
12	KAPITALSKA ZAHTEVA ZA STROŠKE	94.507	94.507
13	ZAKONSKO DOLOČENI MINIMALNI KAPITAL	150.000	150.000

Iz tabele 2 je razvidno, da je družba navkljub predstavljenim nepravilnostim kapitalsko ustrežna, saj revidirano stanje kapitalskih zahtev ne presega revidiranega kapitala BPD. Glede na to, da je revidirano stanje z vidika kapitalske ustreznosti ugodnejše kot pa pred revizijo, je vodja revizije ocenil, da napaka ne pomeni bistvenega neskladja s predpisi in podal na izračun kapitalske ustreznosti pozitivno mnenje. Nepravilnosti je revizor podrobneje razkril v dodatku ATVP in pismu poslovodstvu.

5.1.2. Izpostavljenost BPD

Izpostavljenost BPD do posamezne osebe je vsota vseh terjatev in pogojnih terjatev do te osebe, vrednost naložb v finančne instrumente te osebe in vrednosti kapitalskih deležev BPD v tej osebi. Pri izračunu izpostavljenosti se za posamezno osebo štejeta tudi dve ali več oseb, ki so med seboj povezane tako, da za BPD predstavljajo eno samo tveganje. BPD mora ATVP na posebej predpisanih obrazcih BPD-VI (priloga 5, stran 19) mesečno po stanju na zadnji dan poročati vse velike izpostavljenosti do skupin povezanih oseb (tretje osebe, povezane med seboj). Za veliko izpostavljenost se smatra izpostavljenost, ki presega 10% kapitala izračunanega pod točko 5.1.1.. Največja dopustna izpostavljenost do skupine povezanih oseb znaša 25% kapitala in jo BPD ne sme presegati. Največja dopustna izpostavljenost do skupine oseb, ki so povezane z BPD, pa lahko znaša le 20% kapitala.

Pri analitičnem pregledu aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk smo ugotovili, da so za izračun izpostavljenosti relevantne predvsem izpostavljenosti iz naslova naložb v vrednostne papirje in razmerja s povezanimi podjetji (povezana z BPD).

Kratkoročne finančne naložbe predstavljajo predvsem naložbe v delnice podjetij. Na podlagi seznama naložb (priloga 4, str. 18) smo po posameznih vrednostnih papirjih ugotovili velike

izpostavljenosti. Za ugotovljene velike izpostavljenosti smo preverjali, če katerikoli izdajatelj vrednostnih papirjev (ki jih družba izkazuje med svojimi naložbami) niso povezani med seboj. Glede na to, da revizor ne pozna vseh možnih povezav med posameznimi izdajatelji, smo od revidirane družbe pridobili izjavo, v kateri BPD izrecno izjavlja, da so skupine povezanih oseb, ki jih je BPD posredovala revizorju, oblikovane pravilno. S primerjavo seznama naložb smo preverjali popolnost in pravilnost poročanja le teh na obrazcu v prilogi 5. Ugotovili smo, da so ATVP bile poročane vse velike izpostavljenosti iz naslova naložb v delnice podjetij. Zaradi prenizko izračunanega kapitala so bile ATVP poročane višje relativne izpostavljenosti, kot bi bilo to potrebno ob pravilnem izračunu kapitala. Navedeno smo ocenili kot nepomembno.

Pri pregledu drugih izpostavljenosti smo ugotovili, da je BPD izpostavljena nasproti z njo povezanim osebam in taka izpostavljenost ni bila poročana ATVP. BPD namreč izkazuje med dolgoročnimi finančnimi naložbami naložbo v deleže povezanih podjetij v višini 22.100 tisoč SIT in med kratkoročnimi finančnimi naložbami dana posojila povezanim osebam v višini 27.900 tisoč SIT. Skupna neto izpostavljenost (BPD do teh povezanih oseb ne izkazuje nobenih obveznosti), tako znaša 50.000 tisoč SIT oziroma 23,85% kapitala, kar presega največjo dopustno izpostavljenost do povezanih oseb. Ob upoštevanju neodvisno izračunanega kapitala znaša izpostavljenost manj, in sicer 22,08%. Iz tega primera je razvidno, da družba ne obvladuje tveganj izpostavljenosti do povezanih oseb. Neobvladovanje tveganj je posledica neučinkovitih vodstvenih kontrol, ki bi morale preprečiti kršitev ZTVP-1.

Dodatno družba ATVP ni poročala velike izpostavljenosti iz naslova dane garancije tretji osebi v višini 43.333 tisoč SIT, kar predstavlja 19,13% neodvisno izračunanega kapitala.

Preseganje največje dopustne izpostavljenosti je vodja revizije ocenil kot večjo kršitev ZTVP-1 in zaradi tega podal mnenje s pridržkom.

5.1.3. Količnik likvidnosti

BPD mora v skladu s Sklepom o načinu izračuna količnikov likvidnosti sredstev in najmanjšem obsegu likvidnosti dnevno na podlagi obrazca za izračun likvidnosti (priloga 6, str. 24) izračunavati količnik likvidnosti. Tako mora družba vsak dan zjutraj na podlagi predpisane metodologije načrtovati likvidna sredstva ter dospele in kmalu dospele obveznosti. Pri tem je potrebno opozoriti, da predstavljajo dospele in kmalu dospele obveznosti družbe, tako obveznosti iz poslov za svoj račun, kakor tudi obveznosti strank iz naslova nakupov VP, za katere stranke na dan poravnave niso imele dovolj denarnih sredstev na računu 748. Za izračun količnika likvidnosti je značilno, da se vsi podatki ne črpajo iz računovodskih evidenc, temveč je potrebno vzpostaviti dodatne evidence.

Iz obrazca v prilogi 6 je razvidno, da znaša količnik likvidnosti BPD na dan 31.12.2000 1,76, kar pomeni, da družba na ta dan razpolaga z 1,76 krat več likvidnih sredstev kot dospelih in kmalu dospelih obveznosti.

1. Likvidna sredstva

Pod zap. št. 1 obrazca BPD-LIKV-2 (imetja na tolarskih denarnih računih BPD) je družba vključila denarna sredstva na ŽR 627 pod zap. št. 11 (neizkoriščeni brezpogojni okvirni krediti

bank) višino neizkoriščenega okvirnega kredita pri domači banki in pod zap. št. 12 višino neprenešenih provizij iz računa 748. Naštete postavke so bile usklajene z revidiranimi stanji. Drugih likvidnih sredstev družba na revidirani datum ne poseduje.

2. Dosele in kmalu dosele obveznosti BPD

BPD je pod zap. št. 15 (dosele obveznosti iz opravljanja storitev) vključila dosele obveznosti strank, iz poslov sklenjenih na dan T-2, za katere stranke niso nakazale predujma. Ta manjkajoča denarna sredstva je BPD prenesla iz računa 627 na 748 (v primeru, da prenosa ne bi zagotovila, bi uporabila denar drugih strank za račun teh strank). Pod zap. št. 16 (dosele obveznosti iz poslov za svoj račun) je družba upoštevala neto obveznost do KDD iz poslov na borzi na dan T-2 v višini 15.400 tisoč SIT (kliring) in nakupe netržnih vrednostnih papirjev od strank v višini 3.942 tisoč SIT, ki zapadejo na dan sestavitve tega obrazca. Pod zap. št. 18 (denarne obveznosti iz opravljanja storitev, dosele v 5 dneh) so vključene potencialne obveznosti BPD iz naslova nekritih nakupov VP strank iz opravljenih poslov na T-1. Navedene obveznosti bodo dosele naslednji delovni dan in bodo v primeru nepravočasnega nakazila s strani stranke dejanske obveznosti BPD. Pod zap. št. 19 je BPD (denarne obveznosti iz poslov za svoj račun, dosele v 5 dneh) upoštevala neto obveznost do KDD iz poslov na borzi na dan T-1 v višini 10.500 tisoč SIT in nakupe netržnih VP od strank, ki dosepejo v 5 dneh v višini 3.310 tisoč SIT. Pod zap. št. 22 (obveznosti iz poslovanja, dosele v 5 dneh) so upoštevane obveznosti do dobaviteljev, ki zapadejo v naslednjih 5 dneh. Pod zap. št. 23 (obveznosti iz financiranja, dosele v 5 dneh) pa je družba upoštevala višino kredita, ki zapade v naslednjih 5 dneh. Drugih dospelih in kmalu dospelih obveznosti BPD nismo ugotovili.

Ocenili smo, da je družba na revidirani datum zagotavlja zadostno višino likvidnih sredstev za pokrivanje dospelih in pričakovanih obveznosti v naslednjih 5 dneh.

5.1.4. Posebne rezervacije

V skladu s Sklepom o najmanjšem obsegu in načinu izračuna posebnih rezervacij BPD (Uradni list RS, št. 6/00) mora BPD oblikovati posebne rezervacije za vse posle v zvezi z opravljanjem storitev z VP, pri katerih stranki jamči donos. V praksi BPD jamčijo donos predvsem pri storitvah gospodarjenja z VP, vendar v redkih primerih. Posebne rezervacije se oblikujejo v višini pozitivne razlike med zagotovljeno vrednostjo premoženja stranke in med trenutno vrednostjo premoženja stranke.

V revidirani družbi smo na podlagi seznama strank, katerim BPD jamči donos, preverili pravilnost izračuna posebnih rezervacij. Glede na to, da je strank, ki jim BPD jamči donos, relativno malo, smo testirali pravilnost izračuna na ravni celotne populacije. Za te stranke smo pridobili stanje naložb in preverili pravilnost vrednotenja. Naložbe v tržne VP se po Sklepu vrednotijo po enotnem tečaju borze, v netržne VP pa po nižji izmed revalorizirane nabavne vrednosti in čiste knjigovodske vrednosti oziroma po ceni, ki najbolj ustreza načelu previdnosti. Pri neodvisnemu vrednotenju smo ugotovili, da je vrednotenje naložb strank v tržne VP ustrezno, vrednotenje naložb v netržne VP pa v določenih primerih ni ustrezno. Družba je namreč netržne VP vrednotila po revalorizirani nabavni vrednosti in pri tem ni upoštevala načela previdnosti. Na podlagi poizvedovanja pri ATVP, ki zbira transakcijske cene za netržne vrednostne papirje smo ugotovili, da revalorizirana nabavna cena ni ustrezna za vrednotenje, saj

je višja od transakcijskih cen že v daljšem časovnem obdobju. Zaradi zgoraj navedenega je BPD preizkusno oblikovala posebne rezervacije. Na podlagi praga pomembnosti smo ocenili, da je napaka nematerialna, zato nismo predlagali revizijskega popravka. Pravilen način vrednotenja smo predstavili v pismo poslovodstvu.

5.1.5. Mnenje revizorja o izpolnjevanju pravil o obvladovanju tveganj

Družba na dan 31.12.2000 ni imela vzpostavljenih ustreznih postopkov identifikacije skupin oseb, do katerih je družba izpostavljena. Na datum 31.12.2000 smo ugotovili preseganja največje dopustne izpostavljenosti do skupin oseb.

Razen navedenega družba izpolnjuje pravila o obvladovanju tveganj kot je predpisano v Zakonu o trgu vrednostnih papirjev, Sklepu o kapitalski ustreznosti borzno posredniške družbe, Sklepu o načinu izračuna količnikov likvidnosti sredstev in najmanjšem obsegu likvidnosti, ki ga mora zagotavljati borzno posredniška družba ter Sklepu o izračunu izpostavljenosti borzno posredniške družbe.

5.2. Pravila varnega in skrbnega poslovanja

Sklep o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila podrobno ureja način izbire strank v vzorec za preveritev pravil varnega in skrbnega poslovanja. Revizor si mora v vzorec izbrati vse zaposlene, ki so stranke BPD, vse finančne organizacije, vse povezane osebe z BPD, dve stranki s seznama največjih terjatev in dve stranki s seznama največjih obveznosti do BPD. Število vseh strank v vzorcu ne sme biti manjše od 10. Isto stranko iz vzorca mora revizor pregledati pri vseh vrstah storitev v zvezi z vrednostnimi papirji. Za revizijski pregled izpolnjevanja pravil si revizor izbere štiri naključne datume po stanju zadnjega dne v mesecu. V nadaljevanju opisujem postopke, ki jih revizor opravi, da lahko zaključi, da družba posluje v skladu s pravili varnega in skrbnega poslovanja. Revizorju v pomoč so tudi vprašalniki, ki jih je sestavila ATVP v sodelovanju s Slovenskim inštitutom za revizijo (priloga 7, stran 24-38).

5.2.1. Preverjanje upoštevanja pravil varnega in skrbnega poslovanja pri opravljanju storitev borznega posredovanja in gospodarjenja z VP

Stranke smo v vzorec izbrali na podlagi izpisa vseh poslov na določen delovni dan. Postopki, ki so opisani v nadaljevanju, se preverijo za vzorčno izbrane stranke.

1. Preveritev pogodbenih razmerij:

V primeru, da BPD za stranko opravlja storitev v zvezi z vrednostnimi papirji smo preverili, če ima BPD s stranko sklenjeno pogodbo o borznem posredovanju in pogodbo o vodenju nematerializiranih vrednostnih papirjev. Posebno pozornost smo namenili skladnosti identifikacijskih dokumentov s pogodbami. Za stranke, za katere BPD opravlja storitve gospodarjenja, smo preverili skladnost strukture naložb z zakonsko določenimi in z naložbeno politiko določeno v pogodbi o gospodarjenju. Sestavni deli pogodbe o gospodarjenju so skladni s

predpisanimi (znesek denarnih sredstev, ki jih stranka izroča v gospodarjenje, naložbeno politiko, višina provizije in način izračuna osnove za provizijo).

2. Preveritev prejema naročil:

Za stranke, ki smo jih izbrali v vzorec, smo preverili skladnost prejetih naročil z evidentiranimi v evidenci naročil. Družba namreč za vsa prejeta naročila (ne glede na to, na kakšen način so prejeta) najprej izpolni interno naročilo. Tako smo preverjali, če so elementi internega naročila skladni s tistimi v evidenci naročil. Pri tem smo bili posebej pozorni na naročeno količino in vrsto vrednostnega papirja, ceno oziroma način izvršitve naročila (limitirano, tržno ali naročilo s preudarkom), način izročitve naročila in drugo. Pri izbranih strankah nismo ugotovili odstopanj.

3. Preveritev izvrševanja naročil:

Za navedena prejeta naročila smo preverjali način izvršitve naročil na borzi oziroma v primeru naročila za nakup oziroma prodajo netržnega vrednostnega papirja izvršitev na neorganiziranem trgu. Posebno pozornost smo namenili vrstnemu redu vnašanja naročil v BTS in opravljanju poslov za zaposlene in povezane osebe. Pri tem je potrebno primerjati za določen vrednostni papir vsa naročila v opazovanem obdobju z izpisom opravljenih poslov iz BTS. Za izbrane stranke revizor preveri, ali se je upošteval tak vrstni red vnosa naročil v BTS kot to izhaja iz evidence naročil. V primeru, da je stranka dala naročilo s preudarkom, je potrebno preveriti, ali ni bila nasprotna stranka v poslu zaposlena oseba, BPD ali pa stranka, ki je dala naročilo s preudarkom.

4. Preveritev dokumentov, ki jih prejme stranka:

Za stranke na posredovanju smo preverili skladnost podatkov na potrdilu o prejemu naročila (potrdilo se pošlje stranki najkasneje naslednji delovni dan) z dejanskim naročilom, ki ga ima družba zavedeno v evidenci naročil in poslov (tip naročila, točen čas naročila, ime stranke, količina in vrsta VP), skladnost podatkov na obračunu opravljenih poslov (stranki se pošlje najkasneje naslednji delovni dan po izvršitvi naročila) z evidenco naročil in poslov (čas izvršitve naročila, količina VP, vrsta VP, cena VP, ime stranke, račun stranke). Podatke na obračunu opravljenih poslov je potrebno primerjati z izpisom iz BTS (količina VP, vrsta VP, cena, tip stranke, račun stranke).

5. Preveritev preknjiževanja vrednostnih papirjev v KDD:

Po preveritvi pravilnosti vseh dokumentov je potrebno preveriti skladnost izpiska iz KDD o preknjižbi VP v centralnem registru KDD. Preverili smo skladnost izpisa iz KDD (na dan T+2) z obračunom poslov. Za tržne VP velja, da so preknjižbe avtomatske, zato so bile vse preknjižbe opravljenih poslov na dan T, opravljene na dan T+2. Za netržne vrednostne papirje je potrebno pregledati vrstni red vnosov nalogov za prenos v sistem KDD, in sicer mora BPD vnašati prenose po vrstnem redu prejema nalogov za prenos VP. Za preknjižbe VP za stranke na gospodarjenju je potrebno preveriti, ali BPD vodi te VP na posebnem računu te stranke (račun gospodarjenja).

6. Preveritev nakazil BPD strankam:

V primeru prodaj VP smo preverjali skladnost nakazila strankam z obračunom opravljenih poslov. Nakazilo za tržne vrednostne papirje mora biti izvedeno najkasneje naslednji delovni dan

po prejemu kupnine iz posla, ki ga je sklenila za račun stranke. Za nakazila iz sklenjenih poslov za netržne VP smo preverili skladnost nakazila s pogodbeno določenimi roki.

5.2.2. Preverjanje denarnih sredstev strank

V skladu z ZTVP-1 mora BPD pri banki oziroma organizaciji, ki opravlja plačilni promet odpreti poseben račun, preko katerega sprejema vplačila in opravlja izplačila iz poslov, ki jih je sklenila za račun strank (račun strank-ŽR 748). Pri tem je potrebno navesti, da preko tega računa BPD ne sme sprejemati vplačil in opravljati izplačil iz poslov, ki jih sklenila za svoj račun. Denarnih sredstev strank na tem računu BPD ne sme uporabljati za svoj račun niti za račun drugih strank. BPD za denarna sredstva strank na tem računu vodi analitično evidenco po strankah.

Revizor na podlagi tabele (priloga 7, str. 30) preveri skladnost analitične evidence denarja z dejanskim stanjem na ŽR 748. Za neposredno primerjavo je potrebno preveriti višino neprenešenih provizij iz ŽR 748. Iz tega sledi, da mora BPD v vsakem trenutku zagotavljati na ŽR 748 vsaj toliko denarnih sredstev, da presega pozitivna stanja v analitični evidenci. V primeru, da je stanje denarja na ŽR 748 manjše od pozitivnih stanj v analitični evidenci, to pomeni, da je BPD uporabila denarna sredstva za račun drugih strank ali pa za svoj račun. Manjko je največkrat posledica zamujanja pri plačilih strank za kupljene VP, BPD pa v tem primeru ni prenesla lastnih denarnih sredstev na ŽR 748, da bi pokrila manjko. Na revidirane datume nismo ugotovili nepravilnosti.

5.2.3. Mnenje revizorja o izpolnjevanju pravil varnega in skrbnega poslovanja

Po našem mnenju družba izpolnjuje pravila varnega in skrbnega poslovanja kot je predpisano v Zakonu o trgu vrednostnih papirjev in Sklepu o opravljanju storitev z vrednostnimi papirji.

5.3. Vodenje poslovnih knjig

Na tem področju mora revizor podati mnenje na način vodenja poslovnih knjig v BPD. Posebna področja pri vodenju poslovnih knjig so predvsem področja evidentiranja poslovnih dogodkov v zvezi z opravljanjem storitev z VP. Ta posebna področja in postopke revidiranja prikazujem v nadaljevanju. Pri vodenju poslovnih knjig je predvsem pomembno, da BPD vodi poslovne knjige, poslovno dokumentacijo in druge administrativne oziroma poslovne evidence tako, da je mogoče kadarkoli preveriti, ali posluje v skladu z ZTVP-1 in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi.

5.3.1. Kontni okvir

Revizor preveri, če BPD pri razvrščanju podatkov v računovodske evidence upošteva dodatne analitične konte, ki so natančno določeni v Sklepu o poslovnih knjigah BPD. Dosledno upoštevanje dodatnih analitičnih kontov revizor preverja pri testiranju podatkov pri reviziji računovodskih izkazov. Pri tem je potrebno biti pozoren predvsem pri izkazovanju razmerij s povezanimi osebami in načinu razvrščanja določenih prihodkov po posameznih vrstah storitev,

ki jih BPD opravlja ter pri odhodkih, ki so specifični za poslovanje (stroški borze, stroški KDD, stroški plačilnega prometa).

5.3.2. Poravalna in posredniška podbilanca

Kot sem že omenil v točki 3.3.3. BPD posebej izkaže terjatve in obveznosti do strank, za katere opravlja posle z VP v svojem imenu in za tuj račun. BPD mora posebej izkazati podatke o posredniškem poslovanju in podatke v zvezi s poravnalnim poslovanjem (terjatve in obveznosti do obračunskega računa 531). Salde na poravnalnih in posredniških kontih v konkretnem primeru tvorijo posli na organiziranem trgu VP, ki jih je BPD sklenila za svoj račun in za račun strank. Značilno za poravalno bilanco je, da so na teh kontih evidentirani posli na dan T in T-1. Vknjižbe v glavno knjigo se opravijo na podlagi samodejne temeljnice, ki se izdelajo na podlagi obračunov poslov. Poravalna in posredniška bilanca, ki sta bili predmet našega revidiranja sta odloženi v prilogi 8. Za potrditev kontov poravnalne in posredniške bilance je kot revizijski dokaz bilo sprejemljivo potrdilo neodvisne KDD. V ta namen smo prejeli izpis iz informacijskega sistema KDD o poravnavi poslov, ločeno za račun hiše in za račun strank.

Tabela 3: Prikaz poslov na dan T-1 in T kot izhaja iz informacijskega sistema KDD(v 000 SIT):

		Posli na dan T-1	Posli na dan T	Skupaj	Vknjižba
Hiša	Nakup	917	1.615	2.532	1660/2430
	Prodaja	6.717	12.852	19.569	
	1 Neto	5.800	11.237	17.037	
Stranke	Nakup	46.704	32.176	78.880	
	Prodaja	15.514	34.844	50.358	
	2 Neto	-31.190	2.668		
	Vknjižba	1440/2480	1480/2440		
Poravnava KDD (1+2)		-25.391	13.905		
	Vknjižba	/2460	1460/		

Prikazani posli se knjižijo na način kot so prikazani v tabeli 4.

Tabela 4: Knjiženje poravnalne bilance (v 000 SIT):

konto	postavka	T-1	T	Skupaj	Glavna knjiga
1440	Terjatve 531 do 748 - neto nakupi VP (stranke)	31.190	0	31.190	31.190
1460	Neto terjatve 531 do KDD (stranke + hiša)	0	13.905	13.905	13.905
1480	Terjatve 748 do 531 – neto prodaje VP (stranke)	0	2.668	2.668	2.668
1660	Terjatve 627 do 531 – neto prodaje VP (stranke)	5.800	11.237	17.037	17.037
2430	Obveznosti 531 do 627 – neto prodaje VP (hiša)	5.800	11.237	17.037	17.037
2440	Obveznosti 531 do 748 – neto prodaje VP (stranke)	0	2.688	2.688	2.688
2460	Neto obveznost 531 do KDD (stranke + hiša)	25.391	0	25.391	25.391
2480	Obveznosti 748 do 531 – neto nakupi VP (stranke)	31.191	0	31.191	31.191

Denarna sredstva na ŽR 748 se potrdijo z izpiskom neodvisne organizacije. Na podlagi predstavljenega načina preizkušanja podatkov revizor potrdi salde poravnalne in posredniške bilance.

5.3.3. Mnenje o načinu vodenja poslovnih knjig

Po našem mnenju družba vodi poslovne knjige v skladu z Zakonom o trgu vrednostnih papirjev in Sklepom o poslovnih knjigah borzno posredniških družb.

5.4. Poročanje ATVP, javnosti in strankam

5.4.1. Poročanje ATVP

Sklep o poročanju BPD podrobneje ureja način poročanja ATVP in sicer:

- o njenih naložbah v VP in skupnih podatkih o naložbah njenih strank v VP, bančne denarne depozite in stanju neizkoriščenih denarnih sredstev na denarnem računu strank (a1),
- o spremembah osnovnega kapitala, združitvah in spremembah drugih podatkov, ki se vpisujejo v sodni register (a2),
- o imetnikih poslovnih deležev oziroma delnic BPD ter o pridobitvi oziroma spremembi kvalificiranih deležev delnic BPD (a3),
- o spremembi splošnih pogojev poslovanja (a4),
- o kadrovski sestavi in borznih posrednikih (a5),
- o poslovnih poročilih (a6).

a1)

Poročanje podatkov o naložbah BPD in naložbah njenih strank se izvaja na posebej predpisanih obrazcih, ki jih je predpisala ATVP (glej točko 3.3.5.)

Revizor mora pregledati obrazce na 4 naključne datume. Glede na to, da smo podatke o naložbah strank iz KDD evidence dobili v elektronski obliki, smo testirali obrazce na ravni celotne populacije. Zaradi nemogućnosti spreminjanja podatkov v KDD evidenci za nazaj, praviloma med obrazci, ki jih BPD pošilja ATVP, ni bilo odstopanj. V primeru, da smo ugotovili pomembne razlike, jih je družba pojasnila. Za naložbe v tuje VP smo obrazce potrdili s pomočjo potrdil tujih depotnih družb.

a2)

Vse spremembe, ki se vpisujejo v sodni register mora BPD poslati ATVP najkasneje v osmih dneh po vpisu. Revizor omenjene spremembe identificira že pri splošnih revizijskih postopkih in obenem na podlagi knjige izdane pošte oziroma z drugimi posrednimi dokazi preveri, če se je ATVP obvestilo v prepisanih rokih.

a3)

BPD mora ATVP do osmega dne v mesecu po stanju na zadnji dan v preteklem mesecu sporočiti podatke o osebah, ki so imetniki najmanj 10% njenih delnic (obrazec BPD-DK-izpisek iz delniške knjige BPD). Revizor se o pravilnosti obrazcev prepriča s preverjanjem skladnosti s

delniško knjigo na revidirane datume in o pravočasnosti pošiljanja s vpogledom v knjigo izdane pošte.

a4)

Spremembe splošnih pogojev poslovanja je potrebno ATVP predložiti najkasneje v osmih dneh po spremembi. Revizor si pridobi veljavne splošne pogoje poslovanja na revidirane datume in preveri spremembe. V primeru, da je BPD spremenila splošne pogoje poslovanja se preveri, če je o tem obvestila ATVP.

a5)

Glede kadrovske sestave je ATVP potrebno obveščati predvsem o novih borznih posrednikih. Revizor na podlagi seznama zaposlenih preveri spremembe in vpogleda v dokumente, ki dokazujejo, da je ATVP bila o spremembah obveščena v ustreznih rokih.

a6)

BPD mora ATVP predložiti polletno poročilo (v 30 dneh po izteku polletja), nerevidirane letne računovodske izkaze (najkasneje v 2 mesecih po izteku poslovnega leta) in revidirano letno poročilo (v osmih dneh po prejemu revizijskega poročila oziroma najkasneje v 4 mesecih po izteku poslovnega leta). Revizor se na podlagi knjige izdane pošte in preko drugih posrednih dokazov prepriča o pravočasnosti pošiljanja navedenih dokumentov. V dodatku mora revizor podati izjavo, da je prebral letno poročilo in da informacije, ki so navedene v poslovnem delu letnega poročila, niso bistveno neskladne z računovodskimi izkazi oziroma niso bistveno napačno navedene. Da bi revizor lahko podal tako izjavo, preveri skladnost predstavljenih računovodskih izkazov v poslovnem poročilu, s tistimi, ki so predmet revizorjevega poročila.

5.4.2. Obveščanje strank

BPD stranke obvešča predvsem v zvezi z opravljanjem storitev borznega posredovanja in gospodarjenja.

Strankam, za katere BPD opravlja storitve borznega posredovanja, mora BPD najkasneje naslednji delovni dan po prejemu naročila poslati potrdilo o prejemu naročila (v primeru zavrnitve naročila potrdilo o odklonitvi naročila), naslednji delovni dan po izvršitvi naročila pa obračun opravljenih poslov. Enkrat letno je BPD dolžna taki stranki poslati stanje in promet na računu nematerializiranih VP. O pravilnem in pravočasnem pošiljanju naštetih obvestil smo se prepričali pri oceni delovanja notranjih kontrol in pri testu izpolnjevanja pravil varnega in skrbnega poslovanja.

Strankam, ki jim družba upravlja premoženje, je BPD dolžna najmanj tromesečno pošiljati poročilo o stanju naložb stranke z obračunom poslov za to obdobje. K temu poročilu mora biti priložen izpisek o stanju in prometu na računu nematerializiranih VP stranke na zadnji dan v obdobju, na katero se naročilo nanaša. Na podlagi knjige izdane pošte smo za tri naključne stranke v določenem obdobju preverili, če jim je BPD najmanj trimesečno pošiljala naštetih poročila. Preverjali smo skladnost strukture naložb, obračun provizije in delitev dobička s pogodbeno določenimi in zakonsko določenimi zahtevami. Nismo odkrili nepravilnosti.

5.4.3. Mnenje revizorja o pravilnosti in popolnosti poročil in obvestil

Po našem mnenju so poročila in obvestila borzno posredniške družbe v skladu z Zakonom o trgu vrednostnih papirjev in Sklepom o poročanju borzno posredniških družb.

5.5. Ustreznost informacijskega sistema

Da lahko revizor izrazi pozitivno mnenje o ustreznosti informacijskega sistema BPD mora informacijski sistem izpolnjevati spodaj opisane zahteve. Pri tem si revizor pomaga z vprašalnikom k poročilu o ustreznosti informacijskega sistema, ki ga je sestavil Slovenski inštitut za revizijo in s poznavanjem Sklepa o kadrovskih, tehničnih in organizacijskih pogojih za poslovanje s strankami in premoženjem strank BPD.

5.5.1. Ocena zagotavljanja pravilnega in zanesljivega zbiranja, vodenja, prenosa in obdelave podatkov

Z uporabo programskega modula lahko uporabnik vnaša samo tiste podatke, ki so mu dovoljeni. Podatkov, za katere nima odobritve, ne more vnesti niti spreminjati. Selektivni dostop do vnosa podatkov družba zagotavlja z uporabo osebnih uporabniških imen in gesel. Gesla se menjavajo obdobjno, praviloma na vsake 3 mesece. Do same baze podatkov ima dostop samo administrator baze podatkov. Programski paket pri vsakem zapisu v tabeli vsebuje tudi podatek uporabnika, ki je ustvaril zapis in podatek o uporabniku, ki je zadnji zapis spremenil. Omenjena zapisa vsebujeta tudi podatek o datumu in uri dogodka (vnosa, spremembe). Vsaka sprememba podatkov (vnos, spreminjanje, brisanje) se enoznačno zabeleži z uporabniškim imenom pooblaščenega uporabnika informacijskega sistema.

Uporabnik, ki prenaša podatke med različnimi sistemi, do teh podatkov dostopa z osebnimi gesli. Prenose opravlja oseba, ki je ustrezno usposobljena in pooblaščen za prenos.

Reden nadzor stalnih podatkov omogoča kompatibilnost aplikacij. Z njihovo povezavo pooblaščen oseba redno nadzira pravilnost podatkov. Programski modul omogoča preprečevanje izpisa podatkov in dokumentov nepooblaščenim osebam.

Ocenjujemo, da so splošne in systemske kontrole, vključene v informacijskemu sistemu borzno posredniške družbe, primerne, stalne in delujejo.

5.5.2. Ocena tehničnega in fizičnega varovanja varovanje prostorov, opreme, poslovne dokumentacije in evidenc BPD

BPD ima vzpostavljen sistem varovanja podatkov proti izgubi na štirih nivojih:

- prvi nivo varovanja zagotavlja tehnična rešitev na strežniku na način, da se vsi podatki vpisujejo na tri fizične diske, kar bistveno zmanjšuje možnost izgube podatkov, vzporedno tudi na drugem strežniku na način, da se vsi podatki vpisujejo na dva fizična diska,
- drugi nivo varovanja podatkov je zagotovljen z uporabo orodja za shranjevanje podatkov na magnetni medij Magnetni mediji se hranijo v ognjevarni omari v ločeno alocirani stavbi,

- tretji nivo varovanja je zagotovljen s shranjevanjem ključnih podatkov na rezervni disk dvakrat na dan,
- četrti nivo varovanja je zagotovljen z izvozom ključnih podatkov na rezervni strežnik.

Fizična kontrola je zagotovljena s tem, da je prostor s strežniki in komunikacijsko opremo fizično ločen od drugih prostorov, vstop v ta prostor pa je omejen in dovoljen samo pooblaščenim osebam. Prostor je tudi ves čas zaklenjen. Fizična kontrola je zagotovljena tudi z alarmnim sistemom in časovno omejenim dostopom do aplikacij, logična kontrola pa je zagotovljena z gesli za dostop v omrežje in gesli za posamezne aplikacije.

Strežnik in delovne postaje, na katerih se izvajajo transakcije z Ljubljansko borzo in KDD, so priključeni na napravo za neprekinjeno napajanje, ki je krmiljena neposredno iz strežnika, kar omogoča nemoten zaključek dela v primeru izpada električne energije.

Družba razpolaga tudi z dvema primerno zmogljivima prenosnima računalnikoma, ki ju lahko uporabijo tudi kot strežnik. Izpad usmerjevalnika je možno nadomestiti s klicno povezavo z ene od delovnih postaj. Družba razpolaga tudi z rezervnim usmerjevalnikom.

V primeru prenehanja delovanja strežnika je pripravljen rezervni strežnik, ki ima nameščene vse ključne aplikacije in možnost restavriranja podatkov z magnetnega medija.

5.5.3. Ocena tehnološke in programske opremljenosti

Ocenili smo, da je tehnološka in programska opremljenost BPD glede na vrsto in obseg storitev, ki jih opravlja, primerna. BPD ima namreč zadostno število sodobnih računalniških postaj s primerno programsko opremo za opravljanje storitev v zvezi z VP.

5.5.4. Mnenje revizorja o ustreznosti informacijskega sistema

Po našem mnenju informacijski sistem nudi pravočasne in neoporečne ter ažurne podatke, ki so potrebni za oblikovanje ključnih informacij, potrebnih za odločanje zaposlenih v borzno posredniški družbi, v skladu s cilji poslovanja.

Ocenjujemo, da so splošne in systemske kontrole, vključene v informacijskem sistemu borzno posredniške družbe, primerne, stalne in delujejo.

SKLEP

S sprejetjem novega Zakona o trgu vrednostnih papirjev je država dodatno regulirala področje delovanja borzno posredniških družb. Predvsem je pomembno, da je uvedenih cela vrsta pogojev, ki jih mora družba izpolnjevati, da se lahko ukvarja s storitvami v zvezi z vrednostnimi papirji. Prav tako je uveden ostrejši nadzor nad poslovanjem borzno posredniških družb v smislu sistema dvojnega nadzora (ATVP in revizijske družbe). Glavni namen take ureditve je zagotoviti varnost naložb investitorjev in transparentnost poslovanja borzno posredniških družb.

Namen diplomskega dela ni bil samo prikaz revizijskih postopkov in metod ter računovodskih politik, temveč tudi predstavitev značilnosti poslovanja borzno posredniških družb in okolja, v katerem delujejo. Da bi lahko revizor opravil revizijo uspešno, pravočasno in učinkovito, je potrebno natančno poznati poslovanje teh družb, zakonskih okvirov in nenazadnje pomen njihovega poslovanja za gospodarstvo domače države. Prav zaradi tega sem precejšen del diplomskega dela namenil temu področju.

Sklep o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila borzno posredniške družbe podrobneje opredeljuje način izvedbe revizije borzno posredniške družbe. Pri tem revizor upošteva še Mednarodne revizijske standarde in načela ter pravila poklicne etike. V diplomskem delu sem prikazal na konkretnem (prirejenem) primeru postopke, ki jih mora revizor opraviti, da lahko poda mnenje za potrebe obveščanja javnosti. Mnenje za potrebe obveščanja javnosti je krovno mnenje o skladnosti računovodskih izkazov borzno posredniških družb s Slovenskimi računovodski standardi in izpolnjevanju pogojev določenih z ZTVP-1 in sklepi Agencije za trg vrednostnih papirjev na osnovi tega zakona (mnenje o izpolnjevanju pravil o obvladovanju tveganj, mnenje o izpolnjevanju pravil varnega in skrbnega poslovanja, mnenje o ustreznosti delovanja notranjih kontrol, mnenje o načinu vodenja poslovnih knjig, mnenje o ustreznosti informacijskega sistema, mnenje o pravilnosti in popolnosti poročil in obvestil, ki jih družba pošilja Agenciji za trg vrednostnih papirjev in strankam).

Na podlagi predstavljenih revizijskih postopkov v diplomskem delu je pooblaščen revizor ocenil, da so bili postopki načrtovani in izvedeni tako, da je revizor pridobil primerno zagotovilo, da poslovanje družbe ni bistveno neskladno s predpisi in računovodskimi standardi in na podlagi tega izdal posebno revizorjevo mnenje za potrebe obveščanja javnosti kot sledi:

Revidirali smo poslovanje borzno posredniške družbe BPD d.d. za leto 2000 v skladu s Sklepom o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila borzno posredniške družbe ter podali mnenje s pridržkom zaradi neusklajenosti poslovanja družbe pri obvladovanju tveganj v letu 2000 z nekaterimi določili Zakona o trgu vrednostnih papirjev in podzakonskih aktov.

LITERATURA

1. Bobnar Polona, Baus Janja: Nekatere posebnosti vodenja evidenc in poslovnih knjig pri borzno posredniških družbah. IKS, Ljubljana, 1998, 12, str. 196-226.
2. Hočevar Marko: Revidiranje notranjih kontrol v podjetju. Revizor, Ljubljana, 1991, 1, str. 56-70.
3. Menard Vera, et al.: Gradivo za metodiko revidiranja, Revidiranje notranjih kontrol podjetja, II. zvezek. Ljubljana : Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije in Slovenski inštitut za revizijo, 1994. 122 str.
4. Mramor Dušan, et al.: Trg kapitala v Sloveniji. Ljubljana : Gospodarski vestnik, 2000. 425 str.
5. Mueller G. Gerhard, Kelly Lauren: Introductory Financial Accounting. London (etc.) : Prentice-Hall Inc., 1991. 400 str.
6. Odar Marjan: Pomen notranjih kontrol in predvsem kontrolnega okolja pri revidiranju. Revizor, Ljubljana, 2000, 6, str. 7-20.
7. Romney Marshall B., Steinbart Paul John, Cushing Barry E.: Accounting Information Systems. Messachusetts (etc.) : Addison-Wesley Publising Company, Inc., 1997. 763 str.
8. Taylor Donald H., Glezen G. William: Revidiranje - zasnove in postopki. Ljubljana : Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije in Slovenski inštitut za revizijo, 1996. 1078 str.
9. Turk Ivan, et al.: Gradivo za izobraževanje za strokovni naziv revizor - predmet revizija. Ljubljana : Slovenski inštitut za revizijo, 1997. 128 str.
10. Temeljna revizijska načela. Revizor, Ljubljana, 1994, 1, str. 58-62.
11. Slovenski računovodski standardi. Ljubljana : Slovenski inštitut za revizijo, in Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, zbirka 1995 do 2000. 209 str.
12. Mednarodni standardi revidiranja in mednarodna stališča o revidiranju. Ljubljana : Mednarodno združenje računovodskih strokovnjakov (IFAC) in Slovenski inštitut za revizijo, zbirka 1997 do 2001. 980 str.

VIRI

1. Sklep o kadrovskih, tehničnih in organizacijskih pogojih za poslovanje s strankami in premoženjem strank borzno posredniških družb (Uradni list RS, št. 6/00).
2. Sklep o kapitalski ustreznosti borzno posredniških družb (Uradni list RS, št. 6/00).
3. Sklep o poročanju borzno posredniških družb (Uradni list RS, št. 6/00).
4. Sklep o načinu izračuna količnikov likvidnosti sredstev in najmanjšem obsegu likvidnosti, ki ga mora zagotavljati borzno posredniška družba (Uradni list RS, št. 6/00).
5. Sklep o izračunu izpostavljenosti borzno posredniške družbe (Uradni list RS, št. 6/00).
6. Sklep o najmanjšem obsegu in načinu izračuna posebnih rezervacij borzno posredniške družbe (Uradni list RS, št. 6/00).
7. Sklep o najmanjšem obsegu ter vsebini revizijskega pregleda in revizorjevega poročila borzno posredniške družbe (Uradni list RS, št. 6/00).
8. Sklep o podrobnejši vsebini povzetka revidiranega letnega poročila borzno posredniške družbe (Uradni list RS, št. 6/00).
9. Sklep o podrobnejši vsebini poslovnega poročila borzno posredniške družbe (Uradni list RS, št. 6/00).
10. Sklep o poslovnih knjigah borzno posredniških družb (Uradni list RS, št. 6/00).
11. Uradna tečajnica vrednostnih papirjev, veljavna na izbrane datume, Ljubljana: Ljubljanska borza vrednostnih papirjev, 2001.
12. Zakon o trgu vrednostnih papirjev (Uradni list RS, št. 6/94, 56/99).
13. Zakon o nematerializiranih vrednostnih papirjev (Uradni list RS, št. 23/99).
14. Agencija za trg vrednostnih papirjev. (URL: <http://WWW.a-tvp.si>), 20.1.2001.

PRILOGA

Priloga 1

KONTROLNI CILJ 1: Preveritev skladnosti sestavin dokumentov evidenc s predpisanimi v Sklepu o opravljanju storitev v zvezi z VP

	DA	NE	NN
<p>1. Pogodba o opravljanju storitev v zvezi z vrednostnimi papirji:</p> <p>Obseg podatkov, ki jih mora vsebovati pogodba:</p> <ul style="list-style-type: none">- ime in priimek (fizična oseba), firma stranke (pravna oseba),- naslov oziroma sedež stranke,- izobrazba in poklic,- podpis odgovorne osebe družbe.			
<p>2. Potrdilo o prejemu naročila stranke:</p> <p>Obseg podatkov:</p> <ul style="list-style-type: none">- oznako, da gre za potrdilo o prejemu naročila,- ime in priimek oziroma sedež stranke,- številko računa stranke,- datum in natančen čas prejema naročila,- oznako VP,- vrsto naročila (N/P),- tip naročila glede na ceno in čas veljavnosti,- količino,- drugi pogoji za izvršitev,- podpis odgovorne osebe družbe.			
<p>3. Obračun o opravljenem poslu:</p> <p>Obseg podatkov:</p> <ul style="list-style-type: none">- ime in priimek oziroma sedež stranke,- številko računa stranke,- oznako VP,- količino,- ceno,- vrsta posla (N/P),- način izvršitve naročila,- datum in natančen čas sklenitve posla,- obračun provizij,- strošek, ki so nastali v tujini in jih plača stranka,- poračun morebitnega predujma,- skupno višino obveznosti oziroma terjatev stranke po poračunu morebitnega predujma,- podpis odgovorne osebe družbe.			
<p>4. Odprtje računa stranke:</p> <p>Obseg podatkov:</p> <ul style="list-style-type: none">- fizična oseba - na podlagi osebne izkaznice,- pravna oseba - izpisek sodnega registra,- pravna oseba - statističen izpisek			

	DA	NE	NN
<p>- tuja pravna oseba - overjen prevod izpiska - tuja fizična oseba - osebni dokument.</p> <p>5. Potrdilo o pologu oziroma dvigu:</p> <p>Obsega podatkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ime in priimek oziroma firmo stranke, - oznako VP, - količino, - oznako za polog oziroma dvig, - datum pologa oziroma dviga, - izpisek stanja po opravljenem pologu oziroma dvigu, - podpis stranke, - ime in priimek ter podpis delavca družbe, ki je sprejel D/P <p>6. Knjiga pologov in dvigov:</p> <p>Obseg podatkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ime in priimek oziroma firma stranke, - oznaka VP, - količina, - oznaka, da gre za polog ali dvig, - novo stanje po opravljenem D/P. <p>7. Poročilo o gospodarjenju:</p> <p>Obseg podatkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obdobje, na katero se poročilo nanaša, - stanje finančnega premoženja stranke na zadnji dan obdobja, - višina denarnih zneskov iz vnovčevanja kuponov, - obračun provizije družbe za gospodarjenja z obrazložitvijo, - skupno vrednost finančnega premoženja stranke zmanjšano za provizijo, <p>8. Evidenca strank:</p> <p>Obseg podatkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ime in priimek oziroma firma stranke, - naslov oziroma sedež stranke, - matično številko stranke, ki se pravna oseba, - številke računov nematerializiranih VP - ime, priimek in naslov oziroma firmo, sedež in mat.št. pooblaščenca - vrsto storitev, ki jih družba opravlja za stranko po naslednjih vrstah: <ul style="list-style-type: none"> - N/P po nalogu in za račun stranke, - opravljanje storitev za račun izdajatelja VP, - svetovanje v zvezi z nakupom, - vodenje računov nemat. VP pri KDD, - datum sklenitve pogodbe s stranko, - datum prenehanja pogodbe, - datum vpisa v evidenco strank, - druge podatke. 			

	DA	NE	NN
<p>- program evidence strank mora omogočati izpis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vseh podatkov za vsako posamezno stranko, - seznama vseh strank po vrsti storitev <p>9. Evidenca naročil in poslov z vrednostnimi papirji:</p> <p>Evidenca mora omogočati izpis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vseh poslov po datumskem zaporedju sklenitve za posamezne skupine - vseh poslov po datumskem zaporedju sklenitve, ki jih je družba sklenila s posameznim vrednostnim papirjem za račun strank in za svoj račun. - vseh izvršenih naročil strank oziroma vseh neizvršenih naročil strank. <p>10. Dokumenti o poslovanju s stranko:</p> <p>Obseg dokumentov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pogodba, ki je pravni temelj ponujanja storitev stranki, in spremembe - fotokopijo listin (glej zahtevane podatke za odprtje računa) - drugi dokumenti. <p>11. Dokumenti o posameznih poslih za račun strank:</p> <p>Dokumenti stranke, za katero družba opravlja posredovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - naročilo stranke za N/P ter spremembe oziroma preklic, - potrdilo o prejemu naročila, - obvestilo o odklonitvi naročila (145.člen ZTVP-1), - v vzezi z izročitvijo VP, kot pisnih listin, - potrdilo stranke o prejemu, - potrdilo o pologu, - potrdilo stranke o prejemu VP N/P v tujini, - obračun o opravljenem poslu, - drugi dokumenti <p>12. Dokumenti, ki jih mora hraniti družba za stranke na gospodarjenju</p> <p>Obseg dokumentov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za posle N/P VP (obračun, odprtje računa, potrdilo o pologu), - poročilo o stanju naložb z obračunov poslov in prilogo k poročilu, - obraču vsakega od poslov, <p>drugi dokumenti na podlagi pogodbe o gospodarjenju.</p> <p>13. Dokumenti o posameznih poslih za račun družbe:</p> <p>Obseg dokumentov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - naročilo stranke za N/P ter spremembe oziroma preklic, - potrdilo o prejemu naročila, - v vzezi z izročitvijo VP, kot pisnih listin, - potrdilo stranke o prejemu, - potrdilo o pologu, - potrdilo stranke o prejemu VP N/P v tujini, - obračun o opravljenem poslu, 			

KONTROLNI CILJ 2: Preveritev delovanja kontrolnih postopkov v zvezi s sprejemanjem naročil in sestavljanjem obračunov za nakup ali prodajo VP

	DA	NE	NN
<p>Sprejem naročil za nakup in prodajo VP</p> <p>1. Ali se pri sprejemu naročila opravi kontrola stranke?</p> <p>2. Ali obstajajo pisni dokazi o tem (fotokopija osebne izkaznice, plačilne kartice...)</p> <p>3. Ali obstajajo za večja naročila varovalni mehanizmi (zahtevano predplačilo...)?</p> <p>4. Ali so obrazci o prejemu naročila vnaprej tiskani?</p> <p>5. Ali so obrazci o prejemu naročila vnaprej oštevilčena?</p> <p>6. Ali se naročila direktno vpisujejo v evidenco naročil?</p> <p>7. Ali je knjiga naročil usklajena s predpisano?</p> <p>8. Ali obstaja možnost, da se določeno naročilo ne zavede v evidenco naročil?</p> <p>9. Ali se stranki naslednji delovni dan pošlje potrdilo o prejemu naročila?</p> <p>10. Ali dobi stranka ob vpisu v evidenco v zaledni službi svojo šifro?</p> <p>11. Ali je sistem naravnán tako, da ni možno podvajanje naročil?</p> <p>12. Ali obstajajo kontrole v zvezi z izvedbo naročil?</p> <p>13. Ali borzni posrednik preveri lastništvo VP za prodajo?</p> <p>14. Ali obstaja za to pisni dokaz?</p> <p>15. Ali se naročila izvajajo po vrstnem redu naročila?</p> <p>16. Ali obstajajo kontrole, ki preverjajo, da se je naročilo izvedlo kot je bilo naročeno (z visoko mero skrbnosti)</p> <p>17. Ali nakupe in prodaje VP za račun družbe odobrava pooblaščená oseba?</p> <p>18. Ali se naročila za nakupe in prodaje VP za račun družbe vpisujejo v evidenco naročil?</p> <p>19. Ali nakupe in prodaje VP za račun strank, katerim družba upravlja premoženje odobrava pooblaščená oseba?</p> <p>20. Ali opravljajo posle nakupov in prodaj VP samo pooblaščené osebe (borzni posredniki z licenco)?</p> <p>21. Ali družba upošteva način izvrševanja naročil v skladu z zakonom in pravili borze (naročila s preudarkom, naročila za skupni račun...)?</p> <p>22. Ali obstaja razmejitev dolžnosti med osebo, ki je opravila transakcijo in osebo, ki je izstavila obračun o opravljenem poslu?</p> <p>23. Ali so cene na obračunih poslov skladne s ceniki?</p> <p>24. Ali je cenik odobren s strani pooblaščené osebe?</p> <p>25. Ali se cenik redno ažurira?</p> <p>26. Ali se oseba, ki je izstavila obračun nanj podpiše?</p> <p>27. Ali se opravi neodvisna kontrola obračunov preden se pošljejo strankam?</p> <p>28. Ali se kontrola opravi pred izstavitvijo in knjiženjem računa?</p> <p>29. Ali se obračuni primerjajo z evidenco naročil?</p> <p>30. Ali se oseba, ki kontrolira izstavljen obračun podpiše?</p> <p>31. Ali so morebitni popravki obračunov pravilno dokumentirani in odobreni s strani odgovorne osebe?</p> <p>32. Ali se obračuni poslov naslednji delovni dan pošljejo strankam?</p> <p>33. Ali obstaja pisni ali kakšen drug dokaz o tem?</p> <p>34. Ali je zagotovljen avtomatski prenos izstavljenih obračunov v glavno knjigo (analitična podlaga)?</p> <p>35. Ali obstajajo občasne kontrole pravilnosti avtomatsko generiranih podlag za vknjižbo v glavno knjigo?</p> <p>36. Ali obstajajo dokazi o tem?</p> <p>37. Ali se izvajajo občasne kontrole skladnosti analitičnih evidenc z glavno knjigo (analitika portfelja hiše, analitika terjatev in obveznosti do strank...)?</p>			

KONTROLNI CILJ 3: Preveritev delovanja kontrolnih postopkov v zvezi s plačili za kupljene in prodane VP			
	DA	NE	NN
<p>Plačila za kupljene in prodane vrednostne papirje</p> <p>1. Ali se izpis o prejetem plačilu primerja z dejanskim obračunom nakupa VP?</p> <p>2. Ali družba v primeru neplačila kupljenih VP zagotavlja zadostna likvidna sredstva za poravnavo obveznosti do nasprotne stranke?</p> <p>3. Ali se o zamudah s plačili obvešča odgovorne osebe v družbi (borzne posrednike...)</p> <p>4. Ali se v primeru zamude plačila zagotovi prenos denarnih sredstev na dan poravnave z računa hiše na račun stranke?</p> <p>5. Ali obstajajo odobritve teh prenosov?</p> <p>6. Ali obstajajo dokazi o tem?</p> <p>7. Ali se pravočasno ukrepa proti zamudnikom?</p> <p>8. Ali je zagotovljeno knjiženja plačila z veljavo na dan izpiska iz ŽR?</p>			

KONTROLNI CILJ 4: Preveritev delovanja kontrolnih postopkov v zvezi s preknjižbo kupljenih oz. prodanih VP na računih pri KDD			
	DA	NE	NN
<p>Preknjižbe kupljenih in prodanih VP na računih pri KDD</p> <p>1. Ali se vse preknjižbe VP po opravljenih transakcijah opravijo pri KDD avtomatizirano?</p> <p>2. Ali so ročne preknjižbe opravljene na podlagi verodostojnega obrazca (KDD obrazec 600)?</p> <p>3. Ali se ročne preknjižbe opravijo še isti dan, ko je bila opravljena transakcija oz. najpozneje v času T+2?</p> <p>4. Ali obstaja kontrola popolnosti in pravilnosti preknjižb na računih pri KDD (primerjava analitičnih evidenc o opravljenih poslih z izpisom prometa iz KDD)?</p> <p>5. Ali obstajajo o tej kontroli pisni dokazi?</p> <p>6. Ali se mesečno kontrolirajo stanja v KDD za stranke in hišo z analitičnimi evidencami po posameznih strankah in ločeno za hišo?</p> <p>7. Ali obstajajo dokazi o tem (razlike in pojasnila razlik)?</p>			

Zagotavljanje kadrovskih, tehničnih in informacijskih pogojev za opravljanje storitev v zvezi z vrednostnimi papirji

	DA	NE	NN
<p>Število borznih posrednikov:</p> <p>1. BPD mora imeti za opravljanje vsake posamezne storitve v zvezi z VP najmanj:</p> <ul style="list-style-type: none">- najmanj dva borzna posrednika za opravljanje storitev borznega posredovanja (73.čl.ZTVVP-1)- najmanj enega borznega posrednika za opravljanje storitev gospodarjenja- najmanj enega borznega posrednika za opravljanje storitev investicijskega svetovanja			
<p>Kadrovska sestava:</p> <p>2. Ali je organizacija in delovanje notranjih kontrol vzpostavljeno na vseh področjih?</p> <p>3. Ali je delitev del in nalog zaposlenih organizirana tako, da omejuje morebitna nasprotja med strankami?</p> <p>4. Ali je varovanje zaupnih podatkov in zaščita pred morebitnimi zlorabami učinkovita.</p>			
<p>Zahteve informacijskega sistema:</p> <p>5. Ali je zagotovljen vnos samo odobrenih podatkov?</p> <p>6. Ali imajo možnost vnosa podatkov samo pooblaščen osebe?</p> <p>7. Ali so zagotovljene sledi o osebah, ki so podatek vnesle in odobrile?</p> <p>8. Ali je zagotovljen reden nadzor nad pravilnostjo stalnih podatkov?</p> <p>9. Ali izpise podatkov potrjuje odgovorne osebe?</p> <p>10. Ali so izpisi podatkov opremljeni s časom in datumom izpisa ter navedbo osebe, ki je pripravila izpis?</p> <p>11. Ali je zagotovljena sprotna izdelava rezervnih kopij ključnih podatkov in programske opreme in njihovo ustrezno shranjevanje?</p> <p>12. Ali so zagotovljene fizične in logične kontrole dostopa do programske in strojne opreme?</p> <p>13. Ali je za ključne dele informacijskega sistema zagotovljeno neprekinjeno napajanje?</p> <p>14. Ali so izdelani načrti in postopki za obnovitev informacijskega sistema ob izrednih razmerah?</p>			
<p>Tehnično in fizično varovanje:</p> <p>15. Ali BPD zagotavlja tehnično in fizično varovanje svojih prostorov in opreme?</p> <p>16. Ali ima BPD za opravljanje storitve hrambe vrednostnih papirjev izdanih kot pisne listine trezor, ki je varnostno grajen in z alarmnimi napravami povezan na organe za notranje zadeve ali pooblaščen službo za varovanje?</p>			
<p>Organizacija poslovanja:</p> <p>17. Ali ima BPD opredeljene notranje organizacijske enote z navedbo nalog, razmerij in opisom pretoka dokumentacije v zvezi s posli z VP?</p> <p>18. Ali ima BPD opredeljena delovna mesta z navedbo del. nalog, odgovornosti in pooblastil?</p> <p>19. Ali so organizacijske enote funkcionalno in prostorsko ločene zaradi omejevanja nasprotja med interesi strank, BPD in zaposlenih ter varovanja zaupnih podatkov?</p> <p>20. Ali ima BPD opredeljene postopke poročanja upravi BPD in druge postopke, ki zagotavljajo ugotavljanje in spremljanje tveganj, ki jim je pri svojem poslovanju izpostavljena BPD ter mehanizme za nadzor izvajanja teh postopkov?</p> <p>21. Ali so vzpostavljeni ukrepi za del. sistema notranjih kontrol na vseh področjih poslovanja?</p> <p>22. Ali je vzpostavljena notranja revizija z opisom delovnih nalog, pooblastil za delovanje in razmerja do uprave BPD?</p>			

	DA	NE	NN
<p>Ravnanje zaposlenih pri borzno posredniški družbi:</p> <p>BPD ima ravnanje zaposlenih pri borzno posredniški družbi opredeljene s splošnim aktom.</p> <p>23. Ali je uprava BPD opredelila ravnanje zaposlenih pri sklepanju poslov z VP za svoj račun?</p> <p>24. Ali je uprava BPD opredelila zaupne podatke iz prvega odstavka 177.člena in prvega odstavka 275. člena ZTVP-1 in postopke za varovanje njihove zaupnosti?</p> <p>25. Ali je uprava BPD sestavila seznam VP in izdajateljev iz drugega odstavka 178.člena ZTVP-1, njegovega spreminjanja in dopolnjevanja ter način seznanitve zaposlenih z vsebino seznama?</p> <p>26. Ali so zaposleni seznanjeni z vsebino splošnega akta pred začetkom opravljanja del in nalog?</p>			

Priloga 2

OBRAZEC BPD - KAP-1

BORZNO POSREDNIŠKA DRUŽBA:

SEDEŽ:

DATUM POROČILA:

STRAN 1: IZRAČUN KAPITALSKE USTREZNOSTI

ZAP. ŠT.	POSTAVKA	POSTAVKA oz. FORMULA	PREDHODNO STANJE	TEKOČE STANJE	OPOMBE
1	2	3	4	5	6
A.	KAPITALSKA USTREZNOST				
1	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA POSEBNA TVEGANJA PRI DOLŽNIŠKIH INSTRUMENTIH	80	-	0	
2	KAPITALSKA ZAHTEVA ZA SPLOŠNA TVEGANJA PRI DOLŽNIŠKIH INSTRUMENTIH	115	-	0	
3	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA POSEBNA TVEGANJA PRI LASTNIŠKIH INSTRUMENTIH	120	-	33.809	
4	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA SPLOŠNA TVEGANJA PRI LASTNIŠKIH INSTRUMENTIH	121	-	67.618	
5	KAPITALSKA ZAHTEVA ZA OBRESTNO TVEGANJE PRI LASTNIŠKIH IZVEDENIH INSTRUMENTIH	130	-	0	
6	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA ZAMUDO IZPOLNITVE	136	-	24.416	
7	KAPITALSKE ZAHTEVE ZARADI NEUSKLAJENOSTI PLAČILA IN IZROČITVE	155	-	13.760	
8	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA VALUTNO TVEGANJE	163	-	25.866	
9	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA STORITVE	189	-	23.930	
10	VSOTA KAPITALSKIH ZAHTEV	VSOTA 1-9	-	189.398	
11	<i>KAPITAL</i>	42	-	209.640	
12	KAPITALSKA ZAHTEVA ZA STROŠKE	193	-	94.507	
13	ZAKONSKO DOLOČENI MINIMALNI KAPITAL		-	150.000	

datum izdelave poročila:

podpis odgovorne osebe:

podpis pooblaščenega revizorja:

STRAN 2: KAPITAL

ZAP. ŠT.	POSTAVKA	KTO/SEZNAM/ FORMULA	STANJE	UTEŽ	PONDERIRANO STANJE (TEKOČE ST. * FAKTOR)	OPOMBA
1	2	3	4	5	6=4*5	7
B.	KAPITAL					
14	osnovni kapital		160.000	100%	160.000	
15	vplačani presežek		0	100%	0	
16	rezerve		37.540	100%	37.540	
17	rezervacije		0	100%	0	
18	prenešeni dobiček		42.010	100%	42.010	
19	revalorizacija postavk 14-18		25.420	100%	25.420	
20	tekoči čisti dobiček		0	50%	0	
21	KAPITAL I.				264.970	
22	lastne delnice		0	100%	0	
23	neopredmetena dolgoročna sredstva		4.500	100%	4.500	
24	prenešena izguba		0	100%	0	
25	tekoča izguba		0	100%	0	
26	delnice borze		12.500	100%	12.500	
27	delnice KDD		8.500	100%	8.500	
28	jamstveni skladi		14.300	100%	14.300	
29	drugi jamstveni skladi		0	100%	0	
30	neprenosljive delnice in nevnovčljivo premoženje		0	100%	0	
31	revalorizacija 22-30		0	100%	0	
32	ODBITKI OD KAPITALA I.	vsota 22 do 31			39.800	
33	KAPITAL II.	21 minus 32			225.170	
34	osnovni kapital iz prednostnih kumulativnih delnic		0	100%	0	
35	osnovni kap.iz pred.delnic s fiksnim donosom		0	100%	0	
36	podrejeni dolžniški instrumenti		0	100%	0	
37	revalorizacija postavk 34 in 35		0	100%	0	
38	kapital iz postavk 34-37				0	
39	KAPITAL III.	33 plus 38			223.970	
40	naložbe nad 10% kapitala druge BPD ali banke		0	100%	0	
41	naložbe druge BPD ali banke nad 10% kapitala		15.530	100%	15.530	
42	KAPITAL SKUPAJ	39 minus 40 - 41			209.640	

STRAN 3: KAPITALSKE ZAHTEVE ZA TRGOVANJE, POSEBNA TVEGANJA PRI DOLŽNIŠKIH INSTR.

ZAP. ŠT.	POSTAVKA	KTO/SEZNAM/ FORMULA	DOLGE POZICIJE	KRATKE POZICIJE	NETO POZICIJA	UTEŽ	KAP. ZAHTEVA (NETO POZ. * UTEŽ)
1	2	3	4	5	6=4-5	7	8=6*7
C.	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA TRGOVANJE						
C.1.1.	POSEBNA TVEGANJA PRI DOLŽNIŠKIH INSTRUMENTIH						
43	dolžniški instrumenti RS/BS		0	0	0	0 %	0
44	dolžniški instr. z garancijo RS/BS		0	0	0	0 %	0
45	dolžniški instr.vlad in centr.bank EEA in OECD		0	0	0	0 %	0
46	dolžniški instr.z garancijo vlad in centr.bank EEA in OECD		0	0	0	0 %	0
47	dolžniški instr. Svet. Banke in MDS		0	0	0	0 %	0
48	dolžniški instr.z garancijo Svet. Banke in MDS		0	0	0	0 %	0
49	dolžniški instr.drugih vlad in centr.bank do 6m		0	0	0	0,25%	0
50	dolžniški instr.z garancijo drugih vlad in centr.bank do 6m		0	0	0	0,25%	0
54	dolžniški instr. z drugimi jamstvi RS/BS do 6m		0	0	0	0,25%	0
55	dolžniški instr. centr.bank EEA in OECD do 6m		0	0	0	0,25%	0
56	dolžniški instr. mult. razvojnih bank do 6m		0	0	0	0,25%	0
57	dolžniški instr. z garancijami mult. razvojnih bank do 6m		0	0	0	0,25%	0
58	dolžniški instrumenti z najvišjo boniteto izdajatelja do 6m		0	0	0	0,25%	0
59	dolžniški instr.drugih vlad in centr.bank 6 do 24m		0	0	0	1,00%	0
60	dolžniški instr.z garancijo drugih vlad in centr.bank 6do 24m		0	0	0	1,00%	0
61	dolžniški instr.bank EEA in OECD 6 do 24m		0	0	0	1,00%	0
62	dolžniški instr.z garancijo bank EEA in OECD 6 do 24m		0	0	0	1,00%	0
63	dolžniški instr.lokalnih skupnosti EEA 6do 24m		0	0	0	1,00%	0
64	dolžniški instr. z drugimi jamstvi RS/BS 6do 24m		0	0	0	1,00%	0
65	dolžniški instr. centr.bank EEA in OECD 6do 24m		0	0	0	1,00%	0
66	dolžniški instr. mult. razvojnih bank 6do 24m		0	0	0	1,00%	0
67	dolžniški instr. z garancijami mult. razvojnih bank 6do 24m		0	0	0	1,00%	0
68	dolžniški instrumenti z najvišjo boniteto izdajatelja 6do 24m		0	0	0	1,00%	0
69	dolžniški instr.drugih vlad in centr.bank nad 24m		0	0	0	1,60%	0
70	dolžniški instr.z garancijo drugih vlad in centr.bank nad 24m		0	0	0	1,60%	0
71	dolžniški instr.bank EEA in OECD nad 24m		0	0	0	1,60%	0
72	dolžniški instr.z garancijo bank EEA in OECD nad 24m		0	0	0	1,60%	0
73	dolžniški instr.lokalnih skupnosti EEA nad 24m		0	0	0	1,60%	0
74	dolžniški instr. z drugimi jamstvi RS/BS nad 24m		0	0	0	1,60%	0
75	dolžniški instr.z drugimi centr.bank EEA in OECD nad 24m		0	0	0	1,60%	0
76	dolžniški instr. mult. razvojnih bank nad 24m		0	0	0	1,60%	0
77	dolžniški instr. z garancijami mult. razvojnih bank nad 24m		0	0	0	1,60%	0
78	dolžniški instrumenti z najvišjo boniteto izdajatelja nad 24m		0	0	0	1,60%	0
79	ostali dolžniški instr.		0	0	0	8,00%	0
80	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA POSEBNA TVEGANJA PRI DOLŽNIŠKIH INSTRUMENTIH						0

STRAN 4: KAPITALSKE ZAHTEVE ZA TRGOVANJE, SPLOŠNA TVEGANJA PRI DOLŽNIŠKIH INSTRUMENTIH

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	POSTAVKA	KTO/SEZNAM/ FORMULA	DOL.NETO POZICIJE	KRAT.NETO POZICIJE	IZRAVNANA POZICIJA 6=(manjša izmed 4in5)	UTEŽ I 7	IZRAVNANA TEHT. POZ. 8=6*7	NEIZRAV. TEHT. DOLGA POZICIJA 9=7*(4-5)>0	UTEŽ II 11	KAPITALSKA ZAHTEVA 12=11*8
1	2	3	4	5						
C.	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA TRGOVANJE									
C.1.2.	SPLOŠNA TVEGANJA PRI DOLŽNIŠKIH INSTR.									
81	dolžniški inst.; dospelost<=1m		0	0	0	0 %	0	0	10%	0
82	dolžniški inst.; dospelost:>1m=<3m		0	0	0	0,20%	0	0	10%	0
83	dolžniški inst.; dospelost:>3m=<6m		0	0	0	0,40%	0	0	10%	0
84	dolžniški inst.; dospelost:>6m=<12m		0	0	0	0,70%	0	0	10%	0
85	izravnane tehtane pozicije v skupini 1						0	0	40%	0
86	neizravnane tehtane pozicije v skupini 1							0		
87	dolžniški inst.;NOM>=3 dospelost:>11=<21		0	0	0	1,23%	0	0	10%	0
88	dolžniški inst.;NOM<3 dospelost:>11=<1,91		0	0	0	1,23%	0	0	10%	0
89	dolžniški inst.;NOM>=3 dospelost:>21=<31		0	0	0	1,75%	0	0	10%	0
90	dolžniški inst.;NOM<3 dospelost:>1,91=<2,81		0	0	0	1,75%	0	0	10%	0
91	dolžniški inst.;NOM>=3 dospelost:>31=<41		0	0	0	2,25%	0	0	10%	0
92	dolžniški inst.;NOM<3 dospelost:>2,81=<3,61		0	0	0	2,25%	0	0	10%	0
93	izravnane tehtane pozicije v skupini 2						0	0	30%	0
94	neizravnane tehtane pozicije v skupini 2							0		
95	dolžniški inst.;NOM>=3 dospelost:>41=<51		0	0	0	2,75%	0	0	10%	0
97	dolžniški inst.;NOM>=3 dospelost:>51=<71		0	0	0	3,25%	0	0	10%	0
98	dolžniški inst.;NOM<3 dospelost:>4,31=<5,71		0	0	0	3,25%	0	0	10%	0
99	dolžniški inst.;NOM>=3 dospelost:>71=<101		0	0	0	3,75%	0	0	10%	0
100	dolžniški inst.;NOM<3 dospelost:>5,71=<7,31		0	0	0	3,75%	0	0	10%	0
101	dolžniški inst.;NOM>=3 dospelost:>101=<151		0	0	0	4,50%	0	0	10%	0
102	dolžniški inst.;NOM<3 dospelost:>7,31=<9,31		0	0	0	4,50%	0	0	10%	0
103	dolžniški inst.;NOM>=3 dospelost:>151=<201		0	0	0	5,25%	0	0	10%	0
104	dolžniški inst.;NOM<3 dospelost:>9,31=<10,61		0	0	0	5,25%	0	0	10%	0
105	dolžniški inst.;NOM>=3 dospelost:>201		0	0	0	6,00%	0	0	10%	0
106	dolžniški inst.;NOM<3 dospelost:>10,61=<12,01		0	0	0	6,00%	0	0	10%	0
107	dolžniški inst.;NOM<3 dospelost:>12,01=<201		0	0	0	8,00%	0	0	10%	0
108	dolžniški inst.;NOM<3 dospelost:>201		0	0	0	12,50%	0	0	10%	0
109	izravnane tehtane pozicije v skupini 3						0	0	30%	0
110	neizravnane tehtane pozicije v skupini 3							0		
111	izravnane tehtane pozicije med skupinama 1 in 2						0		40%	0
112	izravnane tehtane pozicije med skupinama 2 in 3						0		40%	0
113	izravnane tehtane pozicije med skupinama 1 in 3						0		150%	0
114	preostale neizravnane tehtane pozicije						0		100%	0
115	KAPITALSKA ZAHTEVA ZA SPLOŠNA TVEGANJA PRI DOLŽNIŠKIH INSTRUMENTIH									0

STRAN 5: KAPITALSKE ZAHTEVE ZA TRGOVANJE, POSEBNA IN SPLOŠNA TVEGANJA PRI LASTNIŠKIH INSTRUMENTIH

TER OBRESTNO TVEGANJE PRI IZVEDENIH FINANČNIH INSTRUMENTIH NA LASTNIŠKE INSTRUMENTE

ZAP. ŠT.	POSTAVKA	KTO/SEZNAM/ FORMULA	DOLGE POZICIJE	KRATKE POZICIJE	NETO POZICIJA	BRUTO POZICIJA	KAPITALSKA ZAHTEVA ZA POSEBNA TVEGANJA	KAPITALSKA ZAHTEVA ZA SPLOŠNA TVEGANJA
1	2	3	4	5	6=4-5	7=4+5	8=7*4%	9=6*8%
C.	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA TRGOVANJE							
C.2.1.	POSEBNA TVEGANJA PRI LASTNIŠKIH INST.							
C.2.2.	SPLOŠNA TVEGANJA PRI LASTNIŠKIH INST.							
116	vse delnice		845.226	0				
117	indeksi		0	0				
118	lastniški instrumenti iz trgovanja skupaj	VSOTA 116-117	845.226	0	845.226	845.226	33.809	67.618
119	prve in nadaljnje javne prodaje		0	0	0	0	0	0
120	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA POSEBNA TVEGANJA	VSOTA 118-119					33.809	
121	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA SPLOŠNA TVEGANJA	VSOTA 118-119						67.618

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	POSTAVKA	KTO/SEZNAM/ FORMULA	TRŽNA VREDNOST OSNOVE	UTEŽ	KAPITALSKA ZAHTEVA
1	2	3	4	5	6=4*5
C.2.3.	DODATEK ZA OBRESTNO TVEGANJE				
122	preostala zapadlost do 3 mesece		0	0,20%	0
123	preostala zapadlost od 3 do 6 mesecev		0	0,40%	0
124	preostala zapadlost od 6 do 12 mesecev		0	0,70%	0
125	preostala zapadlost od 1 do 2 let		0	1,25%	0
126	preostala zapadlost od 2 do 3 let		0	1,75%	0
127	preostala zapadlost od 3 do 4 let		0	2,25%	0
128	preostala zapadlost od 4 do 5 let		0	2,75%	0
129	preostala zapadlost nad 5 let		0	3,75%	0
130	KAPITALSKA ZAHTEVA ZA OBRESTNO TVEGANJE	VSOTA 122-129			0

STRAN 7: KAPITALSKE ZAHTEVE ZA VALUTNO TVEGANJE

ZAP. ŠT.	POSTAVKA	KTO/SEZNAM/ FORMULA	DOLGE POZICIJE	KRATKE POZICIJE	NETO POZICIJA 6=4-5	SRED. TEČAJ BS	NETO DOLGA POZICIJA V SIT 8=7*6>0	NETO KRATKA POZICIJA V SIT 9=7*6<0	KAPITALSKA ZAHTEVA
1	2	3	4	5		7		10	
D.	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA								
	VALUTNO IZPOSTAVLJENOST								
	VALUTA: EUR								
156	promptna izpostavljenost		14	1.543	-1.529				
157	terminska izpostavljenost		0	0	0				
158	izpostavljenost v garancijah ipd.		0	0	0				
159	tržna vrednost opcij		0	0	0				
160	neto izpostavljenost v valuti		0	0	-1.529	211,5062	0	-323324	
161	SKUPNA VALUTNA IZPOSTAVLJENOST	VSOTA VALUT							
162	VALUTNA IZPOSTAVLJENOST /KAPITAL	161/42							
163	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA VALUTNO TVEGANJE								25.866

STRAN 6: KAPITALSKE ZAHTEVE ZA TRGOVANJE, TVEGANJE ZAMUDE IZPOLNITVE IN TVEGANJE NEUSKLAJENOSTI PLAČILA IN IZROČITVE

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	POSTAVKA	KTO/SEZNAM / FORMULA	POZIT.TEČAJNE RAZLIKE	UTEŽ	KAPITALSKA ZAHTEVA 6=4*5
1	2	3	4	5	6=4*5
C.	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA TRGOVANJE				
C.3.1	TVEGANJE ZAMUDE IZPOLNITVE				
131	zamuda pod 5 dni		132.444	0%	0
132	zamuda od 5 do 15 dni		12.000	8%	960
133	zamuda od 16 do 30 dni		0	50%	0
134	zamuda od 31 do 45 dni		0	75%	0
135	zamuda nad 45 dni		23.456	100%	23.456
136	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA ZAMUDO IZPOLNITVE				24.416

ZAP. ŠT.	POSTAVKA	KTO/SEZNAM / FORMULA	PLAČANI, NEIZR. FIN.INSTR.	IZROČENI, NEPL. FIN.INSTR.	NADOMEST. STROŠEK IZVED.FIN.INSTR.NA OM	NADOMEST.STROŠEK DRUGI IZVED.FIN.INSTR.	DRUGE IZPOST. DO NASPR.STRANI	VSOTA 8=SUM(4:8)	UTEŽ	KAPITALSKA ZAHTEVA 11=10*9*8%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
C.	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA TRGOVANJE									
C.3.2	TVEGANJE NEUSKLAJENOSTI PLAČILA IN IZROČITVE									
137	terjatve do BS oz. zavarovane z v.p. BS		0	0	0	0	0	0	0%	0
138	terjatve do RS oz. zavarovane z v.p. ali garancijo RS		0	0	0	0	0	0	0%	0
139	ter.do centr.bank in vlad EEA in delno OECD oz. zav.z v.p. ali gar.teh oseb		0	0	0	0	0	0	0%	0
140	terjatve do Evropskih Skupnosti oz. zavarovane z v.p. ali garancijo ES		0	0	0	0	0	0	0%	0
141	terjatve do MDS in Svetovne banke oz. zav. z v.p. ali garancijo teh oseb		0	0	0	0	0	0	0%	0
142	odbitne postavke od kapitala		0	0	0	0	55.330	55.330	0%	0
143	terjatve zav z drugimi jamstvi RS		0	0	0	0	0	0	20%	0
144	terjatve do Evropske investicijske banke oz. zav.z v.p. ali garancijo EIB		0	0	0	0	0	0	20%	0
145	terjatve do multilat. razvojnih bank oz. zav. z v.p.ali garancijo the bank		0	0	0	0	0	0	20%	0
146	terjatve do domačih finančnih institucij oz.zav.z v.p.ali gar.teh institucij		0	0	0	0	0	0	20%	0
147	terj.do prvovrstnih fin.inst.EEA oz.delno OECD oz.zav.z v.p.ali gar.teh inst.		0	0	0	0	0	0	20%	0
148	kr.terj.do drugih fin.inst.EEA oz.delno OECD oz.zav.z v.p.ali gar.teh oseb		0	0	0	0	0	0	20%	0
149	denar na poti		0	0	0	0	5.650	5.650	20%	90
150	terjatve do rezidentov, v celoti zav.z zastavo premoženja		0	12.000	0	0	0	12.000	50%	480
151	terjatve, zavarovane s predujmi, do višine predujma		0	0	0	0	0	0	50%	0
152	vse podrejene terjatve		0	0	0	0	0	0	100%	0
153	vse zapadle, neplačane terjatve		0	23.456	0	0	0	23.456	100%	1.876
154	ostale terjatve		0	132.444	0	0	8.965	141.409	100%	11.313
155	KAPITALSKE ZAHTEVE ZARADI NEUSKLAJENOSTI PLAČILA IN IZROČITVE							237.845		13.760

STRAN 8: KAPITALSKE ZAHTEVE ZA STORITVE IN STROŠKE

ZAP. ŠT.	POSTAVKA	KTO/SEZNAM/FORMULA	ČISTA KNJIG. VREDNOST	KREDITNA NADOMEST. VR EDN.	NADOMEST. STROŠKI	OSNOVA	UTEŽ	TEHTANA VREDNOST	KAPITALSKA ZAHTEVA
1	2	3	4	5	6	7=4+5+6	8	9=7*8	10=8%*9
E.	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA STORITVE								
E.1.	TVEGANJU PRILAGOJENA AKTIVA		0	0	0				
164	bankovci in kovanci v domači in drugih valutah, plemenite kovine		0	0	0	0	0%	0	0
165	terjatve do BS oz. zavarovane z v.p. BS		0	0	0	0	0%	0	0
166	terjatve do RS oz. zavarovane z v.p. ali garancijo RS		0	0	0	0	0%	0	0
167	ter.do centr.bank in vlad EEA in delno OECD oz. zav.z v.p. ali gar.teh oseb		0	0	0	0	0%	0	0
168	terjatve do Evropskih Skupnosti oz. zavarovane z v.p. ali garancijo ES		0	0	0	0	0%	0	0
169	terjatve do MDS in Svetovne banke oz. zav. z v.p. ali garancijo teh oseb		0	0	0	0	0%	0	0
170	izdane garancije, pokrite z gar.ali v.p.RS in drugih oseb iz postavk 153 do 157		0	0	0	0	0%	0	0
171	brezpogojno preklicne garancije		0	0	0	0	0%	0	0
172	premoženje na računih vrednostnih papirjev strank pri KDD		18.550.333	0	0	18.550.333	0%	0	0
173	odbitne postavke od kapitala		55.330	0	0	56.530	0%	0	0
174	terjatve zav z drugimi jamstvi RS		0	0	0	0	20%	0	0
175	terjatve do Evropske investicijske banke oz. zav.z v.p. ali garancijo EIB		0	0	0	0	20%	0	0
176	terjatve do multilat. razvojnih bank oz. zav. z v.p.ali garancijo teh bank		0	0	0	0	20%	0	0
177	terjatve do domačih bank oz.zav.z v.p.ali gar.teh bank		19.453	0	0	19.453	20%	3.891	311
178	terjatve do prvovrstnih bank EEA oz.delno OECD oz.zav.z v.p.ali gar.teh bank		0	0	0	0	20%	0	0
179	kratkor.terj.do drugih bank EEA oz.delno OECD oz.zav.z v.p.ali gar.teh bank		0	0	0	0	20%	0	0
180	denar na poti		0	0	0	0	20%	0	0
181	terjatve do rezidentov, v celoti zav.z zastavo premoženja		0	0	0	0	50%	0	0
182	terjatve, zavarovane s predujmi, do višine predujma		0	0	0	0	50%	0	0
183	neizkoriščeni brezpogojno preklicni okvirni krediti		0	0	0	0	50%	0	0
184	vse podrejene terjatve		0	0	0	0	100%	0	0
185	vse zapadle, neplačane terjatve		4.320	0	0	4.320	100%	4.320	346
186	ostale terjatve in druga bilančna aktiva		245.560	0	0	245.560	100%	245.560	19.645
187	druge klasične zunajbilančne postavke		45.350	0	0	45.350	100%	45.350	3.628
188	druge posebne zunajbilančne postavke		0	0	0	0	100%	0	0
189	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA STORITVE								23.930

ZAP. ŠT.	POSTAVKA	KTO/SEZNAM/FORMULA	KNJIGOVODS KA VREDNOST
1	2	3	4
E.	KAPITALSKE ZAHTEVE ZA STORITVE		
E.2.	TVEGANJE POKRIVANJA STROŠKOV		
190	redni poslovni stroški		432.349
191	redni poslovni stroški, izrazito povezani z obsegom poslovanja		54.322
192	redni poslovni stroški, zmanjšani za izrazito povezane z obsegom poslovanja	192=190-191	378.027
193	KAPITALSKA ZAHTEVA ZA STROŠKE	193=192*0,25	94.507

Priloga 3

Vrednotenje in potrditve kratkoročnih finančnih naložb v delnice po stanju na dan 31.12.2000 - po SRS										
Koda	Kotacija	Analitika	KDD	Razlika	borza 31.12.00	reval.PNC	vrednoteno po reval. PNC	vrednoteno po tržni ceni	Nižja izmed reval.PNC in tržno	popravek vrednosti
AELG	Borzna kotacija A - redne delnice	7.867	7.867	0	3.100	2.950	23.206.356	24.387.700	23.206.356	0
BKP	Borzna kotacija A - redne delnice	1.077	1.077	0	35.116	31.642	34.066.667	37.807.233	34.066.667	0
BTC	Borzna kotacija A - redne delnice	2.211	2.211	0	14.620	13.244	29.282.484	32.323.869	29.282.484	0
DRPG	Borzna kotacija A - redne delnice	499	499	0	33.797	33.572	16.752.508	16.864.903	16.752.508	0
EOKG	Borzna kotacija A - redne delnice	18.755	18.755	0	1.731	1.876	35.184.380	32.468.468	32.468.468	-2.715.912
GRVG	Borzna kotacija A - redne delnice	23.210	23.210	0	2.155	2.003	46.478.425	50.015.229	46.478.425	0
KOLR	Borzna kotacija A - redne delnice	19.746	19.746	0	2.262	2.132	42.098.472	44.671.968	42.098.472	0
KRKG	Borzna kotacija A - redne delnice	1.856	1.856	0	27.392	27.392	50.838.847	50.838.847	50.838.847	0
LEKA	Borzna kotacija A - redne delnice	1.099	1.099	0	42.780	33.200	36.486.959	47.015.341	36.486.959	0
MELR	Borzna kotacija A - redne delnice	3.554	3.554	0	14.878	14.878	52.876.874	52.876.874	52.876.874	0
PILR	Borzna kotacija A - redne delnice	10.001	10.001	0	4.070	4.070	40.703.070	40.703.070	40.703.070	0
PULG	Borzna kotacija A - redne delnice	1.234	1.234	0	39.401	39.401	48.620.266	48.620.266	48.620.266	0
TCRG	Borzna kotacija A - redne delnice	2.000	2.000	0	12.295	12.295	24.590.080	24.590.080	24.590.080	0
ZTOG	Borzna kotacija A - redne delnice	2.321	2.321	0	19.242	17.890	41.523.813	44.659.591	41.523.813	0
GPG	Borzna kotacija B - redne delnice	5.795	5.795	0	4.999	6.969	40.383.679	28.966.731	28.966.731	-11.416.948
NF2N	Prosti trg - delnice investicijskih družb	650.000	650.000	0	36	31	20.212.014	23.127.000	20.212.014	0
ZVIN	Prosti trg - delnice investicijskih družb	233.245	233.245	0	76	67	15.731.367	17.789.596	15.731.367	0
ZV2N	Prosti trg - delnice investicijskih družb	298.000	298.000	0	32	29	8.700.981	9.428.720	8.700.981	0
BELG	Prosti trg - redne delnice	64	64	0	2.303	1.961	125.488	147.395	125.488	0
DZS	Prosti trg - redne delnice	12.399	12.399	0	3.187	3.147	39.024.563	39.516.977	39.024.563	0
GHUG	Prosti trg - redne delnice	23.952	23.952	0	1.607	1.607	38.488.708	38.488.708	38.488.708	0
HDOG	Prosti trg - redne delnice	853	853	0	33.844	33.844	28.868.582	28.868.582	28.868.582	0
MKOG	Prosti trg - redne delnice	25.118	25.118	0	1.718	1.577	39.611.587	43.152.724	39.611.587	0
RGS	Prosti trg - redne delnice	1.128	1.128	0	100	100	112.913	112.913	112.913	0
TKZG	Prosti trg - redne delnice	22.010	22.010	0	1.913	1.913	42.112.613	42.112.613	42.112.613	0
TUKG	Prosti trg - redne delnice	97	97	0	1.700	330	31.972	164.900	31.972	0
TLSG	Netržni VP	654	654	0	39.000	36.954	24.167.916	25.506.000	24.167.916	0
SKUPAJ							820.281.583	845.226.300	806.148.723	-14.132.860

Priloga 4

Vrednotenje in potrditev obstoja lastniških finančnih instrumentov po stanju na dan 31.12.00 – po Sklepu o kapitalski ustreznosti BPD									
Koda	Kotacija	Analitika	KDD	Razlika	borza 31.12.00	reval.PNC	tržni VP	Netržni VP	Skupaj
AELG	Borzna kotacija A - redne delnice	7.867	7.867	0	3.100	2.950	24.387.700	0	24.387.700
BKP	Borzna kotacija A - redne delnice	1.077	1.077	0	35.116	31.642	37.807.233	0	37.807.233
BTC	Borzna kotacija A - redne delnice	2.211	2.211	0	14.620	13.244	32.323.869	0	32.323.869
DRPG	Borzna kotacija A - redne delnice	499	499	0	33.797	33.572	16.864.903	0	16.864.903
EOKG	Borzna kotacija A - redne delnice	18.755	18.755	0	1.731	1.876	32.468.468	0	32.468.468
GRVG	Borzna kotacija A - redne delnice	23.210	23.210	0	2.155	2.003	50.015.229	0	50.015.229
KOLR	Borzna kotacija A - redne delnice	19.746	19.746	0	2.262	2.132	44.671.968	0	44.671.968
KRKG	Borzna kotacija A - redne delnice	1.856	1.856	0	27.392	27.392	50.838.847	0	50.838.847
LEKA	Borzna kotacija A - redne delnice	1.099	1.099	0	42.780	33.200	47.015.341	0	47.015.341
MELR	Borzna kotacija A - redne delnice	3.554	3.554	0	14.878	14.878	52.876.874	0	51.876.874
PILR	Borzna kotacija A - redne delnice	10.001	10.001	0	4.070	4.070	40.703.070	0	40.703.070
PULG	Borzna kotacija A - redne delnice	1.234	1.234	0	39.401	39.401	48.620.266	0	48.620.266
TCRG	Borzna kotacija A - redne delnice	2.000	2.000	0	12.295	12.295	24.590.080	0	24.590.080
ZTOG	Borzna kotacija A - redne delnice	2.321	2.321	0	19.242	17.890	44.659.591	0	44.659.591
GPG	Borzna kotacija B - redne delnice	5.795	5.795	0	4.999	6.969	28.966.731	0	28.966.731
NF2N	Prosti trg - delnice investicijskih družb	650.000	650.000	0	36	31	23.127.000	0	23.127.000
ZV1N	Prosti trg - delnice investicijskih družb	233.245	233.245	0	76	67	17.789.596	0	17.789.596
ZV2N	Prosti trg - delnice investicijskih družb	298.000	298.000	0	32	29	9.428.720	0	9.428.720
BELG	Prosti trg - redne delnice	64	64	0	2.303	1.961	147.395	0	147.395
DZS	Prosti trg - redne delnice	12.399	12.399	0	3.187	3.147	39.516.977	0	39.516.977
GHUG	Prosti trg - redne delnice	23.952	23.952	0	1.607	1.607	38.488.708	0	38.488.708
HDOG	Prosti trg - redne delnice	853	853	0	33.844	33.844	28.868.582	0	28.868.582
MKOG	Prosti trg - redne delnice	25.118	25.118	0	1.718	1.577	43.152.724	0	43.152.724
RGS	Prosti trg - redne delnice	1.128	1.128	0	100	100	112.913	0	112.913
TKZG	Prosti trg - redne delnice	22.010	22.010	0	1.913	1.913	42.112.613	0	42.112.613
TUKG	Prosti trg - redne delnice	97	97	0	1.700	330	164.900	0	164.900
TLSG	Netržni VP	654	654	0	39.000*	36.954	0	25.506.000	25.506.000
SKUPAJ							819.720.300	25.506.000	845.226.300

*odkupna cena družbe za TLSG na dan 31.12.00

Priloga 5

IZRAČUN IZPOSTAVLJENOSTI BPD OBRAZEC BPD - VI-1

SKUPINA OSEB ŠT.: 1

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	POVEZANE OSEBE		50.000	
2			0	
	SKUPAJ		50.000	23,85%

SKUPINA OSEB ŠT.: 2

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	MERCATOR D.D.		51.877	
2			0	
	SKUPAJ		51.877	24,75%

SKUPINA OSEB ŠT.: 3

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	KRKA D.D. NOVO MESTO		50.839	
2				
	SKUPAJ		50.839	24,25%

SKUPINA OSEB ŠT.: 4

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	GORENJE D.D. VELENJE		50.015	
2				
	SKUPAJ		50.015	23,86%

SKUPINA OSEB ŠT.: 5

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	PIVOVARNA UNION D.D.		48.620	
2				
	SKUPAJ		48.620	23,19%

SKUPINA OSEB ŠT.: 6

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	LEK D.D.		47.015	
2				
	SKUPAJ		47.015	22,43%

SKUPINA OSEB ŠT.: 7

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	KOLINSKA D.D.		44.672	
2				
	SKUPAJ		44.672	21,31%

SKUPINA OSEB ŠT.: 8

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	ŽITO D.D.		44.660	
2				
	SKUPAJ		44.660	21,30%

SKUPINA OSEB ŠT.: 9

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	MELAMIN D.D. KOČEVJE		43.153	
2			0	
	SKUPAJ		43.153	20,58%

SKUPINA OSEB ŠT.: 10

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	TOVARNA KRMIL ŽALEC D.D.		42.113	
2				
	SKUPAJ		42.113	20,09%

SKUPINA OSEB ŠT.: 11

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	PIVOVARNA LAŠKO D.D.		40.703	
2				
	SKUPAJ		40.703	19,42%

SKUPINA OSEB ŠT.: 12

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	DZS D.D.		39.517	
2				
	SKUPAJ		39.517	18,85%

SKUPINA OSEB ŠT.: 13

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	GRAND HOTEL UNION D.D.		38.489	
2				
	SKUPAJ		38.489	18,36%

SKUPINA OSEB ŠT.: 14

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	BANKA KOPER D.D.		37.807	
2				
	SKUPAJ		37.807	18,03%

SKUPINA OSEB ŠT.: 15

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	EMONA OBALA KOPER D.D.		32.468	
2				
	SKUPAJ		32.468	15,49%

SKUPINA OSEB ŠT.: 16

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	BTC D.D. LJUBLJANA		32.324	
2				
	SKUPAJ		32.324	15,42%

SKUPINA OSEB ŠT.: 17

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	GRADBENO PODJETJE GROSUPLJE D.D.		28.967	
	SKUPAJ		28.967	13,82%

SKUPINA OSEB ŠT.: 18

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	HELIOS DOMŽALE, D.D.		28.869	
2				
	SKUPAJ		28.869	13,77%

SKUPINA OSEB ŠT.: 19

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	TELEKOM SLOVENIJE D.D.		25.506	
2				
	SKUPAJ		25.506	12,17%

SKUPINA OSEB ŠT.: 20

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	TERME ČATEŽ D.D.		24.590	
2				
	SKUPAJ		24.590	11,73%

SKUPINA OSEB ŠT.: 21

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	AERODROM LJUBLJANA D.D.		24.388	
2				
	SKUPAJ		24.388	11,63%

SKUPINA OSEB ŠT.: 22

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	IME IN PRIIMEK OZ. FIRMA	NASLOV OZ. SEDEŽ	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4	5
1	NFD 2 INVESTICIJSKI SKLAD D.D.		23.127	
2				
	SKUPAJ		23.127	11,03%

VSOTA VELIKIH IZPOSTAVLJENOSTI

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	SKUPINA ŠT.	SKUPNA IZPOSTAVLJENOST	SKUPNA IZP. /KAPITAL
1	2	3	4
1	KAPITAL	209.640	
2	1	50.000	
3	2	51.877	
4	3	50.839	
5	4	50.015	
6	5	48.620	
7	6	47.015	
8	7	44.672	
9	8	44.660	
10	9	43.153	
11	10	42.113	
12	11	40.703	
13	12	39.517	
14	13	38.489	
15	14	37.807	
16	15	32.468	
17	16	32.324	
18	17	28.967	
19	18	28.869	
20	19	25.506	
21	20	24.590	
22	21	24.388	
23	22	23.127	
	SKUPAJ	849.718	405,32%

Priloga 6

OBRAZEC BPD - LIKV - 2: DNEVNI OBSEG IN KOLIČNIK LIKVIDNOSTI

v 1000 SIT

ZAP. ŠT.	POSTAVKA	KTO/SEZNAM/ FORMULA	STANJE
1	2	3	4
1	Imetja na tolarških denarnih računih BPD		19.453
2	Imetja na deviznih denarnih računih BPD		0
3	Gotovina v blagajni		0
4	Vloge na vpogled		0
5	Vloge s preostalo ročnostjo ali odpoklicem do 5 dni		0
6	Vrednostni papirji RS		0
7	Vrednostni papirji BS		0
8	Vrednostni papirji centralnih bank EEA in OECD		0
9	Vrednostni papirji vlad EEA in OECD		0
10	Terjatve do klirinško depotnih družb		0
11	Neizkoriščeni brezpogojni okvirni krediti bank		60.000
12	Terjatve, za katere je bil prejet predujem		0
13	Terjatve, za katere je bilo prejeto dokazilo o plačilu		8.965
14	SKUPAJ	vsota 1 do 13	88.418
15	Dospele obveznosti iz opravljanja storitev		1.330
16	Dospele obveznosti iz poslov za svoj račun		19.342
17	Druge dospele obveznosti		0
18	Denarne obveznosti iz opravljanja storitev, dospele v 5 dneh		6.540
19	Denarne obveznosti iz poslov za svoj račun, dospele v 5 dneh		13.810
20	Obveznosti izročitve vrednostnih papirjev iz opravljanja storitev, dospele v 5 dneh		0
21	Obveznosti izročitve vrednostnih papirjev iz poslov za svoj račun, dospele v 5 dneh		0
22	Obveznosti iz poslovanja, dospele v 5 dneh		1.863
23	Obveznosti iz financiranja, dospele v 5 dneh		7.439
24	Druge obveznosti, dospele v 5 dneh		0
25	Druge pričakovane obveznosti v naslednjem dnevu		0
26	SKUPAJ	vsota 15do25	50.324
27	KOLIČNIK LIKVIDNOSTI	14/26	1,76

Priloga 7

ZBIRNIK K REVIZORJEVEMU POROČILU O REVIDIRANJU POSLOVANJA BORZNO POSREDNIŠKE DRUŽBE		ZA LETO 2000	BPD / 0 Stran 1
Borzno posredniška družba	BPD d.d.		
Sedež			

1.MNENJA		Stran v poročilu	IZRAŽENO MNENJE	
M – 1	Posebno revizorjevo mnenje za potrebe obveščanja javnosti			s pridržkom
M – 2	Mnenje revizorja o računovodskih izkazih in opisih uporabljenih računovodskih usmeritev		pozitivno	
M – 3	Mnenje revizorja o izpolnjevanju pravil o obvladovanju tveganj			s pridržkom
M – 4	Mnenje revizorja o izpolnjevanju pravil varnega in skrbnega poslovanja		pozitivno	
M – 5	Mnenje revizorja o ustreznosti delovanja sistema notranjih kontrol		pozitivno	
M – 6	Mnenje revizorja o načinu vodenja poslovnih knjig		pozitivno	
M – 7	Mnenje revizorja o ustreznosti informacijskega sistema		pozitivno	
M – 8	Mnenje revizorja o pravilnosti in popolnosti poročil in obvestil		pozitivno	

* Mnenje je sestavni del računovodskih izkazov.

2.TABELE		Stran v poročilu	PRILOŽENO	
T – 1	k poročilu o izpolnjevanju pravil o obvladovanju tveganj		DA	
T – 2	k poročilu o izpolnjevanju pravil o obvladovanju tveganj		DA	
T – 3	k poročilu o izpolnjevanju pravil o obvladovanju tveganj		DA	
T – 4	k poročilu o izpolnjevanju pravil varnega in skrbnega poslovanja		DA	
T – 5	k poročilu o poročanju in obveščanju		DA	
T – 6	k poročilu o poročanju in obveščanju		DA	

Datum izpolnitve	Ime, priimek, podpis pooblaščenega revizorja, naziv revizijske družbe	Ime, priimek, podpis člana uprave borzno posredniške družbe

ZBIRNIK K REVIZORJEVEMU POROČILU O REVIDIRANJU POSLOVANJA BORZNO POSREDNIŠKE DRUŽBE		ZA LETO 2000	BPD / 0 Stran 2
Borzno posredniška družba	BPD d.d.		
Sedež			

3.VPRAŠALNIKI		Stran v poročilu	PRILOŽENO	
V – 1	k poročilu o izpolnjevanju pravil o obvladovanju tveganj		DA	
V – 2	k poročilu o izpolnjevanju pravil varnega in skrbnega poslovanja		DA	
V – 3	k poročilu o delovanju notranjih kontrol		DA	
V – 4	k poročilu o načinu vodenja poslovnih knjig		DA	
V – 5	k poročilu o ustreznosti informacijskega sistema		DA	
V – 6	k poročilu o poročanju in obveščanju		DA	

Datum izpolnitve	Ime, priimek, podpis pooblaščenega revizorja, naziv revizijske družbe	Ime, priimek, podpis člana uprave borzno posredniške družbe

VPRAŠALNIK K POROČILU O IZPOLNJEVANJU PRAVIL O OBVLADOVANJU TVEGANJ		ZA LETO 2000	BPD / V – 1
Borzno posredniška družba	BPD d.d.		
Sedež			

1.	Ali uprava zagotavlja spremljanje tveganj, katerim je družba izpostavljena pri poslovanju (87.člen ZTVP-1)?			NE		
2.	Ali uprava sprejema ustrezne ukrepe, s katerimi družba obvladuje tveganja (87.člen ZTVP-1)?			NE		
3.	Ali so pri ugotavljanju izpostavljenosti družbe do skupin oseb te skupine pravilno določene?			NE		
4.	Ali družba oblikuje posebne rezervacije pri poslih v zvezi z opravljanjem storitev z VP, pri katerih družba jamči donos?		DA		NU	
5.	Ali je družba oblikovala višino posebnih rezervacij v skladu z določbami 4.člena Sklepa o najmanjšem obsegu in načinu izračuna posebnih rezervacij BPD?		DA		NU	
6.	Ali je družba pravilno poročala Agenciji za trg vrednostnih papirjev na spodaj navedenih obrazcih (količina VP, cena VP, formula, utež, izračun po formuli, računovodski konti):					
	6.1.	BPD – KAP-1	DA			
	6.2.	BPD – LIKV – 1	DA			
	6.3.	BPD – VI – 1		NE		
	6.4.	B PD-P/H	DA			
	6.5.	BPD-P/C	DA			
	6.6.	BPD-P/G	DA			
	6.7.	BPD-P/HT	DA			
	6.8.	BPD-P/GT	DA			
	6.9.	BPD-P/CT	DA			
	7. Ali se podatki o količinah VP v spodaj navedenih kombinacijah evidenc / poročil Agenciji oz. strankam na naključno izbrani datum in na 31.12.2000 medsebojno ujemajo:					
	7.1.	BPD-P/H	Analitične evidence družbe	Podatki KDD	DA	
	7.2.	BPD-P/HT	Analitične evidence družbe	Podatki KDD	DA	
	7.3.	BPD-P/C, BPD-P/CT	Poročilo strankam (Podatki s strankami se primerjajo le na 31.12.2000 – IOP)	Podatki KDD	DA	
	7.4.	BPD-P/G, BPD-P/GT	Poročilo strankam (Podatki s strankami se primerjajo le na 31.12.2000 - IOP)	Podatki KDD	DA	

Datum izpolnitve	Ime, priimek, podpis pooblaščenega revizorja, naziv revizijske družbe	Ime, priimek, podpis člana uprave borzno posredniške družbe

TABELA K POROČILU O IZPOLNJEVANJU PRAVIL O OBVLADOVANJU TVEGANJ		ZA LETO 2000	BPD / T - 1
Borzno posredniška družba		BPD d.d.	
Sedež			

NAPAČNA POSTAVKA		DATUM PO STANJU NA ZADNJI DAN V MESECU, ZA KATEREGA JE BILO SESTAVLJENO POROČILO					
		31.12.			30.9.		
Zap.št Napake	Obrazec BPD – KAP - 1	V poročilu	Pravilno	Odstopanje v %	V poročilu	Pravilno	Odstopanje v %

Datum izpolnitve	Ime, priimek, podpis pooblaščenega revizorja, naziv revizijske družbe	Ime, priimek, podpis člana uprave borzno posredniške družbe

TABELA K POROČILU O IZPOLNJEVANJU PRAVIL O OBVLADOVANJU TVEGANJ		ZA LETO 2000	BPD / T – 2
Borzno posredniška družba	BPD d.d.		
Sedež			

NAPAČNA POSTAVKA		DATUM PO STANJU NA ZADNJI DAN V MESECU, ZA KATEREGA JE BILO SESTAVLJENO POROČILO					
		31.12.			30.9.		
Zap.št. napake	Obrazec BPD – LIKV - 1	V poročilu	Pravilno	Odstopanje v %	V poročilu	Pravilno	Odstopanje v %
1.							
2.							
3.							

Datum izpolnitve	Ime, priimek, podpis pooblaščenega revizorja, naziv revizijske družbe	Ime, priimek, podpis člana uprave borzno posredniške družbe

TABELA K POROČILU O IZPOLNJEVANJU PRAVIL VARNEGA IN SKRBNEGA POSLOVANJA		ZA LETO 2000	BPD / T - 4
Borzno posredniška družba	BPD d.d.		
Sedež			

STANJE DENARNIH SREDSTEV STRANK

Zap.št. pregl. denar. stanja	Datum pregleda	Stanje denarnih sredstev na računu 748 (izpisek organizacije, ki opravlja plačilni promet) v SIT	Vsota pozitivnih stanj denarnih sredstev vseh strank v SIT			Stanje denarnih sredstev v obrazcu v SIT			*Odstopanja	
			Na posredovanju	Na gospodarjenju	Vsota posredovanja in gospodarjenja	BPD-P/C	BPD-P/G	Vsota		
1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9=7+8	10=3/6*100	11=3/9*100
2.	31.3.	64.503.414	46.188.491	12.797.463	58.985.954	41.712.627	17.296.055	59.008.682	109,35	109,31
3.	30.6.	75.553.443	70.426.223	2.862.470	73.288.693	69.279.240	3.254.564	72.533.804	103,09	104,16
4.	30.9.	26.207.076	21.874.456	826.234	22.700.690	21.705.613	826.830	22.532.443	115,45	116,31
5.	31.12.	103.502.208	78.124.807	18.047.356	96.172.163	78.124.807	18.047.356	96.172.163	107,62	107,62

Datum izpolnitve	Ime, priimek, podpis pooblaščenega revizorja, naziv revizijske družbe	Ime, priimek, podpis člana uprave borzno posredniške družbe

VPRAŠALNIK K POROČILU O IZPOLNJEVANJU PRAVIL VARNEGA IN SKRBNEGA POSLOVANJA		ZA LETO 2000	BPD / V – 2
Borzno posredniška družba	BPD d.d.		
Sedež			

1.	Ali so pogodbe s strankami iz 141.člena ZTVVP-1, ki jim družba opravlja storitve po 73.členu ZTVVP-1, usklajene z določbami 141.člena ZTVVP-1 in 2.člena Sklepa o opravljanju storitev?	DA		
2.	Ali so dokumenti, ki jih prejme stranka na posredovanju , ustrezni (potrdilo o prejemu oziroma o odklonitvi naročila (3.člen Sklepa o opravljanju storitev z VP), obračun oz. pogodba o nakupu/ prodaji VP (4.člen Sklepa o opravljanju storitev z VP), izpisek stanja in letnega prometa na računu nematerializiranih VP (163.člen ZTVVP-1) ?	DA		
3.	Ali so dokumenti , ki jih prejme stranka na gospodarjenju , ustrezni (poročilo o stanju naložb stranke z obračunom poslov za obdobje, ki ni daljše od 3 mesecev (8.člen Sklepa o opravljanju poslov z VP)?	DA		
4.	Ali se struktura naložb strank na gospodarjenju ujema z zakonsko določeno strukturo naložb (169.člen ZTVVP-1) ?	DA		
5.	Ali se podatki na potrdilu o prejemu naročila (3.člen Sklepa o opravljanju storitev) za stranke na posredovanju ujemajo s podatki iz evidence naročil in poslov z VP (10.člen Sklepa o opravljanju storitev z VP) (tip naročila, točen čas naročila, ime stranke, količina in vrsta VP)?	DA		
6.	Ali se podatki na obračunu o opravljenih poslih (za stranke na posredovanju in na gospodarjenju) ujemajo s podatki iz evidence naročil in poslov z VP (čas izvršitve naročila, količina VP, vrsta VP, cena VP, ime stranke, račun stranke) ?	DA		
7.	Ali se podatki na obračunu o opravljenih poslih z VP, s katerimi se trguje na BTS (za stranke na posredovanju in na gospodarjenju) ujemajo z izpisom poslov iz BTS (količina VP, vrsta VP, cena, tip stranke, račun stranke)?	DA		
8.	Ali se podatki na obračunu o opravljenih poslih z VP, registriranimi pri KDD (za stranke na posredovanju in na gospodarjenju) ujemajo z izpisom iz informatijskega sistema KDD (količina VP, vrsta VP, račun stranke, ime stranke)?	DA		
9.	Ali se podatki na obračunu o opravljenih poslih (za stranke na posredovanju) ujemajo z izpisom organizacije, ki opravlja plačilni promet o prilivih na račun oz.odlivih z računa (datum, znesek, ime stranke)?	DA		
10.	Ali se v družbi, ki ima dovoljenje za hrambo vrednostnih papirjev po 3.točki 1.odstavka 74.člena ZTVVP-1, vodi knjiga pologov in dvigov VP?			NU
11.	Ali se podatki na obračunu o opravljenem poslu z VP, ki so izdani kot pisne listine, ujemajo s podatki iz knjige pologov in dvigov VP ?			NU
12.	Ali se stanja VP , ki so izdani kot pisne listine ujemajo s stanjem teh VP v trezorju v družbi na 31.12.?			NU

Datum izpolnitve	Ime, priimek, podpis pooblaščenega revizorja, naziv revizijske družbe	Ime, priimek, podpis člana uprave borzno posredniške družbe

VPRAŠALNIK K POROČILU O DELOVANJU NOTRANJIH KONTROL		ZA LETO 2000	BPD / V – 3 Stran 1
Borzno posredniška družba	BPD d.d.		
Sedež			

	Stran v poročilu	Pisno opisani postopki v aktu družbe		Pisno opisan sistem notranjih kontrol		Ali se izvaja vzpostavljen sistem notranjih kontrol		Mnenje glede primernosti sistema notranjih kontrol	
		DA		DA			NE		
SPREMLJANJE IN OBVLADOVANJE TVEGANJ		DA		DA			NE	s pridržkom	
STORITVE BPD PO 73.členu ZTVP-1									
posredovanje		DA		DA		DA		pozitivno	
gospodarjenje		DA		DA		DA		pozitivno	
posebne storitve									
izvedba prvih prodaj brez obveznosti odkupa		DA		DA		DA		pozitivno	
izvedba prvih prodaj z obveznostjo odkupa		DA		DA		DA		pozitivno	
uvedba VP v javno trgovanje		DA		DA		DA		pozitivno	
pomožne storitve									
investicijsko svetovanje		DA		DA		DA		pozitivno	
vodenje računov nematerializiranih vrednostnih papirjev		DA		DA		DA		pozitivno	
hramba vrednostnih papirjev									NU
storitve v zvezi s prevzemi		DA		DA		DA		pozitivno	

Datum izpolnitve	Ime, priimek, podpis pooblaščenega revizorja, naziv revizijske družbe	Ime, priimek, podpis člana uprave borzno posredniške družbe

VPRAŠALNIK K POROČILU O DELOVANJU NOTRANJIH KONTROL		ZA LETO 2000	BPD / V – 3 Stran 2
Borzna posredniška družba	BPD d.d.		
Sedež			

	Stran v poročilu	Pisno opisani postopki v aktu družbe	Pisno opisan sistem notranjih kontrol	Ali se izvaja pisno zapisan sistem notranjih kontrol	Mnenje glede primernosti sistema notranjih kontrol
VODENJE POSLOVNIH KNJIG		DA	DA	DA	Pozitivno
DELOVANJE INFORMACIJSKEGA SISTEMA		DA	DA	DA	Pozitivno
IZDELAVA POROČIL IN OBVESTIL (vsebina, roki izdelave in objave, ...)		DA	DA		Pozitivno
ZLORABA NOTRANJIH INFORMACIJ IN VAROVANJE ZAUPNIH PODATKOV (nastanek in pretok notranjih informacij (275. Do 277.člen ZTVP-1); poročanje po 277.členu ZTVP-1, omejevanje nasprotja med interesi strank, BPD in zaposlenih; varovanje zaupnih podatkov; ravnanje zaposlenih in drugih oseb iz 177.člena ZTVP-1 pri sklepanju poslov z VP za svoj račun ali za račun hiše, seznam VP iz 2.odst. 178.člena ZTVP-1, vodenje evidence o poslih iz 4.odst 178.člena ZTVP-1, ...)		DA	DA		Pozitivno
STATUSNE ZADEVE (opredelitev delovnih mest, delovnih opravil, razmejitev pristojnosti)		DA	DA	DA	Pozitivno
UGOTAVLJANJE IN EVIDENTIRANJE POVEZANIH OSEB		DA	DA	DA	Pozitivno
DELOVANJE NOTRANJE REVIZIJE (zaposleni, opis njihovih nalog, pooblastila za delovanje, razmerja do uprave BPD, predmet preverjanja, pogostnost preverjanja, ...)		DA	DA	DA	Pozitivno
SPLOŠNO (hramba dokumentov, evidenca prejete in poslane pošte, zaporedno-enolično označevanje dokumentov (obračunov, temeljnic), pretok in arhiviranje dokumentov,...)		DA	DA	DA	Pozitivno

Datum izpolnitve	Ime, priimek, podpis pooblaščenega revizorja, naziv revizijske družbe	Ime, priimek, podpis člana uprave borzno posredniške družbe

VPRAŠALNIK K POROČILU O NAČINU VODENJA POSLOVNIH KNJIG		ZA LETO 2000	BPD / V – 4
Borzno posredniška družba	BPD d.d.		
Sedež			

1.	Ali družba vodi evidenco o gibanju denarnih sredstev, terjatev in obveznosti tako, da je kadarkoli mogoč vpogled in izpis podatkov o dnevni oziroma skupni večdnevni stanjih za poljubno izbrano časovno obdobje za posamezno stranko ali za vse stranke po vrsti storitev v zvezi z VP oziroma za vse stranke skupno (2.člen Sklepa o poslovnih knjigah BPD)?	DA	
2.	Ali se v povezavi z razkrivanjem razmerij s povezanimi osebami v družbi uporablja kontni načrt, ki je skladen s predpisanim kontnim okvirjem (3.člen Sklepa o poslovnih knjigah BPD)?	DA	
3.	Ali je zagotovljeno izvajanje 4.člena Sklepa o poslovnih knjigah BPD?	DA	
4.	Ali je zagotovljeno izvajanje 5.člena Sklepa o poslovnih knjigah BPD?	DA	
5.	Ali družba vodi evidenco strank v skladu z 9.členom Sklepa o opravljanju storitev z VP?	DA	
6.	Ali družba vodi evidenco naročil in poslov z VP v skladu z 10.členom Sklepa o opravljanju storitev z VP?	DA	
7.	Ali družba hrani vse dokumente o poslovanju s stranko po 11.členu Sklepa o opravljanju storitev z VP (pogodba, fotokopija identifikacijskega dokumenta), ki so podlaga za odpiranje računa stranke?	DA	
8.	Ali družba hrani vse dokumente o poslovanju s stranko po 12.členu Sklepa o opravljanju poslov z VP (obrazci KDD za preknjižbo), ki so podlaga za izvedbo preknjižbe po 158. in 159.členu ZTVP-1?	DA	
9.	Ali hrani družba dokumente po Sklepu o opravljanju storitev z VP najmanj v roku , ki je določen v 2.odstavku 14.člena tega Sklepa?	DA	
10.	Ali družba zagotavlja, da pri izvrševanju naročila s preudarkom ne prihaja do sklenitve posla z uskladitvijo pogojev ponudbe s pogoji povpraševanja za račun druge stranke, ki je dala naročilo s preudarkom, za račun BPD oziroma zaposlenega pri BPD (148.člen ZTVP-1)?	DA	
11.	Ali družba zagotavlja, da pošli za skupen račun , vnešeni v BTS, ustrezajo zahtevam iz 1. in 2.odstavka 149.člena ZTVP-1?	DA	
12.	Ali so pri izvrševanju naročil za skupen račun pri prenosu pravic in obveznosti iz takšnega posla spoštovana pravila iz 3.odstavka 149.člena ZTVP-1?	DA	

Datum izpolnitve	Ime, priimek, podpis pooblaščenega revizorja, naziv revizijske družbe	Ime, priimek, podpis člana uprave borzno posredniške družbe

VPRAŠALNIK K POROČILU O USTREZNOSTI INFORMACIJSKEGA SISTEMA		ZA LETO 2000	BPD / V – 5
Borzno posredniška družba	BPD d.d.		
Sedež			

1.	Ali informacijski sistem v družbi zagotavlja izpolnjevanje zahtev iz 5.člena Sklepa o kadrovskih, tehničnih in organizacijskih pogojih?	DA	
2.	Ali računalniška in programska oprema v družbi zagotavlja delovanje informacijskega sistema v skladu s 6.členom Sklepa o kadrovskih, tehničnih in organizacijskih pogojih za poslovanje s strankami in premoženjem strank BPD?	DA	
3.	Ali računalniška in programska oprema v družbi zagotavlja opravljanje storitev v skladu z 2.odstavkom 6.člena Sklepa o kadrovskih, tehničnih in organizacijskih pogojih za poslovanje s strankami in premoženjem strank BPD?	DA	
4.	Ali družba zagotavlja tehnično in fizično varovanje svojih prostorov, opreme, poslovne dokumentacije in evidenc v skladu s 7.členom Sklepa o kadrovskih, tehničnih in organizacijskih pogojih za poslovanje s strankami in premoženjem strank BPD?	DA	

Datum izpolnitve	Ime, priimek, podpis pooblaščenega revizorja, naziv revizijske družbe	Ime, priimek, podpis člana uprave borzno posredniške družbe

TABELA K POROČILU O POROČANJU IN OBVEŠČANJU		ZA LETO 2000	BPD / T – 5
Borzno posredniška družba	BPD d.d.		
Sedež			

POROČANJE AGENCIJI ZA TRG VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Obrazec	DATUMI PO STANJU ZADNJEGA DNE V MESECU				OPIS UGOTOVITEV		
	1.naključ. datum	2.naključ. datum	JUNIJ	DECEMBER			
MESEČNO POROČANJE							
P1	31.marec	30.september	30.junij	31.december	NI ODPSTOPANJ		
P2	NU	30.september*	NU	31.december*	NI ODPSTOPANJ		
POROČANJE OB NASTOPU DOGODKA							
				DATUMI DOGODKOV	OPIS UGOTOVITEV		
Poročanje o spremembah osnovnega kapitala							
Poročanje o pripojitvah in spojitvah							NU
Poročanje o spremembah drugih podatkov, ki se vpisujejo v sodni register							NU
Poročanje o imetnikih delnic BPD							
Poročanje o imetnikih deležev BPD							NU
Poročanje o kapitalskih udeležbah							NU
Poročanje o spremembi splošnih pogojev poslovanja							
Obvestilo o odprtju nove poslovalnice							
Predhodno obvestilo o nameravanem izvrševanju naročil strank za tujino							
Poročanje o spremembi članov uprave							NU
Poročanje o borznih posrednikih							NU
Poročanje o sklenjenih pogodbah o opravljanju storitev izvedbe prve prodaje z obveznostjo odkupa							NU
Poročanje o objavi oglasa (3.odstavek 135.člena ZTVP-1)							NU
Datum izpolnitve	Ime, priimek, podpis pooblaščenega revizorja, naziv revizijske družbe				Ime, priimek, podpis člana uprave borzno posredniške družbe		

TABELA K POROČILU O POROČANJU IN OBVEŠČANJU		ZA LETO 2000	BPD / T – 6
Borzno posredniška družba	BPD d.d.		
Sedež			

POROČANJE STRANKAM NA GOSPODARJENJU

	DATUMI PO STANJU ZADNJEGA DNE V MESECU				OPIS UGOTOVITEV			
	1.izbrano četrletje	2.izbrano četrletje	3.izbrano četrletje	4.izbrano četrletje				
Poročilo o stanju naložb z obračunom poslov (8.člen Sklepa o opravljanju storitev z VP) (stranke na gospodarjenju)	31.3.	30.6.	30.9.	31.12.	NI ODPANJ			

POROČANJE STRANKAM O VODENJU RAČUNOV NEMATERIALIZIRANIH VREDNOSTNIH PAPIRJEV

	OBDOBJE, ZA KATEREGA JE SESTAVLJEN IZPISEK	OPIS UGOTOVITEV		
Izpisek stanja in letnega prometa na računu nematerializiranih vrednostnih papirjev (163.člen ZTVP-1)	1.1. – 31.12.2000	NI ODPANJ		

Datum izpolnitve	Ime, priimek, podpis pooblaščenega revizorja, naziv revizijske družbe	Ime, priimek, podpis člana uprave borzno posredniške družbe

VPRAŠALNIK K POROČILU O POROČANJU IN OBVEŠČANJU		ZA LETO 2000	BPD / V – 6
Borzno posredniška družba	BPD d.d.		
Sedež			

1.	Ali družba pri oblikovanju poročil izhaja iz pravih podatkov o med seboj povezanih osebah?		NE
2.	Ali družba poroča pravilno stanje števila strank po posameznih storitvah?	DA	
3.	Ali družba poroča pravilno stanje zastavljenih vrednostnih papirjev glede na stanje v KDD?	DA	
4.	Ali družba pri oblikovanju poročil uporablja veljavni šifrant vrednostnih papirjev?	DA	
5.	Ali družba pri oblikovanju poročil strankam navaja v obračunih in poročilih strankam podatke, ki ustrezajo dejanskemu stanju (BTS, inf.sistem KDD, ime in številka računa stranke)?	DA	

Datum izpolnitve	Ime, priimek, podpis pooblaščenega revizorja, naziv revizijske družbe	Ime, priimek, podpis člana uprave borzno posredniške družbe

Priloga 8

Priloga 1 k bilanci stanja – poravnalno poslovanje

Zaporedna številka	Konto	Vsebina	Znesek (v 000 SIT)
1	2	3	4
1=2+6		SREDSTVA	45.096
2=3+4+5		Kratkoročne terjatve	45.096
3	143	KR terjatve do računa 627	0
4	144	KR terjatve do posredniškega računa 748	31.191
5	146	Neto KR terjatve 531 do KDD	13.905
6	115	Denarna sredstva na obračunskem računu 531	0
7=8		OBVEZNOST DO VIROV SREDSTEV	45.096
8=9+10+11		Kratkoročne obveznosti	45.096
9	243	KR obveznosti do žiro računa 627	17.037
10	244	KR obveznosti do posredniškega računa 748	2.668
11	246	Neto KR obveznosti 531 do KDD	25.391

Priloga 2 k bilanci stanja – posredniško poslovanje

Zaporedna številka	Konto	Vsebina	Znesek (v 000 SIT)
1	2	3	4
1=2+8		SREDSTVA	31.191
2=3+6+7		Kratkoročne terjatve	2.688
3=4+5		Kratkoročne terjatve do strank	0
4	del 147	KR terjatve do povezanih strank	0
5	del 147	KR terjatve do ostalih strank	0
6	1480	KR terjatve do obračunskega računa 531	2.688
7	1481	KR terjatve do drugih oseb	0
8=9+10+11		Denarna sredstva	28.523
9	102	Gotovina v blagajni	0
10	116	Denarna sredstva na posredniškem računu 748	28.523
11	1181	Denarna sredstva na posebnem deviznem računu izločenih sredstev	0
12=13		OBVEZNOST DO VIROV SREDSTEV	31.191
13=14+17+18+19+20		KR obveznosti	31.191
14=15+16		KR obveznosti do strank	0
15	del 247	KR obveznosti do povezanih strank	0
16	del 247	KR obveznosti do drugih strank	0
17	2480	KR obveznosti do obračunskega računa 531	31.191
18	249	KR obveznosti do žiro računa 627	0
19	2481	KR obveznosti do drugih domačih oseb	0
20	2482	KR obveznosti do tujih oseb	0

